

Serie nouă
MAI 2022

5

(CCL)

48 pagini

ISSN

1220-742X

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

D i n s u m a r :

- ✓ Pe scena Ateneului
- ✓ Muzicologia lui Corneliu Dan Georgescu
- ✓ Premiile Grammy
- ✓ Jolt Kerestely - 88
- ✓ Tinerețea romanței
- ✓ A fost cândva Mamaia... (2)

În imagine:
Monica ANGHEL
foto: Dragoș Constantin

E liber la Operă!

În ultimele 2 decenii, fotoliul de comandă al ONB a fost cel mai volatil post din cultură. După demiterea, în 2005, a lui Ludovic Spiess, a urmat mandatul lui Cătălin Arbore, încheiat cu o demitere "de facto", în urma ratării notei minime de promovare a examenului de evaluare a performanțelor manageriale. După ce rezultatul l-a catalogat ca incompetent, el a mai rămas totuși ca interimar o perioadă lungă, până la sfârșitul anului 2012 (depășindu-se chiar prevederile referitoare la numirile tranzitorii), când în fine s-a organizat un concurs pentru ocuparea acestui post. La concurs a participat și fostul interimar... În urma rezultatelor, Cătălin Arbore a pierdut în favoarea lui Răzvan Ioan Dincă, dar a dat în judecată Ministerul pentru modul în care a fost organizat concursul. Suspendat din funcție în urma începerii unei anchete, Răzvan Ioan Dincă este îndepărtat de la Operă în 2015 (deși în 2018 avea să câștige definitiv procesul cu Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 1). În 2015 a început un nou interimar, al lui George Călin, urmat în 2016 de Tiberiu Soare (demis după câteva zile!), de Vlad Conta, demis după o săptămână (!), și din nou de George Călin (pentru 24 de ore!). A continuat ca interimar Beatrice Rancea, care în 2017 este și ea suspendată, când este anchetată de DNA. I-a luat locul Fănel Ignat, care a și câștigat ulterior concursul pentru postul de manager, rezultat anulat însă în justiție. Pentru finalul anului 2018 funcția de manager îi revine lui Răzvan Cernat, dar în 2019 Ministerul în numește din nou pe Cătălin Arbore, conform unei decizii judecătorești privind concursul pentru alegerea managerului. Însă Ministrul îl suspendă imediat, deoarece acesta avea deja o condamnare la închisoare (nedefinitivă), pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave în formă continuată (18 acte materiale, efectuate în calitate de manager general al ONB). Astfel, urmează un nou interimar, persoana aleasă fiind... Fănel Ignat.

Acestuia i-a urmat, tot ca interimar, Daniel Jinga, deoarece postul nu mai putea fi scos la concurs până la rezultatul definitiv al judecării apelului lui Cătălin Arbore. Recent, Curtea de Apel București a decis ca managerul Cătălin Ionescu-Arbore să fie condamnat definitiv la pedeapsa de 4 ani de închisoare. Curtea a dat dovadă de clemență, dispunând suspendarea executării pedepsei, sub supraveghere. Totodată Cătălin Ionescu-Arbore nu va mai putea ocupa o funcție/ exercita o profesie/ desfășura o activitate de natura aceleia de care s-a folosit pentru săvârșirea infracțiunii, pedeapsă care se va executa pe o durată de 5 ani. Urmare a acestei condamnări, lui Cătălin Ionescu-Arbore nu i se mai poate aplica vechea decizie a instanței, care îl indica drept câștigător al concursului pentru funcția de manager al Operei Naționale București. Funcția devine astfel vacantă de drept și Ministerul va putea organiza concurs pentru desemnarea unui nou manager, pentru un mandat de 5 ani. Deci sunt șanse ca în 2022 să se revină la o stare de normalitate, după organizarea unui concurs care să dea dreptul celui care-l câștigă să deruleze un proiect managerial pe durata a 5 ani.

Așteptăm cu interes anunțarea concursului și mai ales depunea candidaturilor, recunoscând totodată faptul că lunile din urmă, de când Daniel Jinga conduce Opera Națională București, au adus multe plusuri și multe realizări. Păcat că stagiunea așa-zis "centenară" (ne aducem

desigur aminte că Opera a primit cadrul juridic de a funcționa încă din 1877, iar din 1885 au început stagiunile independente, prin eforturile lui George Stephănescu) se va încheia fără niciun spectacol românesc (!!!); nici de operă, nici de balet (evident, nu luăm în calcul formule "în concert" sau recitaluri). Nici măcar *Oedipe* nu se va mai juca, dispărând discret de pe site, deși fusese programat cu dată fermă și cu distribuția deja nominalizată. Se spunea că va fi reprezentată la București montarea de la Komische Oper Berlin, ceea ce ar fi fost, desigur, cu adevărat incitant.

Poate că, după ce ONB va avea un director "plin", preocuparea pentru corelarea denumirii instituției cu ceea ce ea prezintă pe scenă (Opera Națională = o operă care prezintă și creații naționale, nu-i așa?) va fi implementată cu fermitate și cu responsabilitate, pe lângă alte idei frumoase și moderne.

Mihai COSMA

DIN SUMAR

Pe scena Ateneului.....2-7

Pe scena Operei bucureștene.....10-13

Concursul „Irina Șațki”.....14-15

Olimpiada Națională de Muzică.....16

Slalom printre Premiile Grammy.....18-19

Radu Lupu a poposit în eternitate.....21

Jolt Kerestely – 88.....28

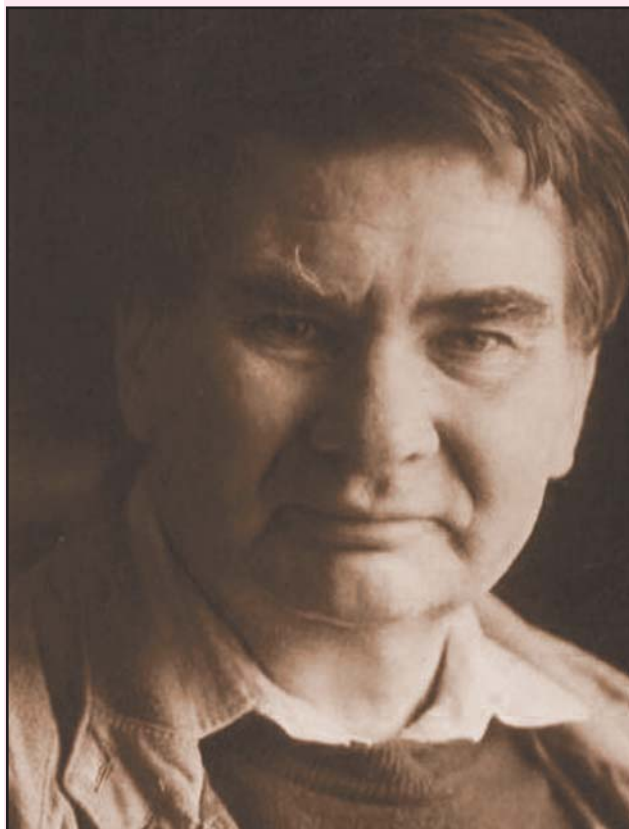
Nicu Covaci – 75.....29-30

În căutarea stelelor cu nume... (III).....32-35

A fost cândva Mamaia... (2).....43-46

Aurel Stroe - 90 de ani de la naștere

Despre Aurel Stroe s-a scris și s-a comentat intens în muzicologia românească și străină. Apărut în istoria muzicii românești într-o perioadă de reformulări esențiale pe plan stilistic și ideatic, s-a afirmat cu autoritate în contextul generației sale

dăruită cu personalități de excepție așa cum apar uneori în mod surprinzător în dezvoltarea culturii. Prin activitatea creatoare a unora precum Ștefan Niculescu, Tiberiu Olah, Miriam Marbe, Anatol Vieru, Dan Constantinescu, Adrian Rațiu și alții pe care nu-i mai citez s-a constituit în bloc o generație de compozitori, totodată muzicologi de seamă în elaborarea unei noi gândiri despre

ordini latente existând în sunet și care își caută rostul în modernitate.

Și mai ales în cadrul unui protest de fond împotriva dogmelor politico-estetice impuse libertății de creație. Anii '50 ai secolului trecut au fost un punct esențial de demarcație între vechi și nou în muzica românească, în care s-au afirmat cu precădere două grupe de compozitori devenite avangarde la interval de cam 10 ani între ele și cu configurații aparte și bine definite. Am scris despre Avangarda muzicală a acestei perioade și nu mai revin.

Ce aș vrea să mai menționez ar fi ceva în plus despre Aurel Stroe,

convins fiind că interpretarea este infinită sub aspect estetic-filologic (cf. Umberto Eco) și ca atare fără de sfârșit... Despre Stroe, singurul care a spus totul s-a sfârșit odată cu trecerea în eternitate. Rămâne deschisă beletristica de idei care îl definește pe orice comentator în totală gratuitate față de așa-zisul obiect de studiu Aurel Stroe. Efemeride de variată încărcătură ideatică și savoare artistică, talent, inteligență, uneori umor și stupoare... Rămân așa cum sunt și au fost numai faptele de viață împlinite și petrecute, de care numai un biograf cinstit și bine informat poate da seamă.

Mă voi rezuma la unul singur și anume la prezentarea primei *Sonate pentru pian* a autorului în calitate de pianist în cadrul Aulei Uniunii Compozitorilor în anul 1955. Dețin, dacă nu s-a rătăcit printre lucrurile mele, partitura olografă a lui Stroe cu dedicație, din care aș cita o frază și anume: „creatorul de fapt al acestei lucrări”...

În rest, l-am urmărit cu afecțiune estetică până la *Concertul pentru clarinet și orchestră*, când începea o altă mișcare estetică dominantă în muzica europeană de avangardă. Nu este cazul să-mi continui reflecțiile despre locul lui Stroe în cultura muzicală românească. A fost și este un șef de Școală și Dumnezeu să-l odihnească în pace!

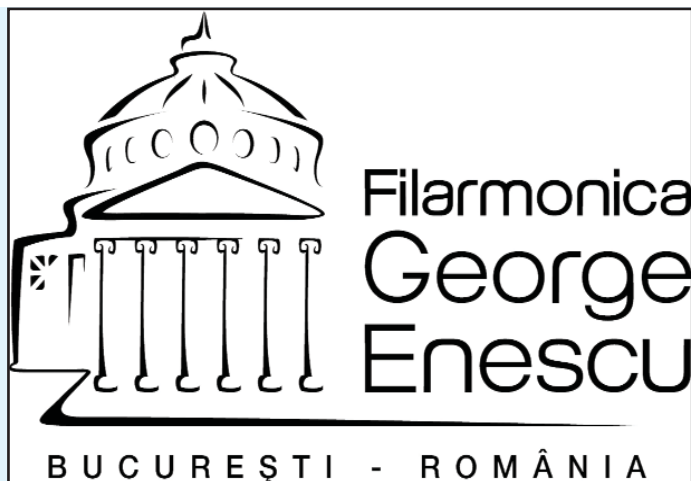
Nicolae BRĂNDUȘ

Revenirea spre normalitate...

E-adevărat, primele semne ale normalității se arată. Inclusiv în viața noastră muzicală. Membrii aparatului simfonic apar pe scenă în formulă numerică aproape firească. Masca, accesoriu cu care aproape ne obișnuisem, a fost lăsată de-o parte. Forfota publicului pe culoare, în foyerul colonadei interioare a Ateneului, amintește de vremurile cele bune. Inclusiv programele simfonice se apropie de structura normală. Acolo unde este firesc acest lucru. Este promisiunea unei conduite de viitor?

M-am bucurat să observ că - în sfârșit, după o perioadă mult prea extinsă! - la Filarmonică, în programele simfonice, prima lucrare înscrisă în program a aparținut unui autor român actual, anume compozitorului Dan Dediu.

Lucrarea d-sale, *Poeme reci*, pe versuri de Ernst Jandl, a fost prezentată în premieră absolută, cu concursul actriței Isabel Karajan și a dirijorului Gabriel Bebeșelea. Este o lucrare caleidoscopică având un conținut explicit antirăzboinic. Elementele componente aparțin unei game polistilistice bogate, aspecte ce compun o veritabilă scenografie timbral-sonoră spectaculos definită; sunt elemente ce provin inclusiv din zona efectelor vocale ce agrementează declamația. Sugestia timbrală, imaginația

orientată prioritar pe această direcție, constituie punctul forte al arsenalului de care dispune autorul. Este aspectul în întâmpinarea căruia dirijorul a venit și de această dată cu sporită implicare.

Indiscutabil, colaborarea cu un regizor ar spori puterea de sugestie a acestei lucrări. Dat fiind faptul că polistilismul constituie un dat al acestei lucrări, o ingenioasă strategie a făcut posibilă realizarea unei surprinzătoare conexiuni imediate cu cel de al doilea moment al serii de muzică.

Mă refer la momentul central al programului, la evoluția pianistului Daniel Ciobanu. Este muzicianul unei creativități temeinic implicate în revelarea acestei capodopere a genului care este *Concertul nr. 3 în do major, op. 26* de Serghei Prokofiev; este o lucrare concertantă majoră

bunului-simț, al eleganței, rafinementului, al culturii sub toate formele ei și de un farmec deosebit ca aspect.

Stânjeneala pe care o simt invariabil când acest templu al artei găzduiește altă muzică decât cea simfonică s-a risipit ca un fum odată cu apariția pe scenă a orchestrei

Orchestra simfonică a Filarmonicii "George Enescu", Gabriel Bebeșelea, Isabel Karajan

Foto: Eila Roman

Camera Regală, „expresie” de mare tradiție (ce nu se poate întâlnită în nicio altă formă), ai cărei membri și-au asortat ținuta vestimentară la titlu. Așa că am admirat, mulți cu răsufierea tăiată, rafinate rochii negre lungi cu decolteu pe un singur umăr, discret completate cu cordoane și sandale argintii, costume impecabile la bărbați, în consonanță acord cu pantofii de lac și splendida rochie dantelată, de un bej argintiu, a solistei.

Și doar privindu-i, întoarcerea în timp a început. De altfel, la fiecare apariție a Cameratei Regale în public, ea aduce în suflète și în minți acea frumusețe spontană, ca și cum muzica s-ar crea instantaneu și ar străluci fără un suport detectabil. Așa am și simțit, deși piesele care au alcătuit repertoriul

îmi erau foarte cunoscute și dragi de multă vreme.

Plimbarea facilitată de acest concert, alcătuit din celebrele cântece scrise de compozitorii Ion Vasilescu, Ionel Fernic, Gherase Dendrino, Vasile Vasilache, Dino Olivieri ș.a., dintre care aș aminti *Vrei să ne întâlnim sâmbătă seara?*, *Pe boltă, când apare luna*, *Hai să-ți arăt Bucureștiul noaptea*, *Zaraza*, *Astăzi e ziua ta*, *Inima e un telefon*, *J'attendrai...* a fost cu atât mai emoționantă cu cât a fost ghidată și povestită muzical, printr-un talent foarte potrivit cu scena mare, de

a neoclasicismului primei jumătăți a secolului trecut. În mod cert, imaginația solistului operează aici cu firească măsură în potențarea acestei exuberanțe dinamice, a strălucirii instrumentale ce conturează aici marele spectacol al muzicii.

Pe aceeași direcție a putut fi urmărită și realizarea *Pastoralei* beethoveniene - a *Simfoniei nr. 6 în fa major, op. 68*, sub bagheta lui Bebeșelea. Impresionant rămâne felul în care actul dirijoral a fost implicat în acest caz în revelarea cu sens logic funcțional a momentelor celor mai intime ale partiturii. Este geniul componistic al autorului care depășește aspectul imagistic în favoarea expresiei cordiale întremătoare, cea care animă parcursul celor cinci părți ale lucrării; iar aceasta de la structura - o voi numi - clasică a primei părți, la excursul programat imagistic, de mare sensibilitate, al celor patru părți următoare. Căci, știut este faptul, Beethoven iubea fără rezerve *Natura*, viața la țară, savura fiecare semn al naturii înconjurătoare; de la Scena la pârâu la *Vesela petrecere câmpenească*, la *Furtuna*, la momentul final al lucrării, *Sentimente de recunoștină la venirea razelor soarelui*.

Dumitru AVAKIAN

(Materialul a apărut anterior în revista „România Literară”)

Muzica Bucureștiului de altădată

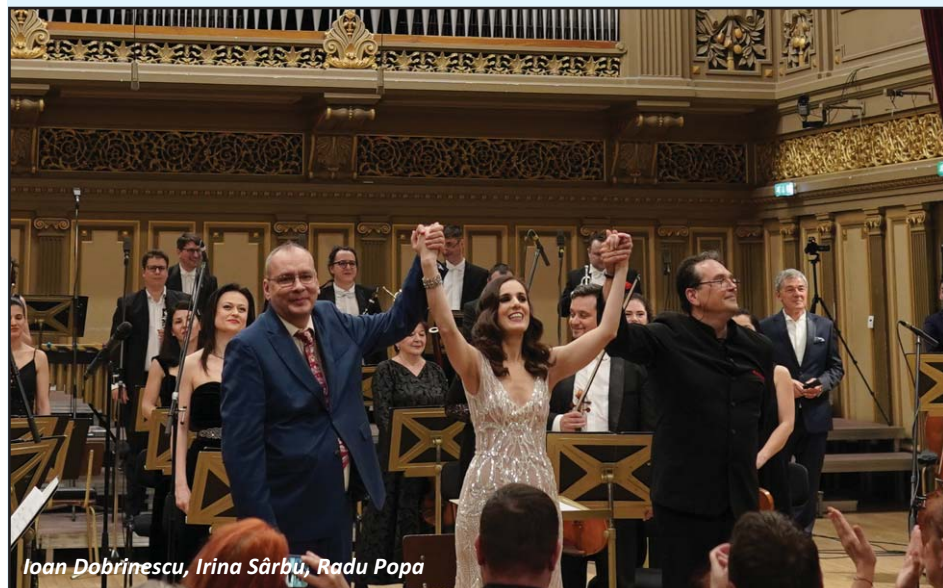
Atrasă de titlul concertului, ca și de parfumul pe care-l emana, cu toată vremea neprietenoasă - ploaie, frig, vânt, dublată de întunericul ce îmbracă orașul de la o vreme -, am fost duminică, 10 aprilie, la Ateneul Român, pentru a-l asculta. N-am regretat, întrucât a fost de-a dreptul ravisant prin ținută, idee, formă, fond, mesaj, locație și interpretare, prilejuindu-mi astfel o promenadă în vremurile când Bucureștiul era un etalon al bunului-gust, al

către vocalista Irina Sârbu, posesoarea unui timbru vocal special, cu inflexiuni jazzistice și lirice de excepție, cu un ambitus foarte larg de nuanțe și o atitudine de o fermecătoare femininitate, șarm și umor – prin toate aceste calități, ea făcând posibilă dezăgăzuirea lacrimilor și emoțiilor provocate de nostalgia vremurilor trecute, unice.

întâmpat. Apoi, datorită șlagărului devenit imn al celui de-al Doilea Război Mondial *J'attendrai*, pe care îl auzeam cântat frecvent de părinții mei și care m-a răvășit de-a dreptul.

Deși nu pare, nu l-am uitat pe dirijor și nici pe actorul invitat. Așa că adaug faptul că un cuvânt important de spus în realizarea succesului imens de care s-a bucurat concertul l-a avut Radu Popa care, în evoluția sa la conducerea orchestrei, a conjugat profesionalismul, cunoașterea, înțelegerea, cu capacitatea de a trimite dincolo de rampă mesajul partiturilor. Iar Adrian Păduraru, prin prestață, charismă și calibrarea glasului clar și frumos impostat a cucerit auditoriul în toate intervențiile sale, mai ales cele în care recita poezii. Preferata mea, care mi-a smuls lacrimi, a fost poezia *Muntele* de Adrian Păunescu, tălmăcită minunat.

Ioan Dobrinescu, Irina Sârbu, Radu Popa

Desigur că și orchestrația tuturor pieselor, plină de tact, semnate de compozitorul Ioan Dobrinescu, foarte în stil și epocă, din care transpare candoarea, noblețea armonică printr-un *travail* orchestral reușit, evidențiat de orchestră cu acuratețe, prin plenitudinea sunetului și echilibrul expresivității în parteneriatul corect oferit solistului, nemaivorbind de partiturile solistice instrumentale de efect, tălmăcite cu har de artiștii muzicieni: Radu Chișu – vioară, Florin Mitrea – violoncel, Ioana Bălașa – flaut, Alexandru Avramovici – clarinet și Alexandru Anastasiu – percuție, au făcut din acest eveniment unul reușit, colorat, pastelat, ce va rămâne gravat în memorie pentru calitatea ineditului și atmosfera lui.

Pe tot parcursul concertului, mângâiată de melodii dragi, eu m-am plimbat nestingherită prin Bucureștiul de pe vremea când era plin de verdeață, când aleile de la Șosea, de pe Calea Victoriei, de pe lângă Operă și de oriunde, erau pavate cu flori, foarte multe flori; când cafenelele, cochetele grădini și restaurante erau flancate de pomi înalți, bogat înfrunziți; când lumea intra în ele aranjată, parfumată și frumos îmbrăcată; când șuetele se desfășurau în liniște; când muzica era cântată pe viu de profesioniști și numai între anumite ore; când era o fericire să privești de pe bulevarde arhitectura bogată a clădirilor impozante, neagasate de panourile publicitare... Alte vremuri, alte mentalități, alte vise, alte simțiri, alte preocupări.

Revenind cu picioarele pe pământ, adică în sala Ateneului Român, adusă mai întâi de jocul scenă - sală petrecut în timpul melodiei *Iubesc femeia*, când solista a împrumutat bagheta dirijorului, propunându-i ca el să conducă orchestra cum știe, iar ea, cu bagheta, sala, solicitând tuturor bărbaților din public să cânte refrenul cântecului. Ceea ce – surpriză! – chiar s-a

mea mai ales tinerii – au savurat întreg ansamblul, cu precădere muzica și atmosfera, pe care ei n-o puteau decât intui. La final, aplauzele nu mai conțineau, eu auzindu-le când deja eram departe. Și a fost normal să fie așa, datorită clasei de mare ținută a Cameratei Regale, ce nu se dezmințe. A fost exact ceea ce trebuia pentru vremurile pe care le trăim.

Doina MOGA

Christian Badea/ Ioana Goicea/ Dvořák/ Brahms

Tradițional, atunci când se comentează sau se fac aprecieri asupra unui concert de la Ateneu, mai întâi sunt scoase în evidență, în cele mai multe cazuri pe bună dreptate, calitățile solistului, pe urmă a lucrării concertante pe care acesta din urmă a interpretat-o, opusul simfonic de după pauză și în sfârșit elogiile la adresa dirijorului care a stat săptămâni la pupitrul orchestrei îndrumând ansamblul spre realizarea artistică cât mai apropiată de "idealul" pe

Christian Badea

care îl așteaptă un public deja amprentat de irealitatea înregistrărilor pe suport electronic. Desigur, programele de sală, riguros alcătuite, pregătesc auditoriul prin informații de ordin istoric și muzicologic. De la concertul din 15 aprilie a.c. al cărui afiș purta numele dirijorului Christian Badea – și un program socotit foarte romantic –, alături de excelenta violonistă Ioana Goicea, am plecat cu sentimentul că adevărata vedetă a serii a fost *Simfonia a II-a op. 73 în re major* de Johannes Brahms, cărei primă audiție a avut loc în 1877, la diferență de un an și o lună față de precedentă, *op. 68*. Ne putem imagina frământările autorului care a lucrat cam 14 ani la elaborarea primei simfonii, în timp ce deja o proiectase și redactase pe cea de-a doua... toate acestea reflectându-se în scriitura atât de elaborată, sofisticată, virtuoză am putea spune. Temele lirice, de o neasemuită

frumusețe sunt însoțite de alcătuirii sonore care le minează, ultimele fiind asimilate cu norul sumbru ale îndoielilor. Fragmentările temelor, permanenta mobilitate armonică, lanțurile sincopelor atât de specifice scriiturii sale, efectele produse de schimbările metrice, procesul variațional care face risipă de ingeniozitate, anumite "jocuri" la care sunt supuse formele clasice (Dezvoltarea și Coda părții I-a în cinci faze) toate acestea fac parte organică din ceea ce afirma Brahms "încântat să-și tachineze prietenii cu descrieri înșelătoare ale lucrării în curs, pe care a numit-o *minunata nouă monstruozitate*"... și... nu era departe de adevăr. Toate acele evitări ale culminațiilor sau ale detensionărilor armonice care nu au niciodată loc, mixajul elementelor tematice și ritmice dau, paradoxal o extremă unitate organică a ideilor generând totodată trăiri ambigue, stări sufletești care se schimbă foarte repede, dispoziții interioare care la fiecare audiție capătă noi înțelesuri. Ele sunt cuprinse în diversele concepții dirijorale dar și acestea credem că suferă mici diferențe în funcție de starea de moment a interpretului-dirijor. Arta și experiența maestrului Christian Badea, calificative ce ni se par palide

față de ceea ce înseamnă reputația și știința sa dirijorală, dar altele nu prea avem, au condus un ansamblu mobilizat, într-o formă de top. Compartimentul suflătorilor de alamă a demonstrat o mare acuratețe intonațională, iar expresivele intervenții solistice ale suflătorilor din compartimentul lemne s-au evidențiat prin timbruri de mare noblete. Coardele au asigurat acel misterios background pe care au evoluat meandric celelalte instrumente, întrerupte de atacurile incisive al tutti-urilor. Dirijorul a realizat acele dozaje optime dintre diferitele compartimente evidențiind fragmentele structurilor tematice care se regăsesc pe tot parcursul simfoniei, astfel că în loc de acel *motto* atribuit simfoniei "Et in Arcadia ego" se poate afirma la prezent: "Sumus in Arcadia".

Solista concertului a fost binecunoscută și foarte talentată Ioana Cristina Goicea care a interpretat monumentalul *Concert pentru vioară și orchestră în la minor op. 53* de Antonín Dvořák. Geneza acestui opus este una destul de complicată și s-a desfășurat în patru faze (1879-1882), între prima schiță și varianta finală existând deosebiri majore. Opusul face parte din așa-zisa perioadă slavă, alături de *Dansurile slave*, *Suita cehă*, *Rapsodiile slave* și *Simfonia nr. 6*, încărcat de ethosul specific al dansurilor populare. Amploarea aparatului orchestral și tratarea aproape simfonică susțin abateri de la formele clasice, mai ales în primele două mișcări. Acestea au permis solistei desfășurări virtuozice, în duble coarde și arpegii în registrele foarte înalte ale instrumentului, iar caracterul oarecum rapsodic a favorizat enunțul unor linii melodice încărcate de foarte multă expresie care au stimulat sensibilitatea artistică a interpretei. Mișcarea secundă, de o apreciazabilă întindere, conține două teme contrastante care la rândul lor au o dimensiune semnificativă și solicită în continuare registrele înalte ale vioarei. Este foarte ofertantă din punct de vedere timbral, iar Ioana Goicea și-a folosit optim resursele tehnice pentru a realiza sonorități de o transparență aproape nepământeană. Finalul, mai organizat din punct de vedere stilistic și care stă cumva cu "privirea" spre partea a III-a a *Concertului pentru vioară* scris de Beethoven, a readus virtuozitatea în prim plan, discursul fiind unul alert, strălucitor și de bun gust.

Orchestra, sub bagheta dirijorului Christian Badea a urmărit-o perfect, susținând solista vs. aparatul orchestral masiv. Bisul oferit a fost selectat din *Sonata a II-a pentru vioară solo*, partea a IV-a, *Les Furies*, exploziv, diabolic dar nu în sens paganinian, pe alocuri filosofic. Ioana Cristina Goicea este o violonistă deplină și matură, foarte înzestrată care încântă la fiecare apariție. Publicul care, în sfârșit a ocupat întreaga sală a Ateneului, a răsplătit cu aplauze îndelungate pe minunații artiști.

Corina BURA

Bucuria care deschide inimile

Cât de bine, cât de revitalizant e să asști la un concert cu tineri! Toată ambianța serii de sâmbătă, 16 aprilie, de la Ateneu a fost proaspătă. Publicul, foarte numeros, a fost format mai ales din tineri frumoși, mulți dintre ei fiind muzicieni aspiranți. Pe scenă, colegii lor interpreți, atât de talentați, de dedicați și de pasionați au indus acea bucurie pe care ne-o dorim de fiecare dată când consumăm artă. Pentru că bucuria ne deschide inimile, iar inimile pompează această bucurie în toată ființa.

Tatăl meu iubea muzica clasică. Nu, nu era el pregătit formal pentru ea... Absolviseră o școală militară și nu aveau niciun fel de tradiție în familie legată de muzică. Cu toate acestea, muzica clasică îi lumina calea vieții. O considera apogeul, triumful suprem al umanității. Așa că, pe când aveam 6 ani, s-a decis să mă ducă la un liceu de muzică, să mute întreaga bibliotecă a casei – ditamai piesa de mobilier – în micuțul meu dormitor și să renunțe în favoarea mea la faimosul lui pick-up "Belcanto", cumpărat cu sacrificii bănești majore. Ba chiar mi-a cedat și radioul său "Balada"... În toată copilăria și pre-adolescența mea îmi impunea să "merg la culcare" în cameră la ora 21, dar niciodată nu m-a silit să sting lumina. Așa că, blocat acolo, nu aveam altceva de făcut decât să citesc și să-mi pun câte ceva de ascultat. La fiecare chenzină îmi lua fie o carte, fie un disc, pe care mi le puneam discret la vedere. Unul dintre aceste discuri îi avea protagoniști pe minunații violoniști din trecut Ion Voicu și Ștefan Ruha. În imprimare, dublu concertele de vioară de Vivaldi și Bach. Era obiectul cel mai drag inimii mele. Eram dependent de veselie și nostalgia induse de Vivaldi, dar eram absolut cucerit de profunzimea și frumusețea de nespus a concertului de Bach. Cel puțin, partea a doua a sa a fost muzica pe care îmi plăcea să adorm și tot ea era cea care mi-o puneam să pot începe ziua. De atunci, muzica lui Bach a devenit prietena și companioana mea, cea care îmi amintește de părinți, de copilărie și de vremuri idilice.

Rezultatul celor spuse mai sus a făcut să devin extrem de pretențios cu orice interpretare a muzicii baroce. Pentru satisfacerea gustului meu, ea trebuie să emane umanitate. Sigur, sunt multe feluri de a o aborda. Unii preferă să o cânte sec, respectând nesmintit valorile și nuanțele. Alții o pictează în tușe romantice groase, alții folosesc instrumente de epocă pentru a reda cât mai fidel sunetul pe care compozitorii l-au gândit și auzit. Niciunul dintre aceste moduri de a interpreta nu e greșit. De fapt, sincer, nici nu

contează maniera. Tot ceea ce contează e ce se transmite de pe scenă către sală. Iar ceea ce se transmite este ceea ce acel sau acei interpreți simt în momentul acela magic.

Iar tinerii soliști și muzicieni din Orchestra Națională de Tineret mi-au transmis exact acele senzații minunate pe care le simțeam în copilărie. Și pe care, din păcate, le cam uitasem.

Am mai spus-o, Cristian Mandeal e un intelectual al muzicii. Instrumentele sale de expresie, gestică mai ales, variază în funcție de context. În minunatele sale concerte cu Filarmonica "George Enescu" din anii trecuți era de obicei grav, riguros, metodic, sugestiv și amplu. Având în față sa instrumentiști rutinați și familiarizați cu maniera sa, rezultau concerte antologice și grandioase. Dar în față tinerilor, maestrul Mandeal e diferit. Ai senzația unui vultur care își învață puii să zboare, cu calm, cu mișcări clare, simple, încercând zămbitor să nu-i sperie sau să-i strivească. Iar micii vulturi erau absorbiți și acaparați. Schimbul acesta de energii dintre ei a fost încântător.

Soliștii violoniști - Roxana Oprea, Valentin Șerban, Rafael Butaru și Radu Dunca, au fost însă marile vedete ale primei părți al acestui concert, împărțind în mod egal cele două duble concerte (Vivaldi RV 522 din colecția *L'estro Armonico*, și J.S. Bach BWV 1043), apoi toți cântând *Concertul*

pentru patru vioari de același Antonio Vivaldi, RV 580, din aceeași colecție. Au fost momente minunate de muzică, cântate pur și simplu frumos. Toți cei patru au arătat calități individuale fabuloase. Am admirat dezinvoltura și bucuria actului artistic ale lui Rafael Butaru, energia pozitivă și implicarea lui Radu Dunca, tehnica, dinamica și suplețea lui Valentin Șerban și sunetul gras, bun, amplu al Roxanei Oprea (produs de o vioară cu adevărat excepțională). Deși fiecare dintre ei aveau cel puțin o calitate care îi individualiza, "produsul finit" a fost perfect omogen, iar compozițiile dintre ei nu-și au rostul pentru că toți cei patru sunt de aceeași măiestrie. Perfect a fost și acompaniamentul, orchestra a copiat energia celor din față. Un cuvânt special merită secția de basso continuo, corzile grave în special, conduse de un admirabil prim-cellist.

Partea a doua a fost diferită total. Ni s-a propus o *cantată* de Sabin Păutza în primă audiere absolută, cu participarea corului "Preludiu", condus de Andrei Stănculescu, și a soliștilor Cristina Fieraru și Andrei Lazăr.

Concepută într-un format cvasi-baroc, alternând momente orchestrale cu ansambluri corale, ariete și arii, această lucrare a fost inspirată de o traducere din zilele noastre a *Cântării Cântărilor* din Vechiul Testament. Dragostea dintre regele Solomon și Sulamita, declarațiile

Cristian Mandeal

pasionale și descrierile celor doi îndrăgostiți au inspirat compozitorului o muzică simplă, dar robustă, sărbătorească, optimistă și stenică. Culoarea acestei creații a fost dată în special de o anumită pace interioară, de o intimitate descrisă în armonii clare, suple și frumoase, fără stridențe, dar și de combinații instrumentale inedite și interesante. Din păcate, masivul aparat orchestral desfășurat a cam acoperit în mare parte intervențiile corului, copleșit numeric și sonor, așa că minunatul text a fost oarecum sacrificat.

Cristian Mandeal a decupat cu mare meșteșug momentele cheie ale aceste lucrări, "administrând" cât s-a putut de bine sonoritatea complexă și pretențioasă a lucrării.

Soliștii au cântat cu foarte multă sensibilitate și rafinament. Foarte tânăra soprană Cristina Fieraru are un glas cald, bine strunit (poate cu excepția sunetelor în piano, acolo unde vocea sa nu mai avea destulă rezonanță), cu un timbru cărnos, apropiat de o mezzosoprană. A pus multă bucurie în frumoasele arii, a făcut nuanțe firești și a impresionat prin sensibilitate și prin bucuria de a cânta. Tenorul Andrei Lazăr, mereu egal cu el însuși, a încântat prin prezența impunătoare, siguranță și o știință a cântului venită din talent său uriaș și din experiența scenică bogată. Corul,

cu toate că a fost pus în umbră de densitatea orchestrei, a reușit să ofere momente frumoase și un discret suport armonic soliștilor.

Per total, în ciuda dezchilibrului sonor, o lucrare frumoasă prin simplitatea ei cuceritoare, demnă de numele ilustrului compozitor și de erotismul discret al poemelor regelui Solomon, presupusul autor al textului biblic.

Am plecat bucuros de la Ateneu, cu convingerea că muzica clasică din România va avea un viitor grozav.

Răzvan GEORGESCU

Pentru prima dată la pupitrul Filarmonicii bucureștene!

Surprinzător sau nu, în a doua parte a lunii aprilie, dirijorul Tiberiu Soare a apărut pentru prima oară în calitate de șef de orchestră, aici, pe scena Ateneului, în compania colectivului simfonic al Filarmonicii. Dispune de ani buni de o extinsă experiență privind direcționarea baghetei sub imperiul faptelor importante ale muzicii; atât pe scenele de concert cât și în teatrele de operă.

Indiscutabil, momentul s-a petrecut cu un deplin temei! A fost primit cu căldură de toți membrii colectivului simfonic, de marele public. Concertul a fost integral dedicat muzicii clasico-romantice de secol XIX.

Trebuie recunoscut, Soare este artistul unei impresionante eficiențe în ce privește conducerea discursului simfonic, în ce privește conducerea spectacolului muzical-dramatic, așa cum este cunoscut prioritar de majoritatea melomanilor noștri în calitate de dirijor al spectacolelor operei bucureștene.

Este energic, organizat, este mobilizator. Sunt aspecte esențiale ce

Tiberiu Soare

privesc realizarea celei de a 5-a simfonii, în *mi minor*, de Ceaikovski. Programatismul psihologic, aspect în baza căruia se definește această lucrare, trebuie pătruns, trebuie înțeles, trebuie structurat, trebuie comunicat; întregul opus se desfășoară în zona tragismului rus de orientare romantică vest-europeană. A făcut-o

acest temeinic șef de orchestră, care nu se află la prima tinerețe. Experiența importantă privind conducerea aparatului simfonic în genuri dintre cele mai diferite, s-a dovedit a fi fost de foarte bun augur. Mă refer în acest caz la echilibrul susținerii discursului simfonic de la *Allegro*-ul initial precedat de acel mare *Andante*, la partea secundă, *Andante cantabile*. Pe aceeași direcție este de observat relația Valsului, mișcare impresionant simfonizată de Ceaikovski, cu ultima mișcare, *Finale*, a lucrării. Sunt aspecte pe care Soare le-a urmărit, reușind a realiza această impresionantă, unitară structură simfonic-romantică situată sub semnul aceluia inconfundabil patetism ceaikovskian. Pe de altă parte, aspectele privind maleabilitatea incantatorie, comunicativă, a sunetului, rămân de câștigat în continuare în cazul solistului serii de muzică, tânărul violonist Valentin Șerban; de această dată pe parcursul *Concertului în re major* datorat marelui compozitor rus.

În deschiderea serii de muzică am avut prilijul de a fi audiat o pagină deloc spectaculoasă – rar abordată la noi – a repertoriului coral-sinfonic, anume *Cântecul destinului*, de Johannes Brahms, pe versuri de Hölderlin; lucrarea se dovedește a fi un veritabil poem ce definește complexul de neliniști ale omului. Și de această dată, Corul Academic al instituției a fost atent pregătit de Iosif Ion Prunner.

Dumitru AVAKIAN

În România protejarea drepturilor de autor este eficientă

Potrivit unei știri publicate de Adevărul.ro, preluate dintr-un comunicat al Guvernului României, "Reprezentantul pentru Comerț al Statelor Unite (United States Trade Representative - USTR), agenția Guvernului SUA care se ocupă de relațiile comerciale internaționale, a publicat Raportul Special 301 pentru 2022, în care, pentru prima dată în peste 25 de ani, România este scoasă de pe "Lista de Atenționare" (Watch List), fiind astfel recunoscut formal că avem capacitatea de a depăși limitele semnalate anterior în ce privește protejarea drepturilor de proprietate intelectuală".

USTR identifică, prin Raportul Special 301, țările care nu asigură o protecție adecvată și eficiență a drepturilor de proprietate intelectuală și/sau accesul corect și echitabil pe piață pentru afacerile care se bazează pe protecția proprietății intelectuale. Raportul se publică anual începând din 1989. România s-a aflat pe "Lista de Atenționare" (Watch List) prima dată în 1995 și, după 3 ani de observație, a intrat pe această Listă unde s-a regăsit în mod constant din 1999 până în 2021, fiind singurul stat membru UE pe Lista în referință, potrivit sursei citate. Eliminarea României de pe Lista de

Atenționare din Raportul Special 301 reflectă recunoașterea pașilor semnificativi pe care România i-a făcut în ultimul an pentru a îmbunătăți protecția și aplicarea drepturilor de proprietate intelectuală, precum și atenția Guvernului României în eficientizarea acestui domeniu cu o contribuție majoră la dezvoltarea economică și socio-culturală a societății.

Probabil că ați observat că anumite videoclipuri de exemplu, pe Youtube sau pe alte platforme, nu puteau fi vizionate, având atenționarea "Not available in your country". De asemenea, serviciul video (filme) al Apple nu era disponibil pentru România, unde funcționează doar Apple Music.

Ar fi de așteptat ca, odată scoasă de pe lista neagră, România să beneficieze de ridicarea unor asemenea restricții, ca și de noi oferte din partea platformelor de servicii audio și video americane. (M.C.)

2021 Special 301 Report

Office of the United States Trade Representative

Picături de iubire

De multe ori merg la Ateneu, Operă sau Radio pur și simplu ca să mă refugiez într-un loc "sfințit artistic" de agresiunea și grosolănia sonoră, prezentă în aproape tot spațiul vital: străzi, cafenele, magazine, mijloace de transport, parcuri, etc. Pentru că, odată ajunsă acolo, unde aerul a rămas cumva impregnat de amintirea atâtor talente și energii pozitive, strânse în zeci și zeci de ani din armoniile creatorilor și interpreților lor, aproape indiferent de calitatea programului - bună, foarte bună sau modestă - mă liniștesc, respirând atmosfera familiară și, după caz, mă răsfăț sufletește și emoțional.

Așa s-a întâmplat și deunăzi, când, din cochetul studio "Mihail Jora", Orchestra Națională Radio nu numai că nu m-a păcălit - 1 aprilie fiind tradițională pentru asta -, ba chiar m-a bucurat, lăsând după doi ani de austeritate numerică deschise larg porțile, dăruindu-și în același timp și ei acea plenitudine a bucuriei de a cânta în fața unui public foarte numeros. Pe lângă toate astea, ceea ce m-a atras la această seară a fost programul bine asortat, format dintr-un valoros concert clasic pentru violoncel și o celebră simfonie romantică, pentru care aş sta și în poante s-o ascult pe toată durata ei fără să mă satur vreodată dar și curiozitatea de a mă reîntâlni cu unul dintre soliștii noștri de notorietate, pe care nu l-am mai auzit de mult (*mea culpa*) și de a face cunoștință pe undele muzicii cu un dirijor aflat acum pentru prima dată în fața acestei orchestre.

Zis și făcut. Așa că din fotoliul meu am ascultat în prima parte *Concertul nr. 1 pentru violoncel și orchestră* de Camille Saint-Saëns, lucrare plină de inspirație și grandoare, considerată de Rahmaninov și Șostakovici ca una dintre cele mai importante partituri pentru acest instrument. Și cu toate că ea a văzut lumina rampei în anul 1873, continuă să facă ravagii emoționale printre melomani, în primul rând datorită faptului că Saint-Saëns a găsit și folosit în ea cel mai confortabil și reprezentativ registru pentru acest instrument, punându-i în evidență timbrul plin/duios și prin subtilitatea elastică a discursului său melodico-armonic, care permite viziuni interpretative dintre cele mai variate. Este un concert frumos, ca mai tot ce a scris el, de o suplețe muzicală aproape senzuală, este un concert aerisit, tânăr și proaspăt, fără mari probleme tehnice dar cu un substrat tulburător.

Acum el a fost tălmăcit de binecunoscutul violoncelist român Răzvan Suma, posesorul unei impresionante cariere solistice internaționale - dacă ar fi să amintesc doar cele o mie de concerte și recitaluri sustinute pe toate continentele, albumele (douăsprezece la număr) și interesantele proiecte ce încep cu "Vă place...?". Și ascultându-l, mărturisesc că m-a surprins cu abordarea aleasă pentru această seară, din punctul meu de vedere puțin prea academică, prea din trecut. Și pentru faptul că îi știu paleta foarte variată de tălmăciri, mă așteptam la o viziune mai modernă, mai tinerească. Chiar și așa, i-am recunoscut timbrul frumos, cu căldura catifelată și vigozitatea lui, mai ales în registrul mediu și grav, mi-au plăcut armonicile, pe care doar un fin cunoscător le-ar fi putut sublinia și mi-a plăcut intonația, tot în registrele menționate, în ciuda unor momente în care n-a fost prea precisă. E drept că nici orchestra nu l-a ajutat prea mult, ea fiind într-o oarecare dezordine - poate neîncălzită, poate nestăpânită de dirijor și deci, destul de imprecisă. Deh! Se întâmplă și la case mari. Eu totuși bănuiesc că motivul s-ar putea găsi în cei 20 de ani pe care Grigor Palikarov i-a petrecut ca dirijor în principal de operă și balet, unde se fac frecvent licențe muzicale, ca să nu le zic devieri de la partitură, mai ales din punct de vedere ritmic, pentru a ajuta și pune în evidență calitățile unui cântăreț/balerin/cor, încât acum, din prea multă grijă și o

oarecare timiditate, să nu reușească să facă din orchestră un acompaniator și partener de calitate. Oricum, dacă până la urmă concertul a ieșit binișor, în pofida scăpărilor menționate, despre bisul cerut insistent de aplauzele publicului (un fragment din *Suita a treia* de Bach) pot spune doar că n-am rezonat deloc cu tălmăcirea lui, întrucât a fost cântat prea didactic, prea explicit ca note, prea rar, neaducând deloc cu Bach, atât de bine temperat în toată creația sa.

După pauză a urmat în fine mult așteptata *Simfonie a VI-a, "Patetica"*, de Ceaikovski, lucrare monumentală, romantică, de o imensă bogăție melodico-armonică și categoric una dintre cele mai emoționante simfonii din toate timpurile.

În pofida expresiei personale a muzicii sale, străbătută pe de o parte de forță patetică și pe de alta de caracter național, Ceaikovski vădește în muzica sa o exemplară unitate stilistică, în forma melodică generoasă, în armonia amplă, în soliditatea și extensia formelor, în orchestrația expresivă, unde și un simplu acord sună la el foarte individualizat. În

Vineri, 1 aprilie 2022, ora 19.00
Sala Radio

ORCHESTRA NAȚIONALĂ RADIO

Dirijor: **GRIGOR PALIKAROV**

Solist: **RĂZVAN SUMA** - violoncel

C. Saint-Saëns:

Concertul nr. 1 în la minor pentru
violoncel și orchestră, op. 33

P. I. Ceaikovski:

Simfonia nr. 6 în si minor, op. 74 - *Patetica*

această simfonie el se dezvoltă prin amploarea și pregnanța temelor, prin simțul acut al contrastelor, prin dramatism și se mărturisește ca spirit frământat ce caută fericirea, când eliberându-se de zbucium, când renunțând, când reluând ascensiunea spre ea, când luptându-se, când plângând, când luminându-se. Și toate aceste trăiri, picături de iubire, sunt de-a dreptul monumentale.

De câte ori o ascult, în orice interpretare ar fi ea, îmi apare invariabil în imagine mâna lui care se întinde spre a atinge și mângâia sufletul Universului. Dar cu toate încercările, spre finalul ultimei părți a *Simfoniei*, parcă văd cum lacrimile-i din ochi înțeleg cu durere că nu poate ajunge la el și se încovoie a renunțare, rămânând cu un dor nesfârșit. Mă cutremură de fiecare dată.

În această seară, Orchestra Națională Radio, care sunt convinsă că ar cânta minunat această simfonie chiar și fără dirijor, sub bagheta lui Grigor Palikarov a evocat toate aceste simțăminte și emoții, în mare parte datorită virtuților ei, dar și a calităților evidente ale dirijorului, care, deși mai reținut în sentimentalisme decât alți confrăți, a reliefat splendoarea unei compoziții unice, de o nemărginită

independență sufletească. Și toate acestea chiar dacă pauzele dintre părți, prin lungimea lor puțin exagerată, au rupt un pic din fluiditatea pledoariei.

De 1 aprilie, Orchestra Națională Radio nu numai că nu m-a păcălit, ci mi-a oferit în dar de primăvară un Ceaikovski copleșitor, care, ca de fiecare dată când îl ascult, îmi lasă pe obraji urmele picăturilor de iubire cu tot ce conține ea.

Pioșenia din memoria sufletului

Plutind încă în strălucirea lăsată de atmosfera sensului afirmativ, duios și atât de mișcător a *Serenadei îndepărtate pentru pian, vioară și violoncel* de George Enescu, cântată magistral cu o seară înainte de către Ansamblul "Musica Viva", după un concert cameral de mare clasă, iată-mă din nou în același spațiu, respectiv Studioul „Mihail Jora”. De data asta, gazde fiindu-mi Orchestra Națională și Corul Academic Radio care, așa cum și-au obișnuit auditoriul, au oferit pentru Joia Mare un program cu muzică axată pe o tematică religioasă, adecvată Săptămânii Patimilor, pregătindu-ne astfel prin încărcătura ei pentru sărbătoarea pascală.

Începutul i-a revenit lui Haydn – ca de altfel și în istoria muzicii universale, unde este întâiul din trinitatea nemuritorilor clasici ai formei – cu *Simfonia nr. 49, "La Passione"*. Este o simfonie limpede, ordonată, cantabilă, echilibrată, cu luminiscente romantice, fermecătoare în modalitățile de exprimare a orchestrei, ca și a intervențiilor

Joi, 21 aprilie 2022, ora 19.00
Sala Radio

ORCHESTRA NAȚIONALĂ RADIO
Dirijor: **CRISTIAN OROȘANU**

J. Haydn: Simfonia nr. 49 în fa minor, Hob: I/49 - *La passione*
L. Cherubini: *Recvîem* în do minor pentru cor și orchestră

CORUL ACADEMIC RADIO
Dirijor: **CIPRIAN ȚUȚU**

solistice-instrumentale, ofertante ca nuanțe, expresivitate și virtuozitate pe alocuri, o simfonie cu acorduri pe final de frază de o sonoritate gravă, plină, asemeni instrumentului cersesc, orga. Departate de a întrista, în pofida titlului și a mesajului, de altfel evident pe toată durata ei, lucrarea e străbătută deopotrivă de un fin umor, ca și de o descriptivă speranță, care încântă. În "*La Passione*", Haydn se și joacă puțin, abătându-se de la propriile-i reguli/tipare, dacă ar fi să amintesc doar faptul că toate părțile ei sunt încrustate în aceeași tonalitate, îmbrăcând-o astfel cu și mai multă personalitate - de parcă s-ar mai putea asta.

Și cu toate că nu îmi face plăcere s-o spun, totuși respectându-mi principiile, menționez că ea, Simfonia, a sunat

bine, mai ales datorită orchestrei și capacităților ei de înțelegere/expresivitate, mai puțin dirijorului Cristian Oroșanu care, limitându-se la a indica tempo-ul, a lăsat loc de câteva nedorite decalaje, tocmai pe finalurile de frază, atât de frumoase timbral și armonic, de care aminteam. Asta însă nu m-a împiedicat să o savurez din plin.

În fine... după pauză a urmat foarte așteptatul *Recvîem în do minor pentru cor și orchestră* de Luigi Cherubini – mare creator francez al secolului al XIX-lea – capodoperă apreciată de Schumann, Brahms, Beethoven, de prietenii lui foarte buni Rossini și Chopin, ca și de melomanii timpului trecut și prezent. Din păcate ea se cântă destul de rar la noi. De ce? Habar n-am. Mie personal îmi place foarte mult, mai ales că o percep ca pe o lucrare monumentală, care celebrează viața și privește moartea în ochi cu demnă tristețe. Curios e faptul că asta am simțit și prima dată când am ascultat-o, cu mulți ani în urmă, în studenție. Este o partitură de mare anvergură, în care corul împarte rolul principal cu orchestra, sprijinindu-se reciproc, contribuind fiecare la rezonanța celuilalt, umplând sau mângâind armoniile de o rară frumusețe ce decurg firesc din linii melodice polifonice, în contrapunct sau nu, dând, datorită travaliului orchestral bogat, o sonoritate plină, caldă, puternică și catifelată. Sonoritate străbătută din când în când de clopoței cerești, ilustrați foarte inspirat de partida de viori în *pianissimo*, ca și de îngânări angelice exprimate cu sensibilitate de sopranele corului.

Acest *Recvîem*, primul din cele două scrise de el, a făcut furori încă de la nașterea lui, cred eu și datorită construcției prin care se întrevede un deschizător de drumuri spre modernitate al acestui gen muzical, prin mesajul cu precădere filozofic, făcându-l astfel mereu viabil, interesant, original și magnetic. E plin de culori pastelate și spirit pictural, e deosebit de complex și meditativ, mai ales în registrele grave, când imprimă auzului strania și înfrisonanta senzație că prin el se deschid cerurile. M-a impresionat acum, ca de fiecare dată când îl aud, poate și fiind puțin influențată de faptul că s-a cântat la moartea lui Beethoven. Celălalt *Recvîem*, în care corul este doar bărbătesc, și l-a scris pentru propria moarte, care a survenit la numai șase ani după terminarea partiturii, așezându-l în acordurile lui spre odihnă, alături de prietenul său Chopin, în celebrul cimitir Père Lachaise din Paris.

Interpretarea din seara zilei de 21 aprilie a fost foarte bună. În primul rând datorită corului, pregătit cu minuțiozitate de hăruiul dirijor Cristian Țuțu care i-a scos în evidență, pe lângă valențele-i muzicale de excepție, și un discurs clar și suplu cu care a povestit subiectul, ajutat de abilitățile vocale ale ambitusului frumos conturat al coriștilor. Calități ce au dezvăluit firesc întreaga gamă de trăiri, de nuanțe și timbruri aproape copleșitoare, alături de Orchestra Simfonică aflată într-o formă foarte bună (omogenă, curată, vibrantă) cu care a fost într-un permanent dialog sau simbioză tulburătoare. Dirijorul Cristian Oroșanu, probabil fiind mai familiarizat cu rezonanța și tonurile orgilor din Brașovul unde își desfășoară activitatea și absorbit, probabil, de plenitudinea artistică a aparatului sonor al Radio-ului, a baghetat-o cu multă eficiență și dăruire, subliniindu-i cu mână sigură toate frumusețile menționate, dezvăluind în același timp și o parte dintre calitățile dirijorale pe care le deține.

La final, acel "celebrează viața și privește în ochi moartea cu o demnă tristețe" pe care eu o asociez cu acest *Recvîem* a fost simțit probabil și de ceilalți melomani, întrucât aplauzele au izbucnit de-abia după o tăcere de aproape un minut, când nu s-a auzit nici musca, ceea ce, până la urmă, denotă că programul serii, semnificațiile lui, ca și interpretarea, a atins coarda pioșeniei din memoria sufletului.

Pagini de **Doina MOGA**

Concertul de închidere a cursurilor de măiestrie oferite de soprana Nelly Miricioiu

„Deviza mea - credința în Dumnezeu și munca enormă”, „Arta se oficiază cu foarte multă umilință”, „Cred enorm în școala de belcanto” sunt idei fundamentale pe care distinsa artistă mi le-a încredințat spre publicare, începând încă de acum aproape trei decenii, într-o serie de interviuri. Gânduri care sunt convins că au făcut parte dintre confesiunile făcute tinerilor participanți la cursurile de măiestrie în arta vocală susținute la Opera Națională București în primele zile de aprilie. Alături de, sunt absolut sigur, o multitudine de îndrumări tehnice, stilistice și interpretative, de sfaturi venite dintr-o experiență uriașă și o carieră mondială strălucitoare. Să nu uităm și că ultima zi din martie, cea de aniversare a împlinirii vârstei de 70 de ani, a fost ocazia unui mare concert pe prima scenă lirică a țării, prin el însuși, o adevărată lecție.

Mi-o amintesc perfect pe Nelly Miricioiu în unicul spectacol de operă bucureștean, o *Traviata* a anului 1980. A fost surprinzătoare și minunată. Apoi i-am urmărit, de acasă, drumul artistic prin marile teatre ale lumii, i-am ascultat multele înregistrări discografice plasate îndeosebi în pretențiosul repertoriu de belcanto, al titlurilor rar sau deloc cântate.

Înzestrată cu glas de coloratură lirică, Nelly Miricioiu a evoluat în direcția abordării rolurilor pe deplin lirice și chiar lirico-spinte sau de coloratură dramatică. A fost un parcurs exemplar, bine cumpănit și dezvoltat, așa încât acumulările profesionale au devenit pilde de netăgăduit, oportune a fi comunicate, încredințate tinerilor aspiranți la cariere de substanțialitate. A fost scopul recentelor Masterclasses de canto, deschise tuturor doritorilor, fără limită de vârstă. O raritate, model de generozitate venit din convingerea că studiul nu trebuie să fie abandonat de nimeni, niciodată, indiferent de evoluția biologică naturală.

Firească a fost încheierea cursurilor printr-un concert denumit Gala Belcanto, titlu merit să onoreze discipolii, să le dea curaj ca participanți la o adevărată gală și a statuat întrucâtva orientarea programei de studiu către arta belcantoului, bază a tuturor construcțiilor vocale. Cu orchestra pe scenă, în fața unui numeros public format din membri de familie, colegi, prieteni, melomani împătimiți, 18 voci, îmi imaginez, majoritatea până în circa 35 de ani, au cules aplauze și au primit flori. O atmosferă încântătoare.

În deschidere, soprana Nelly Miricioiu a mulțumit conducerii Operei Naționale București, managerului interimar Daniel Jinga pentru organizarea concertului aniversar, cursurilor de gale, precum și Casei Regale a României pentru susținere. A avertizat să fim îngăduitori că nu vom auzi glasuri desăvârșite, ci tineri în curs de perfecționare. Așa a și fost, importante dovedindu-se absorbirea de către participanții la lecții a învățăturilor oferite și, în egală măsură, posibilitatea de a fi ascultați și controlați de o „ureche independentă”, urmând ca pregătirea să continue în compania propriilor profesori și

îndrumători. Este tot ce se poate obține în patru zile de Masterclasses.

Au cântat soprana Iryna Kyshliaruk (sosită de la Kiev), mezzosoprana Adelina Cociobanu, sopranele Diana Vornicu și Georgiana Dumitru, baritonul Dominic Cristea, mezzosoprana Ana Radu, sopranele Miruna Dascălu și Rodica Ștefan, tenorul Ciprian Pahonea, sopranele Mădălina Stoica, Jennifer Ciurez, Zsuzsanna Cervenii, Isabela Stănescu și Mara Străin, bas-baritonul Dragoș Ionel, tenorii Daniel Găină și Dragancho Najdoski, soprana Alexandra Tănase.

De mare utilitate pentru toți a fost prezența la pupitru a dirijorului Ciprian Teodorașcu, o baghetă sigură, eficientă, clară în gestică și în urmărirea soliștilor, un șef de orchestră susținător și mobilizator, bun cunoscător ai timpilor paginilor de Mozart, Bellini, Donizetti, Bizet, Massenet, Offenbach, Verdi, Puccini, Trăilescu. Urcarea din fosă pe podium a lui Ciprian Teodorașcu a fost binevenită.

Un singur bemol. Ar fi fost potrivită existența unui fluturaș de sală, măcar descărcabil prin cod QR, ca la celelalte spectacole. Supratitrajul cu numele puțin cunoscute ale interpreților s-a derulat prea rapid, în timp ce privirile tuturor erau atrase de intrările în scenă, de look-uri și... toalete.

Logic ar fi ca organizarea unor asemenea cursuri de către Opera Națională București să continue sistematic prin Studioul Experimental în Artele Spectacolului Muzical „Ludovic Spiess”, invitând și alți mari maeștri români spre a sfătui tineri cântăreți aflați pe calea formării și consolidării carierelor.

Costin POPA

Raymonda, cu vapoasă ei atmosferă

Premiera de balet compusă din patru reprezentații aproape succesive, ce a avut loc la ONB în prima jumătate a lunii aprilie, a fost de departe evenimentul stagiunii, eveniment care a însumat mai multe și însemnate... „pentru prima dată”.

Pentru prima dată în instituție, în țară, pe continent. Și mă refer la faptul că, de acum, *Raymonda* este inclusă în

repertoriul permanent al lăcașului de cultură menționat, este realizată în varianta ei integrală în România; este coregrafiată de o japoneză în Europa. Toate acestea oferind un minunat prilej pentru melomani/baletomani de a se întâlni și bucura deopotrivă de frumusețile discrete, dar adânc sensibile, ale compozitorului Alexandr Glazunov, ca și de ultima capodoperă a părintelui baletului clasic, coregraful francez Marius Petipa. Totodată, cu această ocazie ONB și-a făcut un substanțial cadou pentru aniversarea celor 100 de ani de existență. Nici nu se putea ceva mai potrivit, cel puțin din punct de vedere dansant.

Cele trei acte ale baletului reușesc, după cum bine spune dirijorul Iurie Florea, să confere unitate unor elemente specifice de limbaj, care descriu atmosfera medievală sub clar de lună, elementele orientale și coloritul inedit al divertismentului de inspirație folclorică maghiară, foarte la modă pe-atunci.

În această *Raymonda* am găsit mister, dramă, poezie, atmosferă, visare de o rară beatitudine, iubire, tristețe, suferință, cochetă subtilitate exotică, aroganță spaniolă și multă, multă bucurie. Pe mine m-a cucerit coregrafia târzie a lui Petipa (baletul fiind făcut pe când el avea deja 80 de ani), coregrafie în care înlocuiește binecunoscutul dramatism cu un stil feeric, plin de influențe din Asia Centrală, colorându-l într-un mod pictural, aproape filosofic, ceea ce l-a și făcut ușor adaptabil și, în cazul de față, mană cerească pentru un coregraf japonez.

Și cum orice lucrare se schimbă în funcție de epoca și țara în care este pusă în scenă – după cum menționa regretata coregrafă Maki Asami – în această versiune revizuită a *Raymondei*, fără a interveni major în coregrafia standard, ea a modificat foarte inspirat caracterul personajului Abderahman – după mine cheia întregului spectacol –, dintr-unul negativ cu tentă violentă, într-unul decent, de fapt într-un bărbat îndrăgostit, care luptă până la moarte pentru dreptul de a fi lăsat să iubească, făcând din rol unul sau chiar singurul foarte ofertant din punct de vedere al paletii interpretative.

Totodată, Maki Asami a acordat în lucrarea sa o prioritate deosebită regiei și scenografiei, trăgând astfel lozul câștigător. Spun asta pentru că atât costumele, realizate după toate normele clasice – lucru întâmplat acum tot „pentru prima dată” în bogata carieră a Vioricăi Petrovici), personalizate însă pe caracterele posesorilor, splendid croite și în combinații coloristice din zona impresionistă –, cât și decorurile, compuse cu mult fler de Adrian Damian prin spațiul sugestional al scenei, care surprinde aerul și dialogul lui cu corpul uman – inspirat din dansul *Raymondei* cu eșarfa – au pus în valoare atât frumusețea muzicii cât și calitățile tehnico-interpretative ale dansatorilor.

Reușită combinație: clasică, modernă, atemporală chiar, tonică și de un gingaș idealism. Mi-a plăcut tot ce am văzut în seara avanpremierii cu public din 8 aprilie, dar mi-au reținut atenția în mod deosebit dansul *Raymondei* cu eșarfa, personificat de Cristina Dijmaru; visul ei, unde ansamblul de fete a încântat cu grația, eleganța, finețea brațelor din partitura lor atât de vaporosă și originală, acompaniind prin pași discreți dar minuțios creionați pe Jean de Brienne, tălmăcit de Bogdan Cănilă, care a făcut un rol decorativ; variațiunile Cristinei Dijmaru (*grands-jetés*, *pirouettes* etc.) și *manejul* lui Bogdan Cănilă, mai ales din punct de vedere tehnic, mai puțin emoțional; tot actul II, cu minunatele dansuri orientale în costume asortate limbajului

Bogdan Cănilă, Cristina Dijmaru

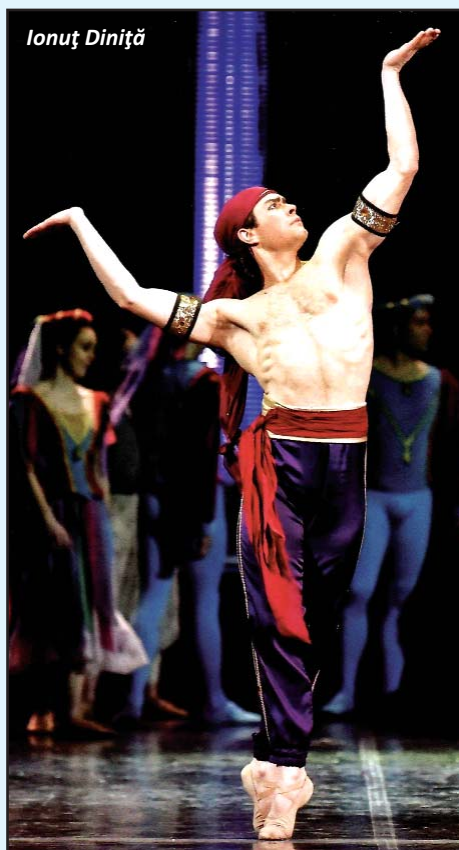
coregrafic, de un vocabular foarte variat și bogat, cu accente și tonalități gestive sugestive; tălmăcirile balerinelor cu șarm, har, nerv, dar și gingașă lascivitate; solo-ul spaniol foarte în rol interpretat de talentata balerină Julia Baro.

Însă de-a dreptul cucerită am fost, pe tot parcursul primelor două acte, de interpretarea impecabilă realizată de balerinel Ionuț Diniță, dată personajului Abderahman. Ce ținută, ce apariție, câtă naturaleză, câtă expresivitate, ce joc de scenă, câtă căldură, câtă pasiune! Categorie, din punctul meu de vedere, el a fost vedeta spectacolului.

Și actul III a fost bun, atât dansul maghiar (*Pas hongrois*) cât și variațiunile lui, cu accente frumos marcate, cu intonațiile corpurilor specifice acestui joc și costumele deloc stridente, ci discret îndulcite.

O adevărată revelație a fost ansamblul, mai ales partea feminină a lui, care a evoluat cu fluiditate, candoare, gentilețe, reliefând coregrafia brațelor, în perfectă armonie cu scenografia, frumos lucrate de maestra de balet Takako Nishikawa, a cărei mână și talent s-a simțit pe tot parcursul spectacolului.

Dirijorul Iurie Florea a ajutat cât a putut și soliștii și orchestra, făcând mici licențe poetice de la partitură. Dar, ce să-i faci, așa e în balet! Totuși, el a condus orchestra cu siguranță, abilitate

Ionuț Diniță

și evidentă experiență, dat fiind faptul că a avut sub bagheta lui nu numai aparatul muzical ci și toată suflarea de pe scenă, reușind cu brio să scoată în evidență frumusețea, învăpăierea pe alocuri și accentele insinuante ale muzicii lui Glazunov, ca și calitățile orchestrei, care a răspuns cât de bine s-a priceput. Când bine, când foarte bine, când..., dar per total ea a sunat cald, viguros și în stil.

În acest balet eu am văzut, prin intermediul pledoariei dansante, cum lacătul eleganței se descurie cu acea cheie ce ți-o dă știința de a produce senzație subtilă. Și asta mulțumită coregrafei Maki Asami și în special mâinii sale drepte, asistenta Takako Nishikawa, care s-a întâlnit pe aceeași lungime de undă cu creatorii și interpreții baletului, realizând o colaborare de zile mari.

Adaug aplauzele mele la scenă deschisă, nu înainte însă de a felicita ONB pentru îmbogățirea palmaresului ei cu un nou balet, de o vaporosă atmosferă.

Doina MOGA

Vanitas vanitatum et omnia vanitas

Marti, 19 aprilie 2022, de la orele 18:30, la Opera Națională București a avut loc reprezentația operei *Don Carlo* de Giuseppe Verdi. Evenimentul a reunit pe scena bucureșteană două vedete ale artei lirice mondiale – Charles Castronovo în rolul titular și Cellia Costea în rolul Elisabettei de Valois, distribuția fiind completată cu soliști ai O.N.B., printre care Ion Dimieru, Adrian Mărcan, Mihaela Ișpan, Marius Boloș, Filip Panait, Cristina Eremia, Valentin Racoveanu și Andreea Novac. Pregătirea corului i-a aparținut lui Daniel Jinga, iar conducerea muzicală a fost realizată de Tiberiu Soare.

S-a mizat pe soliștii invitați pentru reușita spectacolului, dar se pare că acest aspect nu a fost suficient, cele două nume sonore de pe afiș nereușind să compenseze data neinspirată aleasă pentru spectacol – o zi de marți, de la 6 și jumătate seara; nici regia și

spate și din laterale, care oricum nu au atât de mare impact vizual precum imensa podea bicoloră. Totuși, o metaforă interesantă este realizată în Tabloul 2 din primul act, prin fundalul reprezentat de tripticul *Grădina deliciilor* de Hieronymus Bosch.

În ceea ce privește desfășurarea muzicală, s-a simțit o diferență notabilă între soliștii invitați și cei ai operei bucureștene, în întreaga conduită vocală. Este vorba despre tot ce ține de voce și interpretare, plecând de la modul în care glasul a fost șlefuit, până la maniera de cânt și aspectele ce țin de conservarea vocii. Deși Cellia Costea are rolul în repertoriu de multă vreme, nu s-a simțit deloc „uzura” în vocea acesteia ori în construcția personajului. Din contră, ne-a încântat cu timbrul cald, plin, ca o mătase lichidă consistentă și a conchis cu câteva acute piano remarcabile. Chiar și în această regie statică, Cellia Costea a emanat noblețe și distincție, în consonanță cu personajul. În ceea ce-l privește pe Castronovo (vedetă a Metropolitan Opera din New-York), acesta și-a făcut debutul în rolul lui Don

Carlo, însă vocal a excelat, dovedindu-și profesionalismul. A interpretat rolul cu entuziasmul și proșpețimea caracteristice unui început, fără însă a exagera, a condus frazele firesc, natural, cu o tensiune melodică foarte bine susținută și cu accente atât de necesare. Lipsa repetițiilor și-a spus însă cuvântul în ceea ce privește indicațiile regizorale, motiv pentru care s-a simțit o ușoară nesiguranță. De asemenea, duetul său cu baritonul Adrian Mărcan (Rodrigo de Posa) din primul act a cunoscut un dezechilibru de intensitate, care a fost însă acoperit de orchestră, mult prea tare în majoritatea timpului.

Aș remarca prezența Andreei Novac, care a întruchipat foarte plăcut rolul episodic ce revine vocii angelice din ceruri (*Una voce dal cielo*).

Din păcate, deși din distribuție au făcut parte nume importante ale scenei lirice internaționale, sala a fost relativ goală la balcon, iar o parte din spectatori au capitulat rând pe rând după fiecare act. Și este de înțeles acest lucru, dată fiind monotonia care planează asupra reprezentației. Este necesară o răbdare de fier și o dragoste deosebită pentru operă pentru a întrezări potențialul lucrării printre atâtea neajunsuri. Ar fi binevenite mai multă creativitate și ingeniozitate, și un suport vizual dinamic, pentru ca muzica lui Verdi, de altfel atât de frumoasă, să captiveze în acest context.

Teodora CONSTANTINESCU

scenografia. Montarea aceasta, de altfel lipsită de ingeniozitate și cu mișcare scenică minimală, a avut premiera în februarie 2018, iar până în prezent s-a jucat de vreo 20 de ori. În mijlocul scenei, pe tot parcursul celor 4 acte, tronează o așa-zisă tablă de șah care pe de-o parte îți ia ochii, iar pe de alta creează monotonie. Singurele decoruri la care se „umblă” pe parcurs sunt panourile din

Forța tămăduitoare a dansului

Acum 40 de ani, în Franța, sub egida UNESCO, 29 aprilie a devenit o importantă dată pentru lumea artelor, respectiv Ziua Internațională a Dansului, onorându-l astfel pe creatorul baletului modern Jean-Georges Noverre – dansator, coregraf, maestru de balet și actor de teatru. Întâmplarea – sau nu – face să coincidă cu o mare sărbătoare venită din zona creștinismului de peste 2000 de ani, cunoscută sub numele de Izvorul Tămăduirii. Și, păstrând proporțiile, aș spune că ele se aseamănă prin forța tămăduitoare asupra minții, sufletului și corpului omenesc, insuflată în egală măsură atât celor ce le practică cât și beneficiarilor.

Revenind la dans, trebuie să spun că, în lume, această zi se celebrează de atunci în fiecare an, cu mai mult sau mai puțin fast, dar se celebrează. La noi, cu excepția câtorva timide încercări prezentate sub forma unor gale de

balet, ea n-a fost evidențiată în vreun mod special. Până acum, când Teatrul Național de Operetă și Musical „Ion Dacian” din București, prin coordonatorul său de spectacole, fostul prim-dansator Iulian Rădoi, a făptuit prima ei ediție, oferind iubitorilor genului un megaspectacol numit „Dans în jurul lumii”, generos cu poezia mișcării sub toate formele ei de exprimare.

Structurat în două părți, precedate de un încântător Prolog, spectacolul a avut de toate: și repertoriu (copilăros, prețios, pretențios sau dificil tehnic și artistic), și costume (atrăgătoare și inspirate), și interpretare (când naivă, când expresivă, când impecabilă), și emoție, și bucurie, și invitații speciali (cuplul prim-balerinilor Ellie Marie Hennequin – Viktor Tomashek de la Teatrul de Balet din Sibiu, care au fermecat cu *Pas de deux* din *La Fille mal gardée*), și suspans, și culoare, și muzică de calitate.

Am văzut în el o gamă completă de partituri: clasice, moderne, contemporane, de caracter, acrobatic etc. Cu *jeté-uri en tournant*, *tours à la seconde*, combinații de *fouetté-uri*, am văzut brațe și *cou de pied-uri* frumoase, am văzut candoare, pasiune, timiditate, eleganță și stângăcie – care, deși nu are ce căuta pe o scenă de profesioniști, aici a dat bine, adăugând serii o notă de inocență și prospețime.

Cum spuneam, acest conglomerat de frumos și variat a fost precedat de un Prolog. Și mărturisesc că, poate mai mult decât orice, el m-a impresionat profund. De ce? Pentru că în aura unui arc invers peste timp i-am revăzut pe o parte din seniorii care, de-a lungul anilor, au bucurat numeroase generații de iubitori ai genului, de aici și de pe

planetă – vârful sacre, aproape sinonime cu cele două mari scene lirice ale țării, Opera Națională București și Teatrul Național de Operetă și Musical „Ion Dacian”. De data asta ei au fost invitați pe podium ca să primească recunoștința noastră, a tuturor, sub forma unor Premii de excelență pentru întreaga activitate, oferite de organizatori în aplauzele frenetice ale publicului. Pentru acestea, ei au mulțumit în cuvinte alese, de la înălțimea vârstei și performanțelor lor artistice, cu grație și șarm.

Am spus „o parte dintre ei” întrucât, dacă ar fi fost toți prezenți acum, aici, doar cu nominalizarea și înmânarea distincțiilor, ca și cu cele câteva propoziții spuse de ei ar fi umplut patru ore de reprezentație, văduvind astfel următoarele ediții de caldul, mișcătorul și plinul de umor Prolog.

Ceea ce am văzut în seara zilei de 29 aprilie m-a mișcat emoțional și mi-a insuflat o notă de optimism în ceea ce privește viitorul dansului profesionist la noi. Și cu toate că, în lipsa unui scenariu care să aibă o cât de mică poveste, care ar fi acoperit în bună parte defectele inerente fiecărui început, spectacolul a păcătuit prin lungime (41 de numere!), prin volumul muzicii (pe alocuri asemănătoare celei din discotecă și cluburi) și printr-un dezechilibru al valorii discursurilor coregrafice, ca și a tălmăcirii lor, totuși a impresionat și încântat. Interpreții lui – reprezentanți ai tuturor tipurilor de școli de dans – au plăcut, fiind aplauzați minute în șir de o sală plină, ceea ce a făcut din această primă ediție o reușită.

Nu fac niciun secret din faptul că, lipite de suflet mi-au rămas partiturile de balet clasic, care din fericire s-au bucurat de o prezență substanțială. Și spun asta pentru că, de câte ori îl privesc, fie că e „povestit” de tineri începători

sau de balerini deja consacrați, mă minunez de forța pe care o degajă un gest fin, o grațioasă ridicare de braț, o piruetă eterică în *poante*, de forța ce vine din muzica, armonia și travaliul orchestral al corpului omenesc, forță care mă prinde mereu și mereu în mrejele unei lumi de basm în care, pentru câteva ore sunt șterse cu praf de stele tot inconfortul, indispoziția și norul de griji cotidian.

Din toate astea vine acea forță tămăduitoare a dansului. Ce poate fi mai benefic, constructiv și frumos decât să promovezi talente și să propovăduiești arta sub toate aspectele ei?! Tocmai asta am văzut în seara zilei de 29 aprilie la Teatrul Național de Operetă și Musical „Ion Dacian” prin această celebrare de anvergură.

Doina MOGA

Festivitatea de premiere și, mai ales, concertul de gală cu care întâlnirea s-a încheiat, au arătat standardul ridicat de performanță din școlile noastre de artă, evidențiind pasiunea familiilor și a mediului ambiant de a susține aceste performanțe ale copiilor. Rotary Club Râmnicu Vâlcea, Cieh Soda România și Boromir au fost sponsori generoși, iar partenerii de nădejde au fost Filarmonica „Ion Dumitrescu”, Liceul de Artă „Victor Giuleanu” din Râmnicu Vâlcea, Institutul Cultural Polonez și Editura Grafoart.

Juriul condus de cunoscutul pianist și profesor Viniciu Moroianu, i-a avut în componență pe profesorii Boldizar Csíky, Lavinia Coman, Carmen Enescu-Botezatu și Carina Aghenie. Această echipă de evaluatori a ales, după criteriile profesionale, artistice acreditate, un mănunchi de copii care și-au demonstrat talentul în mod convingător și cu mult farmec. Concertul de gală a fost ca o sinteză a

întregii competiții. Cei nouă deținători ai Premiului I au evoluat cu prestanță, iar punctul culminant a fost realizat de Alexandru Stoian în interpretarea *Bacanalei* de Constantin Silvestri și de Paul Florescu în *Variațiunile op. 42 pe o temă de Corelli*, capodoperă neîntrecută a genialului pianist Serghei Rachmaninov.

Și astfel, după doi ani de pandemie într-o societate aflată sub spectrul crizei economice și al unui război ce se poartă nu departe de granițele noastre, ne-am putut bucura de o continuitate a păcii și a înfrățirii prin muzică, așa cum o slăvește geniul lui Beethoven în *Simfonia a IX-a*. A fost, într-adevăr, un succes al umanității învingătoare asupra

distrugerii și ruinei. Perspectiva ne dă voie să visăm deja la edițiile următoare.

Lavinia COMAN

ARCHAEUS

deschide săptămâna muzicală în Parcul Primăverii din Timișoara

În perioada 15 - 25 aprilie 2022, la Timișoara a avut loc Festivalul „Parcul Primăverii” probabil cel mai mare festival multicultural din această perioadă în zona de vest a țării.

În fiecare seară din Săptămâna Patimilor, programul cultural a fost construit în dorința de a îmbina sacrul cu profanul și de a potența artistic însemnătatea spirituală a metaforei luminii din noaptea de Înviere, care luminează în întuneric, cum frumos spune versetul Apostolului Ioan.

Astfel, bogatei oferte de experiențe artistice unice din Parcul Primăverii i s-a adăugat pentru seara de luni un concert al rafinatului atelier de muzică contemporană ARCHAEUS, cu următorul program: Dan Voiculescu – *Flori*; Macarie Ieromonahul – *Stihuri* (aranjament Liviu Dănceanu); Ioan Căianu – *Dans din Nires* (aranjament Liviu Dănceanu), Antonio Vivaldi – *Adagio* din *Concertul pentru oboi*; Friedrich Karl zu Erbach-Erbach – *Divertisment*; George Enescu – *Lăutarul*; Liviu Dănceanu – *Exerciții de Admiratie, op. 101, nr.17*; Ștefan Niculescu – *Sincronie*; Dan Bălan – *De pe plaiuri transilvane*; Liviu Dănceanu – *Heptaih, op. 123*.

Seara de marți a găzduit un concert deosebit de muzică folclorică cultă al coralei CONTRAST și al invitatei speciale Andreea Chira, care a interpretat la nai, în primă audiție, renumite piese din folclorul nostru.

Seara de miercuri a găzduit trupa PĂMÂNT, care a încântat audiența cu un concert de muzică românească veche cu influențe din marile culturi.

În seara de joi am auzit un concert religios al Coralei CONTRAST, cu lucrări consacrate, dar și reinterpretări din muzicologia bizantină, specifică zilei de Joia Mare.

În Vinerea Mare, festivalul a găzduit un recital extraordinar al maestrului Grigore Leșe, care a invitat alături de el doi artiști din cadrul Filarmonicii Banatul - la vioară Laura Ristič și la acordeon Marko Ristič -, precum și un invitat special, la voce și tanbur - interpretul persan Ali Asghar Rahimi, care au oferit celor prezenți un cumul de stări, în adâncimi sau sușuri pe cele mai înalte culmi ale spiritului.

În viziunea noastră regizorală atipică, întreaga Săptămână a Patimilor a primit o conotație profund duhovnicească a metaforei jertfei hristice: artiștii, prin harul lor, pot reda un mesaj luminos de pace, armonie și mântuire. Hristos a înviat!

Cosmin PLEȘA

Olimpiada Națională de Muzică

Inspirată de modelul competiției sportive cu origini în antichitatea greacă și preluată și de majoritatea celorlalte discipline școlare, olimpiada a însemnat pentru mult timp ocazia, prilejul cu care muzicienii de mâine aflați încă pe băncile celor mai importante licee vocaționale din țară se întrec pe tărâm artistic pentru a face dovada talentului lor dar și a continuității unei pregătiri ce urmărește perfecționarea deopotrivă tehnică și expresivă a interpreților în devenire; acestea sunt evaluate cu ajutorul unor criterii care urmăresc o sinteză cât mai corectă între subiectiv și obiectiv, sub impresia prezentării unui moment artistic unic, de către jurii alcătuite din profesori cu o însemnată activitate la catedră și nu numai.

Reprezentând și un bun prilej de socializare între elevii liceeni veniți din toate zonele țării, olimpiada rămâne cu siguranță punctul culminant al concursurilor școlare, rezultatele acesteia reflectând o ierarhie relevantă atât din perspectiva performanței artistice a elevilor cât și prin prisma calității activității didactice desfășurate în liceele și colegiile reprezentate.

De aceea, reluarea Olimpiadei, după doi ani în care din cauza perioadei pandemice evenimentul a lipsit din calendarul competițiilor școlare, a constituit în aprilie 2022 un moment încărcat de emoție și speranță pentru viitor, organizatorii din Timișoara (Facultatea de Muzică a Universității de Vest și Liceul de Artă „Ion Vidu”) oferind logistica necesară desfășurării tuturor probelor din etapa finală națională.

Având așadar condiții optime de a se prezenta la cel mai înalt nivel al lor în acest moment, peste 300 de elevi din întreaga țară care studiază muzica s-au întrecut la toate specialitățile, finalul Olimpiadei Naționale de Interpretare Vocală, Instrumentală și Studii Teoretice, reconfirmând statutul de prim liceu de muzică din țară al Colegiului Național de Arte „Dinu Lipatti” (în ciuda celor doi ani în care elevii și profesorii au fost afectați în activitatea lor de restricțiile impuse); liceul bucureștean a fost reprezentat cu succes la aproape toate disciplinele de concurs, fiind de amintit bilanțul premiilor – 15 premii I, 9 premii II, 4 premii III și 3 Mențiuni – și de aplaudat efortul elevilor și al dascălilor lor, dintre care îi amintim pe profesoarele Magdalena Ursu (vioară), Rodica Dragolici (vioară), Tania Popa (vioară), Aurelia Mihai (flaut), Alina Balaban (pian), Elena Petrenco (pian) Loredana Streche (muzică vocațională tradițională), Gabriela Bogos și Anca Haralambie (studii teoretice), Ani Paladi (violoncel) și pe profesorii Marius Olteanu (canto clasic), Cătălin Zamfir (trombon), Nicolae Spătaru (clarinet), Cristian Petrișor (clarinet), Ciprian Melente (saxofon), Ion Nedelciu (clarinet, saxofon), Mircea Marian (violoncel), Săndel Smărăndescu (contrabas), Costel Zaharia (acordeon). Aceștia i-au îndrumat cu entuziasm, rigurozitate și tact pedagogic pe elevii încadrați în clasele IX-XII care au obținut palmaresul amintit, aici fiind de

evidențiat evoluția celor aflați aproape de momentul absolvirii dar și de cel al continuării în noi etape a unei cariere ale cărei baze au fost puse la Colegiul „Dinu Lipatti”; de aceea, sunt optimist că pe viitor vom mai auzi de nume precum Ștefan Aprodu (vioară), Fabiani Pracsina, Rareș Bratu (pian), Marian Ion (trombon) ș.a., cărora li se pot alătura colegii mai mici dar la fel de talentați, ce își vor continua și anii următori pregătirea pe băncile liceului.

Dincolo de meritoria clasificare la Olimpiada de muzică rezervată liceenilor muzicieni, prin care s-a reconfirmat nivelul performant al instituției de învățământ, Colegiul „Dinu Lipatti” a fost reprezentat cu rezultate notabile și la alte olimpiade școlare, fiind de

reținut premiile obținute la Olimpiada Națională de Teatru de elevii pregătiți de profesoarele Ruxandra Ionescu și Anca Iliese, cele de la Olimpiada de muzică dedicată elevilor din clasele III-VIII, dar și remarcabila Mențiune obținută la Olimpiada de Lingvistică de o micuță elevă în clasa a V-a, confirmând că în cadrul Colegiului „Dinu Lipatti” cultura generală ocupă un loc important în pregătirea viitorilor artiști.

Reamintind și de rolul special avut de profesorii acompaniatori în performanțele elevilor, închei prin a felicita colectivul profesorilor Colegiului „Dinu Lipatti” pentru performanțele obținute și a-mi exprima convingerea că și pe viitor prestigiosul colegiu de artă se va menține pe primul loc în topul liceelor de profil.

Mădălin Alexandru STĂNESCU

Premiile britanice pentru teatru

Prestigioasele Lawrence Olivier Awards, decernate la Londra de aproape o jumătate de secol, au fost oferite și anul acesta de către Society of London Theatre, în cadrul unei ceremonii elegante care recompensează performanțele de vârf de pe scenele din capitala Regatului Marii Britanii și Irlandei de Nord.

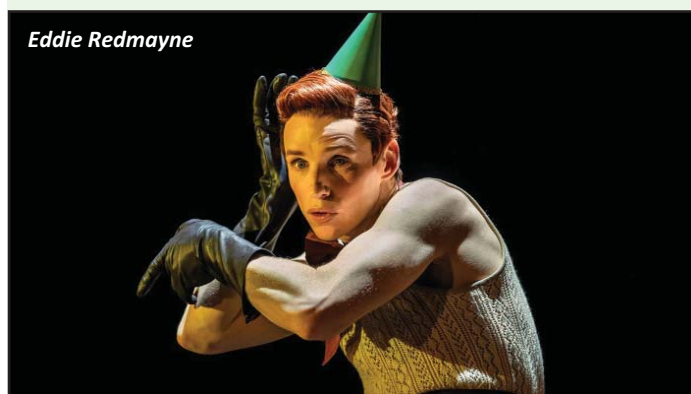
La categoria Producție dansantă premiul a revenit spectacolului cu *Revizorul* după piesa omonimă de N. V. Gogol, realizat de Jonathan Young și Crystal Pite pe scena de la Saddler's Wells.

Premiul pentru performanță în dans a revenit lui Arielle Smith, coregraful spectacolului *Jolly Folly in Reunion*, montat la English National Ballet (a doua companie de balet londoneză, unde a dansat Alina Cojocaru după despărțirea de Royal Ballet).

Cel mai bun regizor (Sir Peter Hall Award for Best Director) a fost declarată Rebecca Frecknal, pentru

musicalul *Cabaret*, pe scena The Kit Cat Club at Playhouse Theatre. Datorită acestei montări alte 6 premii Grammy i-au aureolat pe artiștii implicați în producția lansată anul trecut: Best Actress in a Musical (Jessie Buckley), Best Actor in a Musical (Eddie Redmayne), Best Actress in a Supporting Role in a Musical (Liza Sadvoy), Best Actor in a Supporting Role in a Musical (Elliot Levey) Best Musical Revival, d&b audiotechnik Award for Best Sound Design (Nick Lidster). După cum se știe, acest titlu (care în prezent poate fi văzut și la București în regia lui Răzvan Mazilu) este datorat unei

echipe de creație formată din John Kander (muzica), Fred Ebb (versurile), Joe Masteroff (scenariul, bazat pe piesa de John Van Druten și pe povestiri de Christopher Isherwood).

Life of Pi, ecranizat cu mare succes nu cu mulți ani în urmă, a primit 5 Premii Olivier: Best New Play, Best Actor (Hiran Abeysekera), Best Actor in a Supporting Role pentru cei șapte actori care joacă rolul tigrului (Fred Davies, Daisy Franks, Romina Hytten, Tom Larkin, Habib Nasib Nader, Tom Stacey și Scarlet Wilderink) - aceasta fiind prima

nominalizare a unor actori-păpușari la categoria actorie în cadrul Premiilor Olivier, Best Set Design și Best Lighting Design.

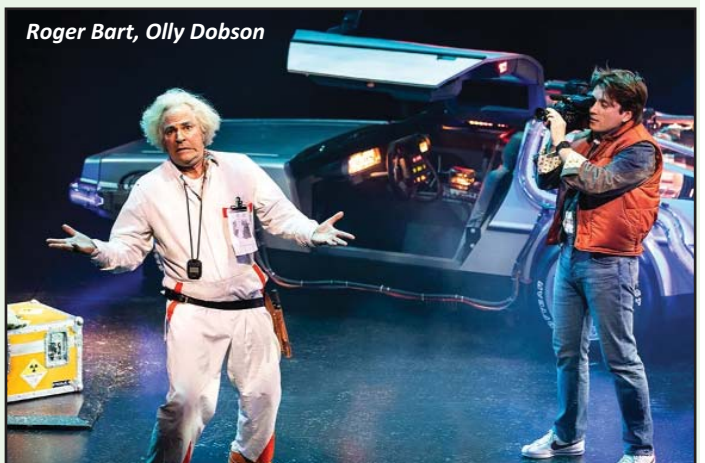
Catherine Zuber a cucerit Premiul pentru costume, pentru musicalul *Moulin Rouge*, montat pe scena Picadilly Theatre. Actrița Sheila Atim a primit Premiul pentru cel mai bun rol principal (în piesa *Constellations*, jucată la Donmar Warehouse at Vaudeville Theatre), în timp de Lizz Car a fost recompensată cu un Olivier Award pentru rol feminin secundar (*The Normal Heart* - la The National Theatre). Cea

mai bună comedie / spectacol de divertisment a fost considerată *Pride and Prejudice** (*sort of) de la Criterion Theatre.

La categoria Operă, cel mai bună producție a fost considerată *Jenufa* (Janacek) la The Royal Opera, în timp ce Best achievement in opera s-a îndreptat către Peter Whelan & The Irish Baroque Orchestra, pentru *Bajazet* de Vivaldi (da, chiar sultanul care a fost învins de Mircea cel Bătrân), la Lindbury Theatre, sub egida aceleiași Irish National Opera și Royal Opera.

Cel mai bun musical nou a fost considerat *Back to the Future* de la Adelphi Theatre, pe un scenariu de Bob Gale cu

muzică și versuri de Alan Silvestri și Glen Ballard, având și cântece preluate din celebrul film hollywoodian, precum *The Power of Love* și *Johnny B. Goode*. Premiul pentru coregrafie de teatru și l-a adjudecat Kathleen Marshal pentru musicalul *Anything Goes* de la Barbican Theatre, iar premiul pentru partitură originală sau reorchestrată a revenit orchestratorului Simon Hale, pentru *Get Stand Up!* *The Bob Marley Musical*, montat pe scena Lyric Theatre, o "unică și curajoasă repovestire a romanului de Jane Austern".

C. MIHAI

Slalom printre Premiile Grammy

La începutul lunii aprilie în Las Vegas a avut loc ediția cu numărul 64 a Premiilor Grammy, cele care recompensează realizările din lumea muzicii, ceremonie găzduită pentru prima dată de orașul cazinourilor, până acum Academia Discului preferând, ca și colegii din cinematografie, orașul Los Angeles. În afară de această schimbare geografică, au mai apărut și alte noutăți, printre care posibilitatea de a alege câte 10 nominalizări sau introducerea unor categorii noi, astfel acestea ajungând la incredibilul număr 86.

Jon Batiste a fost artistul care a adunat nu mai puțin de 11 nominalizări, câștigând în final 5 premii, printre care Albumul anului și cel mai bun videoclip.

Discul anului, *Leave the Door Open*, aparținând duo-ului Silk Sonic, format din Bruno Mars și Dernst "D'Mile" Emile II,

Șerban Ghenea, inginer de sunet canadian de origine română, un nume notoriu în industria muzicală de peste Ocean, care a mai colaborat în trecut și cu Michael Jackson, Britney Spears, Adele, Taylor Swift, Justin Timberlake, Demi Lovato, Katy Perry, Destiny s Child, Björk, Pink, Selena Gomez, Kelly Clarkson, Tony Braxton etc., semnând sonoritatea a 188 de piese ajunse numărul 1 în topuri și primind 19 premii Grammy.

Pentru muzică clasică, Yannick Nézet-Séguin (directorul artistic de la MET), în calitate de dirijor al Philadelphia Orchestra, a obținut Premiul pentru cea mai bună înregistrare de muzică simfonică. Premiul pentru cel mai bun disc de operă (integrală) a revenit celor de la MET, pentru înregistrarea producției lor cu *Akhnaten* de Philip Glass, sub bagheta lui Karen Kamensek, și cu o distribuție alcătuită din J'Nai Bridges, Anthony Roth Costanzo, Zachary James și Dísella Lárusdóttir, producător fiind David Frost. Același

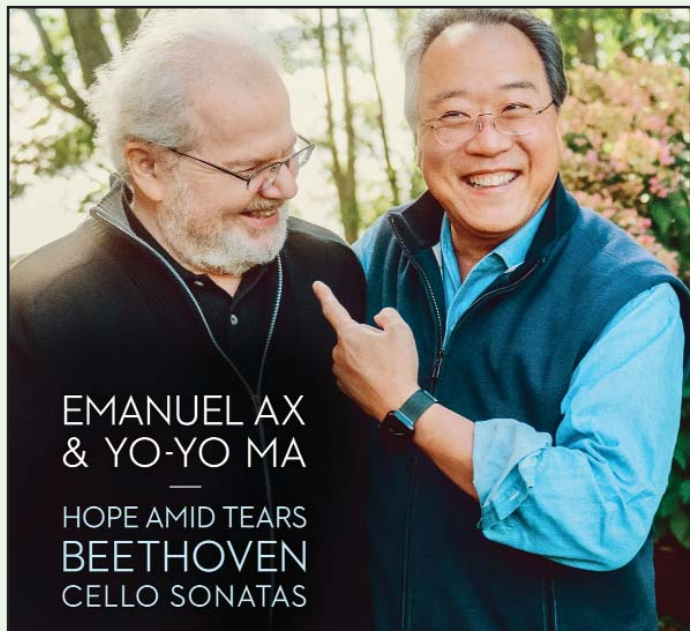
dirijor, același teatru și același producător mai fuseseră nominalizați și pentru discul cu opera *Dialogues des Carmélites* de Francis Poulenc.

La categoria muzică de cameră (ansambluri mici) a ieșit pe primul loc discul cu sonatele pentru violoncel și pian de

Beethoven intitulat *Hope among tears*, cu Yo Yo Ma și Emanuel Ax. Violonista americană de origine coreeană Jennifer Koh a câștigat Premiul pentru cel mai bun disc solo instrumental – *Alone Together*, în timp ce Premiul pentru cea mai bună compoziție contemporană a revenit americancei Caroline Shaw, pentru *Narrow Sea*, interpreți fiind Dawn Upshaw, Gilbert Kalish și Sô Percussion.

Deși Costi Ioniță a declarat că ar fi fost nominalizat și el, chiar la 2 categorii, eu unul nu i-am putut găsi numele pe vreo listă... (C. MIHAI)

Amânată din cauza pandemiei COVID-19, Gala Premiilor Grammy a revenit în forță în data de 3 aprilie a acestui an. După doi ani marcați de incertitudine, organizatorii au reușit în ultimele ediții să evite jocul neprielnic al hazardului și al circumstanțelor sumbre și să aducă în fața publicului cel mai important spectacol muzical internațional

al fiecărui an. În ciuda criticilor aduse chiar de nume mari din lumea muzicală, Gala Premiilor Grammy rămâne un eveniment de referință în industria muzicală internațională.

Bucuria stărnită de anticiparea celei de-a 64-a ediții a Premiilor Grammy a fost umbră de către un alt eveniment neprevăzut, petrecut la finalul lunii martie. Moartea toboșarului formației Foo Fighters, Taylor Hawkins, în data de

25 martie, la doar câteva zile înainte de Grammy-uri, i-a șocat deopotrivă pe fanii rock-ului, cât și pe colegii de scenă ai muzicianului american. Această întâmplare tristă a tăiat elanul victoriei trupei din care Taylor Hawkins făcea parte. Formația Foo Fighters a fost una dintre vedetele serii, câștigând trei premii Grammy importante. La categoria „Best Rock Album” albumul „Medicine at Midnight” a fost desemnat cel mai bun album rock al anului, clasându-se deasupra discului „McCartney III” lansat de Paul McCartney și peste „Power Up”, albumul trupei AC/DC. Piesa „Waiting on a War” a devenit cel mai bun cântec rock al anului („Best Rock Song”), iar cântecul „Making a Fire” a câștigat la categoria „Best Rock Performance”.

Taylor Hawkins a fost omagiat la cea de-a 64-a ediție a Premiilor Grammy printr-un colaj de interviuri și scene filmate din cariera artistului. Proaspătă câștigătoare a Oscarului pentru cea mai bună melodie originală („No Time to Die”)

Billie Eilish

lansată în cadrul noului film din seria „James Bond”, Billie Eilish i-a dedicat lui Hawkins interpretarea cântecului „Happier Than Ever”. Eilish a purtat în timpul interpretării un tricou pe care era imprimată poza lui Taylor Hawkins.

Categoriile principale au oferit mari surprize. Nume importante precum ABBA, Kanye West, Taylor Swift, Ed Sheeran, Tony Bennett, Lady Gaga sau Justin Bieber nu au reușit să se impună. Astfel, la secțiunea „Album of the year” („Albumul anului”), câștigător a fost interpretul R&B Jon Batiste, pentru albumul „We Are”. „Record of the year”

Olivia Rodrigo

(„Înregistrarea anului”) a fost câștigată de trupa Silk Sonic, formată din Bruno Mars și Anderson .Paak. „Leave the Door Open”, cântecul semnat de Silk Sonic a câștigat și categoria „Song of the year” („Cântecul anului”), poziționându-se în fața piesei „Bad Habits” a lui Ed Sheeran, considerată una dintre marile favorite ale serii.

Categoria dedicată celor mai noi apariții în prim-planul muzicii internaționale („Best new artist”) a fost câștigată de

Olivia Rodrigo. Prin prisma popularității sale în creștere pe platformele de socializare, Olivia Rodrigo a reprezentat alegerea firească pentru secțiunea „Best new artist”. Mai mult decât atât, Olivia Rodrigo a cucerit alte două trofee: la categoria pentru cel mai bun album pop („Best Pop Vocal Album”) pentru discul „Sour” și pentru cea mai bună interpretare pop („Best Pop Solo Performance”), pentru hit-ul internațional „Drivers License”.

Artista Solána Imani Rowe, cunoscută sub numele de scenă SZA, a câștigat primul trofeu Grammy în acest an, după 14 nominalizări. În ciuda condiției sale medicale, SZA, care de curând și-a fracturat glezna, a fost prezentă pe covorul roșu făcându-și apariția în cârje. Lady Gaga a ajutat-o pe cântăreață R&B să ajungă pe scenă, pentru a primi trofeul pentru cel mai bun duo pop („Best Pop Duo/Group Performance”), categorie câștigată în colaborare cu Doja Cat pentru cântecul „Kiss Me More”.

Găzduită de MGM Grand Garden Arena din Las Vegas, Gala Premiilor Grammy a fost prezentată pentru al doilea an consecutiv de cunoscutul realizator de televiziune Trevor Noah. Cei care au urmărit desfășurarea Premiilor Grammy s-au bucurat de recitaluri live ale artiștilor preferați. Billie Eilish, Lady Gaga, Lil Nas X, Olivia Rodrigo, Silk Sonic și noile vedete K-pop din trupa BTS s-au numărat printre cei care au cântat pe scena Premiilor Grammy.

Categoria pentru cel mai bun album pop tradițional („Best Traditional Pop Vocal Album”) a fost câștigată de Lady Gaga și Tony Bennett, pentru albumul „Love for Sale”. La

Tony Bennett, Lady Gaga

această categorie au fost nominalizați și Willie Nelson cu albumul „That’s Life”, Dolly Parton cu „A Holly Dolly Christmas” și Norah Jones cu „Till We Meet Again (Live)”.

Cântărețul John Legend, un nume familiar în cadrul Galelor Grammy, fiind el însuși un artist care a câștigat 12 trofee din 33 de nominalizări, a prezentat în primă audiție noua sa piesă „Free”. Cântecul reprezintă o trimitere directă către războiul în desfășurare dintre Federația Rusă și Ucraina. „Free” este pledoaria artistică a lui John Legend pentru libertate și pace. Alături de el, pe scenă s-au aflat și artiste ucrainene Siuzanna Iglidan, Mika Newton și Lyuba Yakimchuk.

În pofida amănărilor, a contextului internațional, a evenimentelor neprevăzute care au afectat lumea muzicii, cea de-a 64-a ediție a Premiilor Grammy a fost organizată impecabil. Concertele live susținute de artiști renumiți, momentele emoționante, vestimentația inedită a participanților, căldura și entuziasmul fanilor au adăugat strălucire Galei Premiilor Grammy, care, spre bucuria tuturor, are mari șanse să fie ultima ediție care are loc în timpul pandemiei.

David LAPADAT

BBC Proms 2022: o joacă serioasă

În luna aprilie a acestui an a fost anunțată reînnoirea festivalului BBC Proms la formatul clasic, după doi ani de restricții severe. În 2020 festivalul a fost transmis pe diferite canale, însă toate concertele s-au desfășurat fără public. În 2021, deși publicul a avut posibilitatea de a se afla în sală, orchestrele prezente au aparținut în marea lor majoritate teritoriului peninsular, din pricina restricțiilor de călătorie.

Anul 2022 aduce cu el aniversări, cea mai importantă fiind chiar centenarul postului de radio BBC, festivalul aflându-se la a 95-a ediție. Astfel, printre prezențele

inovație, dar care în ultimii ani și-a dezvoltat propria industrie (o industrie profitabilă, de altfel).

Până acum BBC Proms a menținut o atitudine mai conservatoare – cu toate că de fiecare dată s-au străduit să bifeze cât mai multe „căsuțe” din rubricile corectitudinii politice. Dar cum, din ce în ce mai multe orchestre abordează coloanele sonore ale unor francize uriașe de jocuri video precum *Pokémon*, *Final Fantasy* sau *Assassin's Creed*, organizatorii au decis ca anul acesta, chiar pe 1 august, să prezinte selecțiuni și adaptări ale coloanelor sonore din jocurile care au făcut istorie, inclusiv *The Legend of Zelda*, *Shadow of the Colossus* și *Battlefield 2042*.

The Guardian (<https://www.theguardian.com/>) menționează explicația lui David Pickard (directorul BBC Proms): „De fiecare dată suntem foarte fericiți să concepem concerte cu muzică de film, [dar] sincer să fiu, cred că nu am simțit că a fost momentul potrivit să organizăm o seară de muzică de gaming până acum, pentru că așteptam ca mult mai mulți compozitori să abordeze acest domeniu”. Pickard menționează faptul că acum poate fi sigur că muzica aleasă va atrage un nou segment de audiență, dar și că muzica este de înaltă calitate, demnă de a fi prezentă în festival.

Conceptul poate reprezenta un succes pe mai multe planuri: în primul rând, publicul-țintă pentru acest concert, publicul de *gameri* (jucători profesioniști sau amatori de jocuri video) este aproape total diferit de publicul concertelor sau al teatrului liric. Însă acest segment de public este și foarte fidel! A asculta timp de 50-100 de ore aceeași coloană sonoră creează un atașament special față de respectiva partitură. Această familiaritate, cumulată cu experiența atât de specială a unei interpretări *live* într-o sală de concerte cum este Royal Albert Hall, se va transforma în mod cert într-un cocktail de neuitat de sentimente, mai ales pentru cei care se vor afla pentru prima dată într-un asemenea context.

Conducerea festivalului speră că aceștia se vor întoarce în sala de concerte pentru a asculta și alte lucrări din repertoriul clasic; în același timp, dorește ca publicul (deseori elitist al) muzicii clasice să dobândească o nouă perspectivă asupra jocurilor video, deseori calificate drept triviale, fiind chiar desconsiderate de acesta. Se pare că muzica din jocuri devine treabă serioasă...

Norela-Liviana COSTEA

remarcabile de anul acesta vom găsi Filarmonica din Berlin (alături de Kirill Petrenko), Orchestra din Philadelphia (cu Yannick Nézet-Séguin la pupitru) sau Australian World Orchestra (condusă de Zubin Mehta), dar și nou-înființata orchestră Ukrainian Freedom Orchestra (sub bagheta dirijoarei Keri-Lynn Wilson).

Repertoriul cuprinde nu mai puțin de șaptesprezece lucrări comandate special pentru această ediție jubiliară, însă vom găsi și lucrări sau compozitori consacrați, de la Verdi până la Ralph Vaughan Williams (de la nașterea căruia se aniversează 150 de ani). O premieră a anului acesta o va reprezenta muzica de *gaming* (jocuri video), un gen muzical aflat la granița dintre *clasic* și

Radu Lupu a poposit în eternitate

La început de aprilie cu uimire am aflat că Radu Lupu a poposit în eternitate. Nu momentul despărțirii este important. Am lăsat să treacă un timp pentru a observa cum este lumea muzicală fără Radu Lupu. În mod cert, pentru publicul de concert, pentru cel de specialitate, Radu Lupu a rămas alături de noi. Nu de azi, nu de ieri. De ani buni, cum o știm, nu a mai urcat pe scena de concert. Marcat fiind de o teribilă suferință. A fost și a rămas o prezență spirituală greu de confundat, imposibil de înlocuit. S-a scris mult, a fost evocat în presa internațională, în cea scrisă, în cea vorbită, de asemenea la noi. Este motivul pentru care prefer a rememora anume momente de semnificație, momente preluate din sacul cu amintiri personale, momente cu totul speciale cărora le găsesc, în perspectiva deceniilor, anume motivații. Sunt momente care aruncă o lumină aparte asupra personalității artistului.

La vârsta de nici treizeci de ani, la vârsta marilor îndrăzneli, a decis a se confrunța – a făcut-o de o manieră cu totul specială – cu marele tezaur al celor cinci concerte beethoveniene. În două seri consecutive în Studioul de Concerte din str. G-ral Berthelot, în compania Orchestrei Naționale Radio conduse, pe atunci, de maestrul Iosif Conta. Sala era arhiplină. Ecourile privind cucerirea marilor premii, marile distincții internaționale, făceau vâlvă în continuare! Trezeau un interes enorm. Nu numai în zona interesului public muzical-artistic. Un miracol s-a petrecut! Am ascultat și am comentat cu sporită atenție acele evoluții unice în felul lor. Radu Lupu se concentra asupra discursului beethovenian de o manieră cu totul specială

încercând a pătrunde afundul textului, încercând a decela inclusiv resorturile cele mai intime, quasi microscopice ale acestuia.

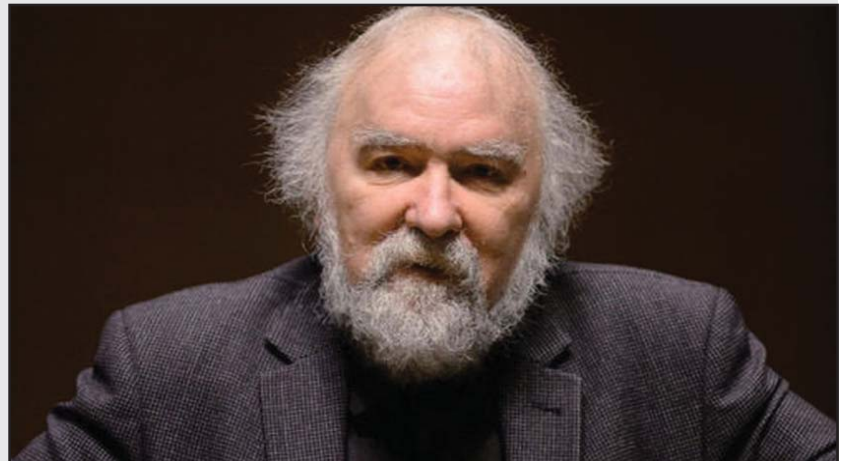
În consecință, spre uimirea tuturor, tempourile erau în mare parte mult lăgite; în mod special tempourile moderate și cele lente. Totuși discursul muzical nu devenea trenant! Radu Lupu avea capacitatea de a susține evoluția muzicală pe spații devenite imense. Te lua cu sine! Devenea posesiv! Forța atracției era covârșitoare!

Nu pot uita, la vremea respectivă am comentat în deplin consens aceste evenimente atât de speciale cu două doamne, cu două remarcabile muziciene ale timpului, cu doamna Ada Brumaru, distins exeget, cu doamna Ludmila

Popișteanu, minunat pedagog al pianului. Dumnezeu să-i odihnească în pace! Pe toți trei! Ulterior, în acea perioadă, în urma aceluia regal concertistic, *Imperialul* beethovenian a beneficiat de o imprimare specială și de o ediție LP. Sunt curios dacă editura actuală, Casa Radio, a reluat acea imprimare pe care nu preget a o numi istorică. Desigur, evoluția ulterioară a carierei lui Radu Lupu a fost spectaculoasă. A cântat în compania marilor dirijori ai timpului, în compania marilor colective simfonice.

Devenise cetățean britanic. S-a ocupat cu atenție de situația părinților domniei sale; plecați de la Brașov în țări străine și reveniți mai apoi, acasă. Căci – nu-i așa? – dorul de casă nu te lasă! Numele lui Radu Lupu era rostit cu mare discreție. Nu apărea în presa scrisă sau în cea vorbită.

Cei plecați trebuiau să rămână plecați. Erau deciziile politice ale timpului. Ale așa-zisei "epoci de aur". Înainte de evenimentele de la sfârșitul anului 1989, ani în șir Radu Lupu revenea la Brașov în compania orchestrei simfonice locale, pentru a aduce o bucurie mamei sale. Numele său nu apărea însă pe afiș.

A revenit în țară, cu bucurie, cu cordială participare, în anul 1990! A fost printre primii muzicieni români reveniți la București! A oferit o generoasă donație Filarmonicii. În aprilie 1990 și în iunie 1992 a concertat la Ateneul Român, în casa noastră a muzicii!

Am avut cu el o unică întâlnire. Era cordial în comunicare, era firesc. Intenționam să public dialogul nostru. Mi-a spus că nu obișnuiește să dea interviuri. Nu am insistat. Am înțeles că pentru el muzica era cel mai prețios și unicul mijloc de comunicare. Am discutat despre apropierea lui specială față de Schubert; despre recitalurile sale la patru mâini, cu Barenboim, cu Murray Perahia. Evita a intra în amănunte privind relațiile personale; iar aceasta în orice sens.

Menționez cu totul recent că Radu Lupu este muzica însăși, muzica drept întruchipare a unei elevate spiritualități, că sunetul reprezintă pentru el valoarea de supremă semnificație a acesteia. Cred că în anii din urmă s-a retras considerând că a spus tot ce se poate spune în muzică, despre Mozart și Beethoven, despre Schubert și despre Brahms.

Dumitru AVAKIAN

Materialul a apărut inițial în revista „România Literară”

Album Ana Leanca

După ce am ascultat recitalul vocal-instrumental pe care îl oferă acest album, am înțeles că cititorul unei reviste de înalt profesionalism, cum este „Actualitatea muzicală”, are motive temeinice să afle cine este Ana Leanca, și să-i asculte și propunerea muzicală, concretizată într-o coerență succesiune de piese, aflate la granița dintre pop și jazz. Tematica urmărită de text și muzică, extrem de actuală și

acută, vizează abuzurile tot mai numeroase exercitate asupra reprezentantelor sexului frumos, experiențele traumatizante de care tot mai multe femei au parte în vremurile noastre.

Ce este Ana Lenca, un nume? De fapt este un pseudonim, în spatele căruia se află Valeria Maican, cea care, purtând numele de Valeria Popa termina studiile universitare la Conservatorul bucureștean în 1975. Mănată de o atracție irezistibilă pentru muzica de jazz și cea pop, Valeria Popa reușea să-și construiască, după absolvență, o frumoasă carieră artistică în România. Colaborează constant cu Sile Dinicu, eminentul dirijor al Orchestrei de Estradă Radio, care o și călăuzește în mirifica lume a orchestrației. Este frecvent solicitată de compozitorii Henri Mălineanu, Laurențiu Profeta și cântă frecvent la clubul maghiar de jazz de lângă Cișmigiu, mai ales cu Dragoș Nedelcu sau Sorin Chifiriuc. Lucrează cu compozitorii Anton Dogaru și apoi cu Tiberiu Olah pentru a se perfecționa în domeniul componistic. Cântă mult prin țară, dar are turnee și în Germania, Polonia, Bulgaria, dar mai ales în Franța, unde stabilește o legătură specială cu muzica și limba franceză, legătură continuată și aprofundată constant până în prezent.

Plecată în 1988 în turneu în Germania cu formația „Romanticii”, decide să nu se mai întoarcă. Curând după aceea se căsătorește cu trombonistul formației, Marcel Maican, devenind Valeria Maican, mamă a lui Dominik Maican (cel care va absolvi la 18 ani secțiile de compoziție și pian ale Julliardului newyorkez, devenit apoi un apreciat doctor!)

Cu o energie incredibilă, Valeria Maican își va construi, în noua patrie (SUA) o carieră absolut remarcabilă, în primul rând în calitate de profesor, neuitând însă nici un moment că vocația ei componistică și cea de interpret nu trebuiesc abandonate.

Dintre nenumărații ei elevi, peste 100 au obținut importante premii naționale și internaționale, la pian sau la compoziție. Ca profesor a patronat cele mai importante organizații și jurii ale concursurilor profilate pe pian și compoziție de pe Coasta de Est a SUA.

Și iat-o acum reîntorcându-se la „prima dragoste”, redevenind solistă vocală și interpretă a propriei creații. Actualul ei album exprimă fidel deosebitele ei valențe muzicale, cele componistice și cele interpretative! Se percepe cu claritate implicarea, dăruirea totală în tot ceea ce face, profesionalismul impecabil care o conduce determinând-o să colaboreze cu doi artiști americani de primă mărime. Unul este Joshua Espinoza, personalitate recunoscută în jazz-ul american contemporan, pianist, compozitor și orchestrator, și în același timp și dirijorul unei formații de big band cu totul remarcabilă. Judy Dubois, poetă sensibilă, este cea care dedică toate poeziile ei (scrise special pentru înfăptuirea acestui proiect) tematicii propuse – dureroasa problemă a abuzului exercitat împotriva femeilor și idea de protest vehement împotriva acestor practici inacceptabile.

Celor doi li se va adăuga obișnuita echipă pentru obținerea unui rezultat final corespunzător, echipă de adevărați profesioniști, dintre care nu vor lipsi regizorul, cameramanul, cel care a realizat montajul, inginerul de sunet, ș.a.m.d.

Revenind la muzica albumului, pot spune că, din punct de vedere conceptual-general, limbajul utilizat trădează necesare accente expresioniste în plan melodic, suportul armonic fiind corespunzător flexibil, în permanentă mișcare, urmărind astfel cu fidelitate linia melodică. Totul se petrece într-o excelentă concordanță cu imaginile poetice realizate, firesc, cu tușe dramatice, pentru a întregi un tablou de ansamblu extrem de unitar. Surprinde pozitiv și calitatea vocală impecabilă - o voce viguroasă, perfect stăpânită, cu un timbru bine personalizat, inconfundabil.

Cred că Valeria Maican se află, în acest moment, într-un punct culminant al carierei sale artistice. Reușitele unui român, care este în continuare extrem de atașat de tot ce reprezintă rădăcinile sale culturale, nu poate decât să ne bucure prin împlinirile sale superlative. Și din discuțiile avute recent cu ea, am înțeles că are în planul de perspectivă un nou proiect legat de muzica și poezia franceză (o idee mai veche reluată!). Îi dorim mult succes!

Dan BUCIU

Muzicologia lui Corneliu Dan Georgescu

Cele două volume enorme de scrieri teoretice – împreună însumând peste 1500 de pagini – publicate la Editura Muzicală prin generosul sprijin al Muzeului Național

“George Enescu” și al Universității Naționale de Muzică din București – rămân un reper epocal pentru gândirea și exegeza realizată de Corneliu Dan Georgescu de-a lungul timpului. Nu s-a prea scris despre ele și mi se pare că acest eveniment a trecut destul de neobservat, chiar și în lumea noastră restrânsă de specialiști.

De aceea, consider că o succintă evocare a acestei reușite muzicale românești trebuie marcată printr-o reverență și câteva rânduri.

Corneliu Dan Georgescu își intitulează tomurile *Muzică atemporală. Arhetipuri. Etnomuzicologie. Compozitori români. Studii și eseuri de muzicologie*. Volumul I poartă subtitlul *Teorie și estetică muzicală. Puncte de vedere*, iar volumul al doilea este intitulat *Aspecte ale muzicii românești tradiționale și contemporane*. Selecția textelor și proiectul configurației generale a celor două volume îi aparține chiar teoreticianului, iar prefața este scrisă de Valentina Sandu-Dediu.

O primă observație se impune aproape de la sine: avem de-a face cu un savant poliglot, care scrie la fel de bine în română, germană, engleză și franceză. Dar nu sunt traduceri mecanice ale unui același text, ci același studiu apare în mai multe variante, într-un fel de eterofonie ideatică ce creează perspective noi asupra temei abordate. Astfel, lectorul interesat poate parcurge în paralel textele, având posibilitatea de a compara terminologia folosită și a înțelege mai cuprinzător sensul cercetării, folosindu-se de „armonicele naturale” semantice ale fiecărei limbi.

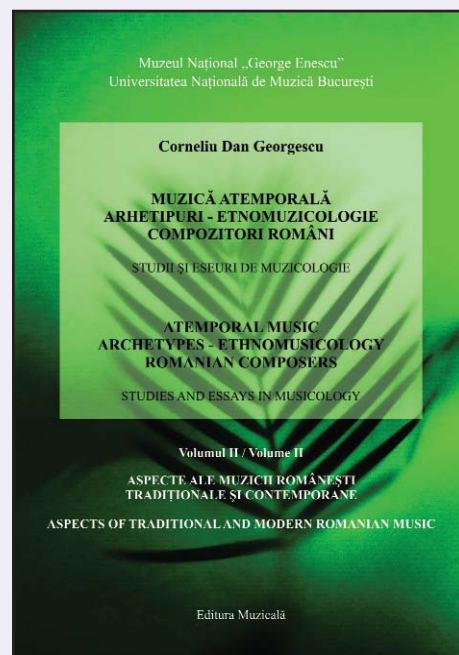
La finalul primului volum există o postfață a autorului, în fapt o autobiografie extinsă pe aproximativ patruzeci de pagini, extrem de interesantă și de bine scrisă, o frescă a muzicii și societății românești, unde găsim o profesiune de credință a lui Georgescu, exprimată sincer și elegant:

... eu nu m-am gândit niciodată să separ compoziția de muzicologie, aceste două aspecte ale unui singur mod fundamental

de a concepe Muzica. Cele mai multe din ideile studiilor incluse în acest volum au reprezentat pentru mine trăiri reale, experiențe intuitive în plan componistic și nu concepte preexistente; nașterea lor a fost deci spontană, dar nu și teoretizarea lor. (Georgescu, *Muzică atemporală. Arhetipuri. Etnomuzicologie. Compozitori români. Studii și eseuri de muzicologie*, p.563.)

Ambele volume sunt însoțite de CD-uri cu muzici de referință din creația lui Corneliu Dan Georgescu: primul tom ne aduce în prim plan lucrările *Horizontals – Simfonia a II-a, In Perpetuum – Cvartet de coarde nr.10 și Et Vidi Caelum Novum*, iar cel de-al doilea are anexat un disc compact conținând numai creații de muzică electronică – *Corona Borealis, Crystal Silence, Aequilibrium, Ende ein Anfang și Hieratic Sketches*.

Cât despre conținutul ideatic, el rămâne unul foarte divers, având anumite accente preferate, bunăoară paradoxala și originala cercetare despre muzica atemporală, o sistematică a arhetipurilor muzicale, o îmbogățire a sistemului categoriilor sintactice propuse de Ștefan Niculescu, o compactă colecție de studii de etnomuzicologie și despre Enescu, precum și o exegeză de înalt nivel asupra creației unor compozitori și interpreți români (Alexandru Hrisanide,

Anatol Vieru, Ștefan Niculescu, Tiberiu Olah, Aurel Stroe, Liviu Glodeanu, Ulpiu Vlad, Miriam Marbe, Pascal Benteoiu, Liviu Dănceanu, Dan Dediu, Mihai Moldovan, Irinel Anghel, Maia Ciobanu, Violeta Dinescu, Trio “Contraste”, precum și o schiță de autoportret componistic), cuprinsă în peste treizeci de eseuri. Pe lângă aceste dominante, există fulgurante și propuneri pătrunzătoare, curajoase și incitante, despre postmodernism, muzica algoritmică, sistemele melodice, un florilegiu de interviuri, precum și un util Catalog al opusurilor și un Index.

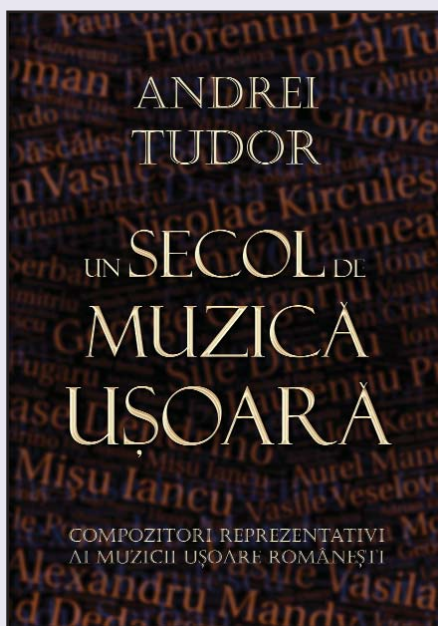
Operă monumentală de o viață, exemplu de reflecție și colegialitate, de curiozitate, generozitate și forță conceptuală, cele două volume scrise de Corneliu Dan Georgescu sunt mărturii ale unui spirit neobosit, aflat în căutarea „grăuntelui” de sens din orice aspect al realității muzicale, al unei inteligențe pătrunzătoare și al unei sensibilități acute și empatică.

Dan DEDIU

Andrei Tudor – “Un secol de muzică ușoară”

Subintitulat “Compozitori reprezentativi ai muzicii ușoare românești”, volumul de față reprezintă nu doar o premieră, ci și o absolut necesară documentare pentru cei care doresc să cunoască îndeaproape istoria genului. O premieră – fiindcă este cea dintâi punere laolaltă a acestor 36 de creatori importanți ai genului, fiind facilă consultarea pentru cei interesați de informații muzicale și biografice. De fapt nu ne miră deloc finalizarea acestui proiect ambițios, dacă ne gândim la concertele susținute de diverse orchestre dirijate de Andrei Tudor (nu o dată alături de tatăl său, Ionel Tudor, ca la “Cerbul de aur”), având în repertoriu bijuterii de altădată ale genului, cum s-a întâmplat la Cluj-Napoca. În prefață, autorul, valoros compozitor el însuși pianist, orchestrator, dirijor, dar și cadru didactic la Universitatea Națională de Muzică din București, notează cum s-a născut ideea acestei lucrări.

Astfel, el a constatat cu surprindere că studenții săi de la clasa de muzică ușoară de la Conservator nu cunosc nici măcar compozitorii contemporani de muzică ușoară, nemaivorbind de unii concurenți de la festivalurile de gen unde autorul este chiar pe scenă (Festivalul Internațional “George Grigoriu” de la Brăila sau Festivalul de la Amara), care nu cunosc nici măcar autorii pieselor cântate de ei, confundându-i cu soliștii care le-au lansat! Se simte din paginile acestei cărți un respect profund pentru înaintași, dar și pentru creatorii în viață, o prețuire caldă din partea unui muzician tânăr care recunoaște cu deferență ce și cât datorăm cu toții, profesioniști dar și simpli iubitori ai genului, acestor corifei ai genului. Andrei Tudor precizează în prefață că “secolul” din titlu are ca punct de pornire primele creații de muzică ușoară ale lui Ion Vasilescu, pe care îl numește “părintele, pionierul, promotorul, fondatorul principal al genului”. Compozitorii antologați, fiecare cu date biografice, referiri critice, amintiri colegiale, dar și cu partitura unui șlagăr reprezentativ, sunt Ion Vasilescu, Gherase Dendrinu, Elly Roman, Nicolae Kirculescu, Vasile Vasilache, Mișu Iancu, Alexandru Mandy, Henry Mălineanu, Sile Dinicu, Aurel Giroveanu, Florentin Delmar (n-ar fi fost rău dacă și în cazul altor compozitori s-ar fi precizat numele real), Edmond Deda, Laurențiu Profeta, Camelia Dăscălescu, Temistocle Popa, George Grigoriu, Vasile Veselovski, Radu Șerban, Paul Urmuzescu, Aurel Manolache, Jolt Kerestely, Horia Moculescu, Cornel Fugaru, Vasile V. Vasilache, Florin Bogardo, Ion Cristinoiu, Marius Țeicu, Anton Șuteu, Adrian Enescu, Marcel Dragomir, Șerban Georgescu, Dan

Dimitriu, Viorel Gavrilă, Virgil Popescu, Ionel Tudor, George Natsis. O bogată galerie foto, precum și coperți ale unor partituri editate de-a lungul timpului (cele din anii 30 sunt adorabile!) întregesc un volum absolut remarcabil, demn de Premiul UCMR pe anul 2022. Cele peste 170 de pagini ale cărții apărute la Editura Muzicală se parcurg cu emoție, nostalgie, dar și cu bucuria de a putea fredona absolut toate cele 36 de șlagăre din acest secol minunat de muzică ușoară românească. Dar câte nume se vor înscrie, cu performanțe similare, pentru un eventual volum 2?...

Mircea Drăgan & Romanticii: „Caiet de partituri (3)”

Compozitorul Mircea Drăgan ne propune în continuare, sub auspiciile Editurii Muzicale, colecții de partituri ale unor creații intrate în patrimoniul genului. De această dată este vorba de o adevărată istorie a muzicii pop-rock din țara noastră, reprezentată de piesele de mare succes ale formației Romanticii, incluse pe CD-ul “Best of – 3”, editat de Casa de discuri Eurostar. Reamintim că din 1965 Mircea Drăgan a colaborat cu formațiile Sideral și Mondial, iar din 1972 a fost, timp de aproape două decenii, conducătorul formației Romanticii. Caietul de față include 17 partituri, hit-urile cele mai cunoscute fiind desigur “Soare și foc”, “Crăiasa din povești”, “Rondelul cupei de Murano”, “Călătorie cosmică”, “Cheamă lumina”, “Dansul dragostei uitate”, “Te voi iubi!”, “Măine” (cântec premiat la festivalul internațional de la Dresda, în RDG). Într-o foarte utilă “Prefață... Romantică”, Mircea Drăgan retrasează diversele formule, fiindcă pe parcursul anilor, inevitabil, componența s-a tot schimbat, dar el îi amintește pe absolut toți instrumentiștii care s-au perindat, unii dintre ei foarte cunoscuți.

Vocaliștii au fost și ei numeroși, parte dintre ei fiind și instrumentiști. Solistele vocale s-au dovedit la mare înălțime cu ocazia turneelor peste hotare – Stela Enache, Vali Puși, Mihaela Oancea, Marcela Alexandru, Marcela Frățilă, Florentina Radu, Alina Mara Neuhauser, Iulia Nemeș (fosta conducătoare a cvartetului vocal feminin Forte). În afara lui Marius Voicu și a lui Mihai Balea, soliștii vocali erau, cum spuneam, și instrumentiști – Doru Tufiș (și compozitor al câtorva titluri de succes), Marcel Năvală, Petre Răduță, Sergiu Tavifta, Mircea Vlad, Șoni Horvath, Radu Constantin, Viorel Ungureanu, Ilie Vorvoreanu (și compozitor), Willy Merțan, Doru Căplescu (și compozitor), Gaby Ignat. Într-o emoționantă “Dedicație”, Mircea Drăgan n-o uită pe mama sa, cunoscuta

textieră Gina Teodorescu, care de altfel semnează multe din versurile cântecelor: "Dedic acest caiet cu partiturile melodiilor interpretate de formația *Romanticii* mamei mele Gina Teodorescu, cea care m-a sprijinit cu tot sufletul de-a lungul carierei mele de muzician, cu educația și sfaturile pe care mi le-a dat, cu versurile pe care le-a scris pentru muzica mea și pentru multele sacrificii pe care le-a făcut pentru a-mi cumpăra prima orgă electronică, *piatra de temelie* a vieții mele muzicale. Ca să vorbim în termeni actuali, a fost o mamă *cool!*"

16 ani cu Victor Socaciu

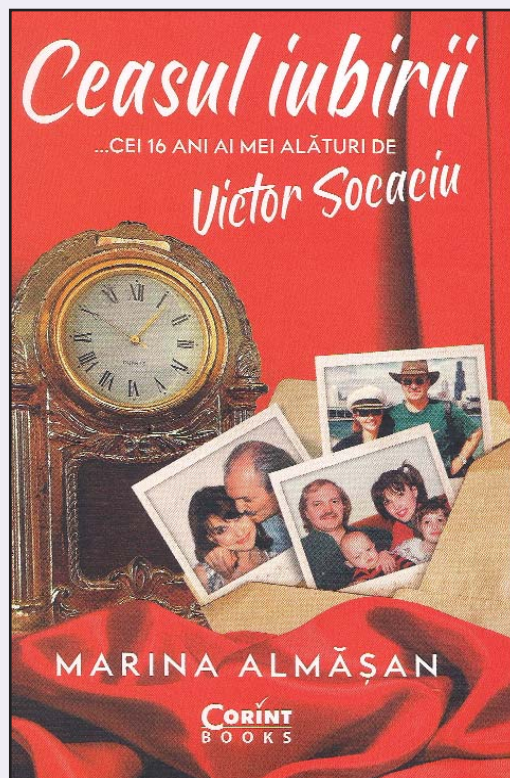
Marina Almășan este nu doar un excepțional om de televiziune, dar și o scriitoare prolifică și foarte talentată. Cu o promptitudine demnă de laudă, la puțină vreme de la dispariția celui care i-a fost soț timp de 16 ani, ea a lansat la editura Corint o carte impresionantă nu doar prin numărul de pagini, aproape 350, ci mai ales prin emoția tulburătoare ce răzbate din fiecare rând. În ciuda despărțirii, deloc amiabile, autoarea are eleganța și tăria de a elimina aproape total tot ce a întunecat frumoasa lor poveste de iubire. Au fost ani fructuoși (titlul complet al cărții este "Ceasul iubirii... cei 16 ani ai mei alături de Victor Socaciu"), răstimp în care cantautorul a lansat 15 albume discografice, iar Marina Almășan cel puțin 10 emisiuni TV originale, nesocotind numeroasele evenimente, turnee, festivaluri în care au fost implicați umăr lângă umăr. Am colaborat mult cu Victor Socaciu, brăzdând țara la fazele județene ale concursului "Muncă, tinerețe, frumusețe" (evident că la finalele de la Costinești era fie în juriu, fie în recital), iar acolo, la Costinești, pe Marina Almășan o auzeam la postul local Radio-Vacanța (nu cel de la Mamaia), celebra, cândva (ce a ajuns azi e altă tristă poveste...), "stațiune a tineretului" fiind locul unde s-au și cunoscut.

L-am cunoscut bine pe tatăl lui Victor, care-l însoțea adesea la spectacole, i-am alintat-o pe "Prințesă", boxerița albă la care ținea atât de mult... Cartea este structurată pornind de la titluri de cântece, legate de povești de viață și de dragoste. Astfel, cititorul regăsește nostalgic melodii care și astăzi reverberează în inima noastră: "La un ceai" (tema muzicală a celebrei emisiuni "Ceaiul de la ora 5"), "Aripi de cocori", "Ceasul iubirii", "Lângă inimă îmi stai", "Tata și caii", "Cântecul învingătorilor", "Eclipsa", "Anii 70", "Colindul mâinilor truditoare", "Trenul", "Charlie Chaplin", "Caii liberi", "Ceas fără timp", "Mulțumesc", "Ursul românesc", "Biserica iubirii", "Iubirea fără acte", "Muntele dragostei", "Inelul lui Saturn" (piesă cântată de cei doi în duet)... Amuzant oarecum a fost destinul cântecului "Mama lor!" (cu un refren preluat de la actorul de revistă Constantin Tănase), fiindcă în 2008 Victor Socaciu a devenit parlamentar (într-o circumscripție din

județul meu natal, Mureș), iar textul se referea tocmai la "aleșii neamului"! Din perioada activității sale politice (ulterior a fost consul general la Montréal, în Canada) datează întâlnirea, la hotelul Rin, dintre muzicieni și liderii politici, intermediată de el și de care amintește și Horia Mocușcu în intervenția sa din carte. Că n-a avut nici o finalitate, asta e altceva, dar efortul lui a fost mai mult decât lăudabil. Victor Socaciu a devenit membru al UCMR în 2002. Foarte legat de fotbal, a semnat celebrul imn al echipei Rapid, ce se cântă și azi meci de meci (de altfel la lansarea cărții, la hotelul Marshal Garden, imnul a fost cântat cu patos de o duzină de membri ai galeriei rapidiste), precum și o piesă dedicată "Gâscanului", faimosul Nicolae Dobrin. De altfel, foarte inspirat, fiecare cântec are indicat link-ul unde poate fi ascultat pe Youtube. În afară de Socaciu însuși, versurile acestor cântece aparțin lui Adrian Păunescu, Lucian Avramescu, Dan Verona, cărora li se consacră rânduri elogioase, dar și Marinei Almășan, așa cum sunt amintiți cu afecțiune Adrian Ordean, în studioul căruia se făceau cam toate înregistrările, sau colegul Ștefan Hrușcă. De altfel, după ce a părăsit Cenaclul "Flacăra" (ulterior s-a reconciliat cu Adrian Păunescu), Victor Socaciu a fost una din vedetele Serbărilor "Scânteii tineretului", unde amfitrion era poetul Lucian Avramescu. Ele aveau loc sub egida CC al UTC, care patrona și "Gala artei tinere", pe care o prezentam în aceeași perioadă alături de fratele meu Florin-Silviu. Autoarea are condei sprințar, așa cum a dovedit-o în toate cărțile sale, zugrăvind multe episoade amuzante, care fac volumul foarte agreabil și plăcut la lectură, cum ar fi acela de la hotelul "Pianoforte" (nume predestinat!) din Istanbul sau legat de prima (și ultima!) ediție a unui festival Country, găzduit, se putea altfel?, la celebrul "ranch Dallas" al lui Ilie Alexandru de pe domeniul

"Hermes" de la Slobozia. Se înțelege, multe pagini sunt consacrate festivalului folk "Om bun", pe care Victor Socaciu l-a condus până la sfârșitul vieții. Ultima parte a volumului părăsește tonul sprințar, fiind vorba de boala lui Socaciu, dialize, suferință, transplant și, în final, de ruptura care a pus punct minunatei povești de dragoste... În afara celor trei prefețe, cartea este completată de o bogată galerie foto color și mai ales de 18 texte cu amintiri din suflet semnate de prieteni și colaboratori, între care Horia Mocușcu, Adrian Ordean, Andrei Păunescu, interpreții folk Mircea Baniciu, Mircea Vintilă, Nicu Alifantis, Daniel Iancu. Nu prea i-am zărit la lansarea cărții, așa cum n-au fost nici la catafalc, când artistul a fost expus la Sala Palatului, așa cum a menționat Marina Almășan cu amărăciune în glas. Poate unii n-au putut, alții n-au știut, cert este că solidaritatea de breaslă lasă mult de dorit. Din fericire cartea de față este în egală măsură o superbă biografie artistică a unui artist cu atâtea realizări memorabile și care ne-a părăsit mult prea devreme...

Pagini de **U. OCTAVIAN**

Seară de jazz la Urban Blues Fest

La rubrica „incredibil dar adevărat” am trăit bucuria de a contoriza în Capitala noastră dragă, la mijloc de aprilie 2022, trei împrejurări spectaculare de jazz în două zile! – ca în vremurile bune, de pe când nu apăruseră pe cerul patriei norii amenințători ai Pandemiei și nici nedorita proximitate a unui atroce conflict militar nu departe de fruntarii... Așadar, joi 14 aprilie, s-au stratificat temporal excepționalul recital susținut în Clubul Green Hours din Calea Victoriei nr. 120 de **Trioul Nicolas Simion** (saxofoane, flaut) / **Andrei Petrache** (un tânăr și deosebit de talentat pianist,

Venit din Brașov unde s-a fondat cu patru ani înainte, **Quintetul Midnight Buzz** a inaugurat Festivalul cu sonorități stenice, energizante ce s-au dorit a întrupa, exclusiv prin intermediul propriilor compoziții, conceptul unei fuziuni libere *funk - new jazz - soul*, purtând amprenta de vitalitate și de franchețe a tinereții. **Costi Popescu** - baterie, de profesie inginer, artistul plastic **Tudor Asciu** - la ghitara bas, fotografatul **Lucian Brăgar** - instrumentist la keyboard, graficianul **Cristian Tîrșan** - ghitara și charismatica, dezinvolta vocalistă **Angelina Rudneva** au conferit laolaltă pregnanță denominației *Midnight Buzz*, grup aplaudat și anterior la vestite festivaluri de blues și de

jazz, ca cele de la Brezoi, Brașov, Tg. Mureș. Și la „URBAN BLUES FEST” cei cinci talentați interpreți s-au dăruit pe sine sub imboldul sincerității, atât împreună, cât și solistic ca improvizatori, oferind celor prezenți cele opt creații colective, numite „Naked in the sun”, „Tic Tac”, „Tango man”, „Chase”, „Flying low”, „Glass wall”, „Electrical sundance”, „Saint Roumain”.

Specializat în formule de duo vocal-instrumental, admirabilul ghtarist **Sorin Romanescu** a însoțit-o de astă dată în demersul ei interpretativ-creativ pe o recunoscută tălmăcitoare a cântului (fie acesta de *jazz, musical* ori *coral, rock* sau *muzică clasică*), dar și dirijoare, actriță, dansatoare **Ralù Stoica**, devenită notorie grație conlucrărilor sale: cu grupurile *Jazzappella* și *See Seven*, corul *Preludiu*, cu

grupul *Hot Club de Bucharest*, cu *Jinga' Symphony Orchestra*, *Teatrul de Operetă și Musical „Ion Dacian”*, *Mircea Tiberian* și *Teatrul Metropolis*, prezenței în distribuția operei rock *Cruel*, parteneriatului permanent cu muzicianul de blues **Alex Tomaselli**. Posesor desăvârșit al tehnicii ghitare, expert plămuitor al unor mirifice înlănțuiri de acorduri, **Sorin Romanescu** a cucerit și prin dedublările interpretative realizate „el cu el”, utilizând procedeul PLL (*Phase-Locked Loop* = buclă de blocare în fază), care i-a îngăduit să se auto-acompanieze. Recitalul de înaltă ținută interpretativă al tandemului **Ralù Stoica - Sorin Romanescu** a rememorat spectatorilor unsprezece

Duo Ralù Stoica & Sorin Romanescu

de care vom mai auzi vorbindu-se) / **Sorin Romanescu** (ghitară) și în aceeași seară, la sala din str. General Berthelot, concertul oferit lunar de **Big band-ul Radio** sub bagheta dirijorală a lui **Ionel Tudor**.

Apoi, din seara următoare ospitalierul *The PUB* Universității a găzduit în weekend tripticul de concerte reunite sub genericul „URBAN BLUES FEST” preconizat în răstimpul 15-17 aprilie – neîndoielnic, cel mai marcant eveniment de profil din București derulat în această primăvară, un proiect marca artasunetelor.ro, imaginat și dispus în pagină organizatorică de redactorul șef al cunoscutei reviste on line, infatigabilul **Radu Lupașcu**.

Autor al impresionantului dublu volum (800 de pagini!) „Blues Made in Romania” lansat cu acest prilej, el și-a propus a demonstra odată în plus că, originar din Africa, *bluesul* s-a constituit (încă de la preluarea lui pe continentul american de nord acum mai bine de două veacuri) nu numai ca un gen muzical în sine, ci și drept „părinte” al mai multor forme de exprimare sonoră precum acelea numite *rock and roll, rhythm and blues, funk, soul* și mai ales *jazz*. Pe acest considerent s-a născut benefica idee ca prima din cele trei seri „URBAN BLUES FEST” să fie dedicată integral *jazzului*! Însoțită de solicitarea expresă adresată interpreților de a include în repertoriu pe cât posibil și teme de blues care să prefațeze travaliul lor jazzistic... La menționata seară de jazz cu aromă de blues mă voi referi în rândurile de față.

Trio Alex Man & Sorin Romanescu

celebre teme standard ale jazzului, nicicând uitate – „Black Coffee” (S. Burke, P. Webster), „Night And Day” (Cole Porter), „Sunny” (Bobby Hebb), „Beautiful Love” (Victor Young, Haven Gillespie), „Caravan” (Juan Tizol), „Gee, Baby, ain't good to you” (Andy Razaf, Don Redman), „Nature Boy” (Eden Ahbez), „No More Blues” („Chega de Saudade”) (Antônio Carlos Jobim, Vinícius de Moraes), „It don't mean a thing” (Duke Ellington), „Água de beber” (Antônio Carlos Jobim, Vinícius de Moraes), „Billie's bounce” (Charlie Parker).

O a treia prezență scenică l-a avut ca protagonist pe remarcabilul ghitarist **Alex Man** care a evoluat în trio cu tânărul și virtuozul contrabasist **Alex Mike** și experimentatul ritmician **Claudiu „Nașul” Purcărin**. Am spune, „un recital de tentă blue” în care cele șapte momente muzicale au fost anticipate fiecare de explicite alocuțiuni rostite la microfon de liderul **Alex Man**, comentarii care s-au dovedit binevenite, lămuritoare mai ales în măsura în care parte dintre secvențele incluse în program s-au raportat efectiv la blues. Ca de fiecare dată, muzicianul de relevabil profesionalism, rafinat armonist și improvizator inovativ **Alex Man** – care este totodată un respectat profesor de gitară la Universitatea Națională de Muzică din București – s-a vădit *orchestratorul en titre* al bunelor intenții concretizate spontan de coechipierii săi de trio, întru revelarea unui intens interplay (interacțiunea liberă a ideilor muzicale). La rândul-i, contrabasistul **Alex Mike** a girat cu aplomb fundamentele armoniilor, dar a strălucit și în intervenții solistice pline de inventivitate, în timp ce arhitectul de ritmuri **Claudiu Purcărin** (absolvent al Academiei Naționale de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj, format întru jazz ca baterist al Big band-ului „Gaiou” din același municipiu [1996-2002], component al grupului „Sistem”, apoi al faimosului „Nightlosers”, colaborator al

pianiștilor **Ion Baci Jr., Puiu Pascu, Sorin Zlat, Marius Vernescu** etc.) a agrementat prin variate formule combinatorii groove-ul ritmic al formației. Iată titlurile / autorii temelor abordate de colegii acestui grup: „Django” (John Lewis), „Bags' Groove” (Milt Jackson), „Shivers” (Charlie Christian), „Unit 7” (Sam Jones), „Four On Six” (Wes Montgomery), „Freight Trane” (Tommy Flanagan), „Con alma” (Dizzy Gillespie). Un mult gustat moment-surpriză l-a marcat invitarea în ambarcațiunea jazzistică a trioului, de către **Alex Man**, a vechiului, bunului său prieten **Sorin Romanescu** pentru un episod final gen *jam session* incluzând temele „Seven Come Eleven” (Charlie Christian, Benny Goodman) și „Cherokee” (Ray Noble). Am aplaudat și un încântător dialog polifonic al celor două gitare, numai ele singure, fără susținerea celorlalți camarazi de grup...

Și fiindcă, nu-i așa? – până la urmă „orice naș își are nașul”, seara a fost aureolată apoteotic de event managerul **Radu Lupașcu**, care a urcat în scenă îmboldind publicul să-i cânte împreună cu el lui **Claudiu Purcărin** hit-ul aniversar „Happy birthday to you”, întrucât exact în 15 aprilie „Nașul” a împlinit 43 de ani! Ba mai mult – nu știm de unde – a apărut și un tort cu făclii!

Să mai amintim, spre a sublinia reușita deplină a manifestării, insolita expoziție de afișe, lipite – unde credeți? – pe... tavanul clubului de production managerul și colecționarul **Mihai „Croco” Manea**, existența unui mini-târg de vinyl-uri / CD-uri și desigur, mai sus pomenita lansare a dublului volum „Blues Made in Romania”. Apreciabilă – calitatea sunetului asigurată de **Gabriel „Pipai” Andrieș**. S-au impus, iată, tot atâtea argumente convingătoare ale unui ambient festiv unind preferințele!!! (foto: Dragoș Cristescu)

Florian LUNGU

Monica Anghel, și actriță...

Cunoaștem cu toții talentul actoresc al Monicăi Anghel, îndeosebi în registrul comic, ilustrat de colaborarea sa cu grupul Divertis. A prezentat festivalul de la Mamaia, a dublat personaje în pelicule pentru copii (nu degeaba este născută pe...1 iunie!), iar în prezent filmează pentru al doilea sezon al serialului de comedie urbană, scris de Toni Grecu, „Strada Speranței”. În serialul difuzat de Kanal D în fiecare seară, sâmbăta și duminica, îi are între parteneri pe Jojo, Diana Dumitrescu, Ovidiu Niculescu. Asta nu înseamnă însă că reputata interpretă își neglijează vocația principală. Am relatat în paginile noastre prestația sa excepțională pe scena Teatrului de revistă „Constantin Tănase”, în „Gala Savoy”, alături de fratele său Alexandru, Deși acesta este plastician, datorită înzestrărilor vocale remarcabile (este laureat al festivalului internațional „George Grigoriu” de la

Brăila), apare frecvent alături de Monica la diverse evenimente muzicale. În luna iunie Monica Anghel are programat un recital de excepție la Târgu-Jiu, alături de Big-Band-ul Radio dirijat de compozitorul Ionel Tudor, cu care colaborează

permanent. În sezonul estival și-a propus să fie cât mai mult alături de fiul ei de 12 ani, Aviv, talentat pianist care a studiat la Liceul „Dinu Lipatti” – atât în diverse excursii, inclusiv o croazieră pe Dunăre, cât și la cocheta ei pensiune din jud. Argeș. (D. M.)

Jolt Kerestely – 88

Cât de nerecunosătoare este lumea în ziua de azi! Noi l-am omagiat în paginile noastre pe Horia Moculescu, la împlinirea vârstei de 85 de ani, iar acum facem același lucru cu acest decan al breslei creatorilor de muzică ușoară care este Jolt Kerestely, 88 de ani. Dar nu era firesc să vedem pe micile ecrane, îndeosebi la TVR, unde cei doi au scris istorie (Moculescu a condus câțiva ani redacția de divertisment și a realizat/ prezentat longeviva emisiune "Atenție, se cântă!", iar Kerestely a fost o viață maestru de

sunet la televiziunea publică), programe speciale consacrate celor doi, la radio de asemenea, în presă?

Spre deosebire de alți compozitori oarecum retrași din activitatea creatoare la o anumită vârstă, Jolt Kerestely a fost în permanență neobosit, inclusiv la pupitrul studioului său de înregistrări muzicale, Midi Sound, alături de fiul său Andrei. A continuat să compună, a încredințat șlagăre Pompiliei Stoian (aceasta a fost colegă la Facultatea de limba engleză cu Roxana, soția lui "Joly") și Stelei Enache, a onorat toate invitațiile în juriu la concursurile unde a fost invitat, la Mangalia, Costinești și mai ales la "Crizantema de aur" de la Târgoviște, unde nu o dată a fost președinte al juriului la renumitul festival al romanței, unde mai există singurul concurs de Creație din țară. La casa de discuri Eurostar și-a reunit șlagărele pe două CD-uri antologice, dar mai ales, la aceeași generoasă casă de producție muzicală (felicitări, Venera și Paul Stîngă!), singura "gazdă" ospitalieră a muzicii ușoare românești, Jolt Kerestely a mai avut în anii din urmă câteva apariții de excepție, toate cele patru CD-uri la care ne referim fiind realizate în colaborare cu Paul Surugiu-Fuego. Primele două albume, premiate de UCMR, au inclus creații Kerestely interpretate de foarte popularul cântăreț, iar celelalte două au fost și ele foarte originale. Este vorba de creații interpretate la pian de compozitor, alternând cu recitări sensibile ale actorului-interpret Paul Surugiu-Fuego – două albume de suflet, de ascultat în serile când te simți singur și îndrăgostit... Fuego este un prieten și un colaborator apropiat, mărturie stând excepționala creație a lui Jolt Kerestely cântată în duet cu soprana Elena Moșuc.

În toate proiectele sale compozitorul a avut alături colaboratori minunați, cum ar fi George Natsis, Paul Surugiu-Fuego, Carmen Aldea Vlad, Narcis Avădănei, Adrian Artene și firește Andrei Kerestely. De altfel "însingurarea" dintr-un minunat cântec al lui Jolt Kerestely, interpretat de Mirabela Dauer, îl găsește pe compozitor în dimineața fiecărei zile de 1 ianuarie, când, în fața pianului, în locuința care doarme încă, dă la iveală prima melodie din anul ce începe. Pentru mulți, numele lui se identifică cu faimoasa melodie "Copacul", care după Aurelian Andreescu a cunoscut multe alte versiuni memorabile, datorate lui Paul Surugiu-Fuego, Marcel Pavel sau Angelei Gheorghiu, aceasta din urmă ducând piesa pe marile scene ale lumii. Dar e oarecum nedrept să uităm alte cântece superbe, intrate în patrimoniul genului, cum ar fi "Un buchet de crizanteme", "Într-un oraș, într-un tramvai", "Lumea de dragoste", "Dragoste de corturar", "Noapte, fată cu cercei de smoală", "Cine iubește", "Tăcutele iubiri", "Viață de artist", "Te rog zâmbeste, fată frumoasă!", asta pentru a ne referi doar la câteva titluri. Nu a fost niciodată un răsfățat al juriilor, un Mare Premiu obținut la festivalul de la Mamaia fiind doar la cel al... copiilor, la care se adaugă câteva clasări pe podium la "adulți" (numai locul 3 cu "Copacul"!!) și distincții la concursul TV "Șlagăre în devenire". Dar asta contează mai puțin, importantă este dragostea publicului și recunoașterea unanimă a valorii sale, concretizată între altele acum câțiva ani într-un festival pentru copii ce i-a purtat numele, găzduit de comuna Cornetu. N-a existat decât o singură ediție, dar să sperăm că

inițiativa va fi continuată, fiindcă Jolt Kerestely a scris mult pentru cei mici, inclusiv piese pentru concursurile de dans sportiv, unde din păcate se folosesc doar melodii străine.

A fost întreaga viață un sportiv pasionat, ciclist, înotător și participant la concursuri internaționale de alergări, cu toate acestea sănătatea l-a supus în ultima vreme la mari încercări. Din fericire l-a avut alături mereu pe medicul de imensă calitate și omenie dr. Zoltán Galajda, cel căruia îi datorează viața și Marina Voica. Dragostea melomanilor, susținerea familiei și căldura cu care este înconjurat de prieteni l-au ajutat să treacă peste toate, așa încât poate privi cu încredere către următoarele borne ale vieții. La urma urmei, un 8 culcat este sinonim cu infinit, darămite doi de 8... La mulți ani, Joly, veșnic tânăr și viguros copac al muzicii ușoare românești!

Mihai CHIHER

Nicu Covaci – 75

Chiar așa să fie, nu cumva am greșit? Dacă el, tumultuosul, temperamentalul, nesupusul timișorean Nicolae Covaci a împlinit această vârstă înseamnă că nici eu nu mai sunt chiar atât de tânăr... S-a născut la 19 aprilie 1947 și încă din adolescență a marcat muzica pop-rock autohtonă cu personalitatea sa complexă – compozitor, chitarist, textier, șef al legendarei formații Phoenix, dar și pictor. Și, așa mai adăuga, mentor pentru zeci de instrumentiști care s-au perindat prin formația sa și lider de opinie al generației sale. Ce poate fi mai grăitor decât faptul că și astăzi lumea își amintește și fredonează melodii Phoenix din deceniul 7 al secolului trecut, cum ar fi “Vremuri” (Hei, tramvai...) sau “Canarul”? Scriind Phoenix de fapt ne referim automat la Nicolae Covaci, creatorul acestei titlaturii-fenomen. Cel care le-a remarcat primul

spiritul novator și talentul a fost neuitatul Cornel Chiriac, căruia i se datorează primele înregistrări la Radio și cele dintâi apariții pe micul ecran, consacrarea la scară națională venind în iarna lui 1969, la cea dintâi ediție a Festivalului “Club A”, găzduit atunci de Casa de cultură a studenților “Grigore Preoteasa” din București. Mărturisesc că la rândul meu am fost cucerit de originalitatea muzicii Phoenix, în care întrevedeam încă de atunci supremația pe tărâmul genului (ceea ce mi-a adus multe adversități și atacuri nedrepte), supremație confirmată cu fiecare nou cântec, disc, concert, dovadă că toate trupele au dispărut, dar Phoenix există, iar Nicu Covaci intenționează să organizeze un mega-show aniversând o cifră uluitoare, un fel de record mondial – sigur 55 de ani, dar poate să se gândească și la “Sfinții” începuturilor, deci 60 de ani! Am făcut parte multă vreme, într-un fel, din familia Phoenix, dar mai ales a lui Nicu Covaci, petrecând multe săptămâni la Timișoara. Am asistat la nașterea unor hit-uri nemuritoare, am petrecut minunate “șezători muzicale” mai întâi în apartamentul de pe Tudor Vladimirescu, pe malul Begăi (formația preferată atunci de Nicu era Byrds), apoi la legendara sa mătușă, “Tuși”, căreia i-am publicat la un moment dat fotografia aici în revistă, însoțită de câteva rânduri. Acolo, în căsuța ei modestă din str. Moșilor (la un pas de “Maria”, de unde a

pornit scânteia Revoluției în 1989) era locul de adunare, fiind și în plin centru. Camera principală (de fapt erau doar două, mici) era “blindată” de-a lungul pereților cu faimoasele boxe Marshall, pentru că acolo se și repeta. Când am întrebat-o pe Tuși care este formația ei străină preferată mi-a spus, spre uimirea mea, Jethro Tull! Îl proteja cu o devoțiune rară pe Nicu, îl idolatriza, a rămas în istorie întâmplarea cu Mircea Baniciu, bătând la ușă. De dincolo, cerberul Tuși a lansat replica epocală, cu accentul ei bănățean (era o femeie foarte simplă) – “No, șine-i acolo? Nicu nu-i acasă, dorme!”. A treia adresă unde am adăstat în peregrinările mele phoenixiste a fost în str. Vasile Lupu, acolo unde “Mutți”, mama lui Nicu, basarabeancă (Tamara), croia bluzele de scenă ale formației și unde a fost asasinată peste ani de criminali care au încercat să-i și incendieze casa. Scriu toate acestea pentru a înțelege că am fost martor din interior la ascensiunea formidabilă a

grupului nostru rock nr. 1 din toate timpurile, asistând, la Timișoara, la scene pe care Capitala încă nu le cunoscuse, însoțindu-i pe membrii formației, cu plete pe umeri, cizme din piele până la genunchi și haine din blană (Nicu avea una de lup!), asemeni vedetelor din Occident. Am scris mult despre ei, am propus, în rubrica mea din “Contemporanul”, să ne reprezinte la “Cerbul de aur” în 1971 dar n-a fost să fie, le-am prezentat câteva concerte emblematic, la Opera din Timișoara sau la Casa de cultură a studenților din același oraș, când au lansat piesa iconică “Negru-Vodă”. În fiecare clipă am putut constata forța de lider (cu asta te naști) a lui Nicu Covaci, dincolo de inspirația sa de compozitor. Am fost alături de Nicu și de colegii săi pe tot parcursul genezei albumelor fabuloase “Mugur de fluier” și “Cei ce ne-au dat nume”, încercând să-i introduc pe

ascultătorii discurilor Electrecord, în prezentările de pe mapă, în misterul elaborării unor piese ce au rămas în cartea de aur a rock-ului autohton, insistând și asupra colaborării exemplare cu textieri-poeți cum ar fi Șerban Foarță sau Victor Cârțu. Aminteam de libertățile de care s-au bucurat la Timișoara, însăși autoritățile locale protejându-i discret pe fiii rebeli ai orașului. În schimb, în a doua jumătate a anilor 70 lucrurile s-au schimbat dramatic, mai ales la București, când îl găzduiam pe Nicu la mine acasă și trebuia să ne furișăm amândoi pe străduțe laterale, noaptea, pentru a evita, pletoși fiind și... fără serviciu, patrurile alcătuite din milițieni și UTC-iști zeloși... Nicu Covaci și-a intitulat primul volum al cărții sale autobiografice “Phoenix... însă eu”, foarte firesc, pentru că el s-a identificat în bună parte cu istoria grupului, dar n-aș vrea ca numeroasele referiri la mine să dea o impresie greșită, le fac doar în context Covaci & Phoenix. Tocmai pentru că multe din evenimentele la care mă refer se constituie în repere esențiale pentru formație, dar și pentru cel căruia îi dedic articolul de față. Cum aș putea uita epocalul concert “Cei ce ne-au dat nume” de la Sala Palatului, prezentat de mine și de regretatul meu frate Florin-Silviu, îmbrăcați în costume și cu papioane la gât, cum a dorit Nicu? Sau

turneele prin țară cu același spectacol, în care nu o dată susțineam recitativul ce-i revenea în mod obișnuit lui Florian Pittiș? Ca să nu mai spun că într-un oraș, Alexandria parcă, maestrul de sunet Calboreanu "Schwartz" s-a supărat și a plecat, drept care am stat și la mixer! Le-am prezentat și ultimele concerte pe stadioanele din Constanța și Tulcea, de dinainte de celebra fugă în Germania.

Phoenix nu este doar o trupă legendară a rockului românesc, așa cum nici Nicolae Covaci nu este doar cel căruia ar trebui să i se consacre cea mai încăpătoare cameră într-un eventual "Hall of fame" al genului. Ei reprezintă o stare de spirit, au fost campionii frondei într-o perioadă în care puțini cutezau să ridice glasul. Și nu întâmplător mesajul Phoenix înfruntă trecerea timpului. În urmă cu câțiva ani, la festivalul (totuși de muzică ușoară), de la Amara Trofeul a

fost cucerit de o adolescentă din Călărași, Aza, cu o formidabilă versiune a compoziției "Nunta" a lui Nicu Covaci. M-am revăzut foarte rar în vremea din urmă cu idolii tinereții mele și ai multora dintre dvs., dar de fiecare dată am constatat uimit că tinerii de azi vibrează la compozițiile

lui Nicolae Covaci și la muzica Phoenix, atât pe stadionul din Chiajna, cât și în marea Piață a Unirii din Focșani. Liderul dintotdeauna avea mereu alți tineri alături de el, dar atmosfera era dominată de spiritul veșnic tânăr Phoenix...

Octavian URSULESCU

In the Court of the Crimson King

În luna martie a acestui an a fost lansat documentarul „In the Court of the Crimson King”, în cadrul festivalului SXSW Film Festival. Cunoscut și sub numele de South by Southwest, SXSW Film Festival reprezintă un eveniment important în lumea artei cinematografice, care are loc în fiecare an în Austin, Texas, Statele Unite ale Americii. Cinefilii și fanii muzicii rock au putut urmări anul acesta un documentar de excepție despre trupa britanică King Crimson.

Titlul documentarului regizat de Toby Amies preia denumirea discului de debut al formației „In the Court of the Crimson King” (lansat în 1969). Documentarul prezintă formația așa cum se înfățișează ea în zilele noastre, în cadrul unui turneu petrecut înainte de era COVID-19. Cu toate acestea, scopul lui Amies a fost să urmărească parcursul impresionant al formației de-a lungul

numeroaselor decenii de activitate. Deși se află încă în activitate, formația King Crimson a suferit numeroase metamorfoze, atât stilistice, cât mai ales din punctul de vedere al componenței, păstrându-și în tot acest timp spiritul intact. Documentarul își propune să contureze o imagine cât mai completă a drumului artistic parcurs de trupa britanică de la debutul său de la sfârșitul anilor '60 până în prezent. Povestea King Crimson este reconstituită din interviuri cu foști membri ai formației din diferitele sale perioade. Cea mai importantă figură rămâne cea a lui Robert Fripp, membru fondator al formației și chitarist de talie mondială. Prin prezența lui Fripp, care rămâne cel mai longeviv membru al trupei, King Crimson a reușit să obțină continuitatea artistică de care trupa a avut nevoie pentru a naviga neîntrerupt aproape șase decenii în care schimbarea a părut să fie o regulă.

Albumul „In the Court of the Crimson King” reprezintă un moment de cotitură în istoria rock-ului progresiv și experimental. Prin forța emoționantă a versurilor, prin îmbinarea muzicii rock a anilor '60 cu muzica jazz, clasică și elemente simfonice, Michael Giles, Peter Giles, Robert Fripp, Ian McDonald și Greg Lake au făcut ca albumul lor de debut „In the Court of the Crimson King” să devină unul emblematic. În cuvintele unui alt nume important al rock-ului britanic, Pete Townshend, chitaristul The Who, „albumul este o stranie capodoperă”.

Dorind să surprindă esența uneia dintre cele mai interesante formații rock ale secolului trecut, Toby Amies a reușit să facă din documentarul „In the Court of the Crimson King” o capodoperă în sine, aclamată atât de presă, cât și de critici.

David LAPADAT

Nu știi cine ți-a spus

Versuri: Diana Turconi

Muzica: Mircea Romcescu

Allegro - Disco

Musical notation for the first line of the song, including a solo trombone section. Chords: Gm, C4, C, F.

1. Când frun-tea mea se ple-a că sub o stea
2. Doar pen-tru ti - ne-am strâns a - tâ - ta dor

Și
Câm-

Musical notation for the second line of the song, including a solo trombone section. Chords: Gm, C4, C, F, Bb7+, Em.

mă - na mi-o - cu - prinzi în pal - ma ta
- pi - a-n floa - re cân - tec de iz - vor

Știu a-tunci că po-veș-
Prin-tre e - le am se-

Musical notation for the third line of the song. Chords: A7, Dm, H₅⁷, F/C.

- ti - le nu mint, C-au tră - it zâ - ne o - da - tă pe pă - mânt,
- mă - nat o stea Și a - poi le-am as - cuns în i - ni - ma mea,

Nu-mai tu nu mă crezi
Nu-mai tu nu le vezi

Refren

Musical notation for the start of the chorus. Chords: C, Gm/F, F, F.

când îți spun că mi-e dor Și că flo - ri-le-n veci nu mor
când în ochi mă pri - vești Și te-as-cunzi fiind-că nu mă crezi

1. Nu știi ci - ne ți - a spus
2. O - chii mei nu te mint

Musical notation for the fourth line of the song. Chords: Gm, Bb, C.

Că iu - bi - ri - le mor în zori
Au cu-les în ei an de an

Ca o ra - ză de stea
Flori și pă - sări din lan

Sau cum vîn - tul a - lun-
Ma - rea - n - trea - gă și co-

Musical notation for the fifth line of the song. Chords: C/B, Am, Dm, F/C.

- gă - n za - re nori Nu știi ci - ne ți - a spus
- drii de ar - gint Nu știi ci - ne ți - a spus

Că nu - i bi - ne să crezi în o - chii mei
Că nu - i bi - ne să crezi în o - chii mei

Musical notation for the sixth line of the song, including a piano section. Chords: Bb, F/C, C, Bb/C.

La - să tea - ma te rog
La - să tea - ma te rog

Și pri - veș - te - n ei
Și pri - veș - te - n ei

Coda

Musical notation for the coda section. Chords: F/A, Bb, Bb/C, F.

Nu știi ci - ne ți - a spus

Dar să nu - l crezi

În căutarea stelelor cu nume... (III)

Realizatorii concursului "Steaua fără nume" nu așteptau doar înscrierile la preselecții, ci colindau țara în căutare de talente, descoperindu-le de cele mai multe ori la competiții de amatori. La loc de cinste pe agenda lor se afla tradiționalul festival de muzică ușoară de la Amara, județul

Angela Ciochină

Ialomița. Lansat în 1968, acesta este și azi cel mai longeviv din domeniul acestui gen, fiind întrerupt doar în 2020 (festivalul național al romanței, "Crizantema de aur", are o ediție în plus, neratând nici un an!). În 1976, regizorul Sorin Grigorescu declara la Amara: "La Mamaia au fost în concurs 30 de cântece. Pentru Amara s-au pregătit 100! Din cei 48 de concurenți, 40 sunt selectați în diferite etape ale "Stelei fără nume", bătând cu șanse considerabile la porțile consacării". În ce o privește pe Simona Patraulea, în 1968, când pornea la drum festivalul de la Amara, abia se transfera de la Radio la TV, dar în scurtă vreme avea să alcătuiască împreună cu Sorin Grigorescu echipa imbatabilă a concursurilor muzicale televizate, tot ei fiind și "părinții" "Florii din grădină", de muzică populară. Cu câțiva ani înainte de a ne părăsi i-am făcut o vizită în apartamentul de pe șos. Colentina, pe unde au trecut mai toate vedetele genului, îndeosebi în perioada formării. Iată mai jos răspunsurile ei din interviul publicat în cartea mea "Amara 50 - istorie și legendă", premiată de UCMR:

- Cine te mai sună, dragă Simona, dintre foștii elevi?

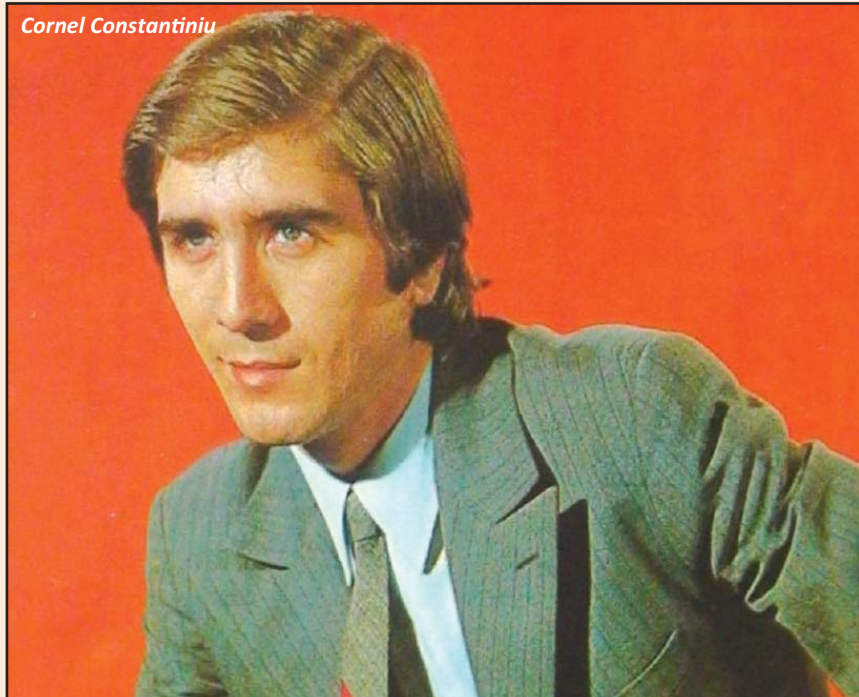
- Carmen Anton, între alții. Janina Matei îmi telefonează des și din Italia, unde s-a stabilit. De altfel ea a stat la mine în Cotroceni când a dat examen la facultate. Doina Spătaru mă vizitează săptămânal, locuiește de alfel în blocul de alături.

- Știi că veneai des împreună cu Sorin Grigorescu la festivalul de la Amara. Care a fost cel mai bun an al "pupilelor" voastre acolo?

- Procedura era așa: le duceam la concurs soliști buni, mai ales din județele de unde nu aveau candidați, iar pe cei remarcați acolo îi implicam în marea noastră familie de la "Steaua fără nume". De pildă în 1975 primii patru clasați au fost de la "Steaua fără nume", chiar dacă Mihaela Runceanu a obținut doar o... mențiune (se va clasa însă prima în anul următor): Angela Ciochină, jud. Neamț (Trofeul), Mihaela Oancea, jud. Dâmbovița (premiul I), Mirela Voiculescu, din Arad (pr. II), Viorel Faur, jud. Dâmbovița (pr.III). Viorel Faur a trecut la "Stea" doar o etapă, ca și Daniel Fănățeanu. Au cucerit Trofeul "Stelei fără nume" și Gina Pătrașcu, Mariana Ritz, Carmen Anton, Luminița Scordaliu (din păcate a murit tânără). Alexandra Canareica a cucerit Trofeul la ultima ediție, în 1989, când regia era semnată de regretata mea prietenă Anca Sandu. Loredana Groza deja împlinise 16 ani când a venit la "Stea", dar Anca Țurcașiu a vrut să se înscrie înainte de împlinirea acestei vârste; așa cum prevedea regulamentul, am așteptat-o după aceea, dar n-a mai revenit. Marinela Șerban a trecut doar 2 etape. Cât o privește pe Angela Ciochină, puțină lume știe că ea a lansat celebra melodie "Salcia" a

Cornel Constantiniu

lui Horia Moculescu, pe urmă însă a înregistrat-o și Mihaela Mihai, iar Angela a rămas în kardedex-ul Radio cu a doua versiune...

- *Conta și criteriul frumuseții la selecție?*

- Nu neapărat, deși fotogenia era luată în considerare, fiind un concurs de televiziune. Clara Gyuri, de pildă, era foarte frumoasă, iar tatăl ei, militar de carieră, s-a înduplecat foarte greu s-o lase la București. Când ea și Mihaela Oancea apăreau la intrarea în televiziune cu fustele acelea mini din piele întoarsă, cum se purtau atunci, toți din hol amuțeau!

Camelia Florescu

Multă vreme destinele soliștilor talentați se împărțeau între festivalul de la Amara și "Steaua fără nume", între cei care au reușit să se califice în ambele competiții fiind și Mariana Prisac (București), Adriana Simona Dumbravă din Sighișoara sau Ioan Capanu din Sibiu, acesta din urmă devenit pe urmă solist al secției de estradă a teatrului "Toma Caragiu" din Ploiești. De notat că "Diplomele de participare" oferite tuturor finaliștilor la Amara le dădeau acestora dreptul să se înscrie la preselecțiile pentru "Steaua fără nume". Fosta câștigătoare a "Stelei", Carmen Anton (devenita Juvină prin căsătorie) a concurat și la Amara, la

Janina Matei

respectiva ediție fiind rivală cu Mariana Ritz, Elena Tudor și mai ales cu Angela Ciochină, cu care era colegă de cameră: "Îmi aduc aminte că ea, având auz muzical absolut,

Doina Spătaru

îmi indica notele din trilurile unei păsări care cânta la fereastră, când scârțâia ușa de la baie sau sunetul apei la chiuvetă - era fenomenală! Îmi spunea: Carmen, știi cum se cântă moldovenește "Floricele de porumb" (melodie în mare vogă pe atunci)? Și cânta: "Florișelii di papușoi, florișelii di papușoi...". Mai toți concurenții eram implicați în diverse etape ale concursului "Steaua fără nume": Mihaela Runceanu, Mariana Ritz, Marcela Frățilă, Angela Ciochină, Dina Botezan, Elena Tudor, Mirela Voiculescu, Veronica Cismaru, Luminița Scordaliu, Liliana Topor...".

În ce o privește pe Mariana Ritz, aceasta s-a căsătorit, se numește acum Horvath, locuiește la Göteborg, în Suedia, și nu uită rolul jucat de cei doi mentori ai concursului: "Doamna Simona Patraulea era «mama» noastră, iar dl. Sorin Grigorescu ne dădea sfaturile de care aveam atâta nevoie... Eram foarte legate de doamna Patraulea, care ne

Sorin Grigorescu alături de Carmen Anton și Eva Kiss

strunea și ne îndruma. Dl. Grigorescu era mai dur, dar foarte cald cu noi, sfaturile dânsului erau mai usturătoare, mai ironice". În 1982, la festivalul de la Amara Luminița Scordaliu, care trecuse deja etapa I la "Steaua fără nume", a fost distinsă cu Premiul UCMR. În recital au fost invitate Janina Matei și Mira Moreno-Toroimac (căsătorită cu fostul baterist al orchestrei Radio, Marian Toroimac). Tatăl ei, Fromi Moreno, fusese un apreciat regizor muzical la Radio. Dintre "steliști" au fost atunci laureați Melania Zăgrean din Bistrița și Aurel Moga din București (acesta la prima apariție pe micul ecran, urmând a debuta peste un an la Mamaia), în timp ce talentata Camelia Florescu din Craiova n-a intrat în palmares, dar se va "răzbuna" ulterior, prin cucerirea Trofeului. Continuăm paralela Amara - "Steaua fără nume" punctând că la ediția 1989 a festivalului ialomițean au evoluat în recitaluri Mihaela Runceanu și Angela Ciochină, devenite și

ele vedete, ca mulți dintre colegii lansați de populara competiție TV. În 1983 a fost o adevărată performanță audierea la Amara a celor nu mai puțin de... 41 de finaliști, în 3 zile de concurs. Am evidențiat anterior colaborarea fructuoasă cu realizatorii popularului concurs TV "Steaua fără nume" Simona Patraulea și Sorin Grigorescu, care fie își "deplasau" la Amara unii dintre elevii valoroși, fie "recrutau" aici voci bune pentru "Stea". După cum am mai scris, una din probe consta în interpretarea cu acompaniament de pian a unei melodii indicate de juriu din lista de 10 titluri depusă de concurent. Dar asta nu înseamnă că tot ce se făcea într-o emisiune TV de o oră, cu doar câțiva concurenți, se potrivea și într-un concurs cu atâția finaliști! În 1983 organizatorii ialomițeni anunțau noutatea și anume introducerea, pe lângă cele 2 piese interpretate cu acompaniament orchestral, a unei a treia melodii cântate doar cu acompaniament de pian, "având ca scop evidențierea cât mai clară a calităților vocale ale interpretului, urmărindu-se revitalizarea repertoriului clasic de valoare". Trecem peste faptul că pentru asta e nevoie de mult mai puțin, nu de 3 melodii, dar ideea preluată de la "Steaua fără nume", deloc rea în principiu, lungă excesiv spațiul de timp afectat fiecărui finalist și s-a renunțat la ediția următoare.

Parcurgând biografia artistică a unora dintre laureați aflăm multe lucruri interesante, uitate azi. Astfel, Doina Spătaru a apărut în emisiunea din 22 ianuarie 1969, totalizând 122 de puncte, după Cornel Constantiniu (132), dar înaintea Rodicăi Anastasiu (102). A fost căsătorită cu regretatul actor Boris Olinescu. În ce-l privește pe Cornel Constantiniu, el a fost singurul concurent din 1969 promovat în etapa a II-a, studentul la IATC fiind al doilea câștigător al "Stelei". Alături de fratele său geamăn, Mircea, a jucat cu un succes uriaș pe când erau copii în "Prinț și cerlețor", montare teatrală pe muzica lui Paul Urmuzescu. Triumfător în 1969, cine-și mai aduce aminte azi de solistul cu ochelari Adrian Ionescu? Divorțat după 25 de ani de căsnicie, are o fiică, Ioana, absolventă de Drept la Padova și aleasă în 1994 "Miss Veneția". Adrian Ionescu a părăsit România în 1986, devenind vice-președinte al unei societăți

Matilda Pascal Cojocărița, Simona Patraulea

mixte, specialist în astrologie și Tarrot, autor al unor cărți de inginerie și al 10 brevete de invenții în domeniul materialelor geo-sintetice. Practic, el a cântat doar până în

Melania Zăgrea

1974 (dintre care doi ani a fost solist la Teatrul de revistă "Constantin Tănase"), până în 1982 făcând teatru și stilistică de modă la Ansamblul artistic al UTC. Gina Pătrașcu a fost descoperită pe când lucra ca... operator telex la Timișoara.

A fost căsătorită cu actorul comic Horia Șerbănescu, cu care are o fată, fiind stabilită în Germania.

Angela Ciochină a fost descoperită de Simona Patraulea la festivalul "Florile Ceahlăului" de la Piatra-Neamț, tatăl său fiind preot într-o localitate rurală din județul Neamț. Sora ei Julieta absolvise Institutul de Arte Plastice, iar Angela cânta la început muzică populară! La Conservatorul bucureștean a fost colegă (de an, de grupă, de cameră) cu Mihaela Runceanu. Angela Ciochină, care a avut și ea un destin dureros și tragic, a avut și vocație de compozitoare, a predat canto, cântând o bună bucată de vreme la

Istanbul, în Turcia. Doina Domnița Moroșanu, din Vaslui, a avut colaborări reușite cu Marius Mitrofan, în prezent solist al Teatrului național de operetă și musical "Ion Dacian", și la un moment dat lucra la un disc cu compozitorul George Natsis. După cum se știe, are în palmares numeroase distincții majore la "Crizantema de aur" și la alte competiții de gen, fiind una din vocile importante ale romanței. Părinții Mirelei Voiculescu erau farmaciști în Arad și o însoțeau pretutindeni, la rândul ei nedespărțindu-se de cărțile de medicină. A fost șefă de promoție la Stomatologie, a profesat în Capitală, dar a devenit și o textieră extrem de apreciată. Primul contact cu "Steaua fără nume" al Sandei Ladoși, din Târgu-Mureș, în 1987, a fost nefericit: David Ohanesian i-a imputat accentul... unguresc, dar ambii ei părinți sunt români, iar ea nu vorbește deloc în limba maghiară! Constanțeanca Gabriela Sauciu este în prezent o cunoscută promotoare a muzicii pentru copii, de altfel din ansamblul "Miracol", pe care îl conducea, făceau parte la timpul respectiv fetițele ei Luiza și Claudia. Cât despre numele de familie, Cicone, doar o consoană îl despărțea de cel al Madonnei! Elevă la liceul bucureștean "Iulia Hașdeu", Oana Sârbu a crescut practic în culisele teatrului de revistă "C. Tănase", unde tatăl ei Romulus Sârbu era component al cuplului comic-fantazist "Anton și Romică". Cu toate acestea, nici nu vroia să audă de o carieră artistică pentru fiica sa, dorind s-o vadă realizată într-un mediu "serios".

"Steaua fără nume" a fost, timp de 20 de ani, una din emisiunile TVR care, deși a stârnit pasiuni și controverse, a beneficiat și de o audiență maximă din partea publicului telespectator. Serialul de față își propune a fi un remember emoționant, nutrinde speranța că parfumul amintirilor ce învâluie acest concurs unic să trezească multora o plăcută nostalgie. Nostalgie pe care ar cam fi cazul s-o retrăiască și cei de la TVR care în anii '90 ne-au privat de bucuria de a-l mai viziona... După aceste episoade oarecum introductive și generaliste, este timpul să aflăm mai multe de la unii dintre eroii acestei competiții legendare... (Va urma)

Octavian URSULESCU

Sanda Ladoși

Buzz - 11 ani sau Ce rămâne după muzică?

De cinci ani sunt trainer journalist, alături de câțiva colegi din TVR și Radio România Actualități, în instrucția

numită „Ce rămâne după muzică?”. Am plecat de la faptul că documentaristica video-muzicală nu este prea bine reprezentată în România, prin urmare toate filmulețele au folosit arhive private, nu imagini din Arhiva Multimedia TVR, la care am acces ușor. La rândul lor, tinerii jurnaliști au prezentat, în premieră, un reportaj despre fosta lor colegă, Karina Todireanu, cu un început semnificativ în muzica pop (în aceeași seară, primea trofeul „Mărțișor dorohoian”)... Iar sărbătoarea a fost dusă la apogeul de recitalul lui Ovidiu Anton, câștigător al selecției naționale „Eurovision” în 2016. A doua zi, am filmat împreună cu coordonatoarea Ioana Matfeev și cu elevii noștri un amplu interviu cu Ovidiu, pentru emisiunea „Remix” / TVR 3.

Subiectul prelegerii a fost bine-venit, participanții la eveniment au găsit pe mese bilețele pe care au putut să scrie răspunsul la întrebarea „Ce rămâne după muzică?”. Răspunsurile au fost diverse, ilustrând ideea că muzica ne gădile urechile într-un mod plăcut. Dar nici unul nu a precizat Mesajul. Prin urmare, i-am luat pe ascultători de la melodii pop-rock & folk cunoscute, descifrându-le saga unor texte interzise / cenzurate în comunism (plecând de la presupusul mesaj). Firește, am trecut de granița Revoluției până spre prezent, cu exemple pertinente, în ton cu vremurile. Nu în ultimul rând, am prezentat (de ultimă oră) videoclipul „November Sun” al grupului lui Nuțu Olteanu din Suedia, Guts & Grace. Realizat cu colegii editori video din TVR, acesta vorbește despre condiția artistului român, începând cu secvențele de la demonstrația din Piața Victoriei, de Ziua Culturii Naționale.

La rândul lui, Ovidiu Anton a ales pentru recitalul său, în majoritate, melodii cu mesaj. Succesul evenimentului „Buzz - 11 ani” (cu deviza „Buzz: fără l1m1te!”) ne-a dat idei pentru încă unul, cu o continuare în august, într-o nouă ediție a taberei tinerilor jurnaliști „Ai noștri tineri”. În particular, deja lucrăm la un videoclip al unei piese istorice semnate de Mircea Florian - „Cântec pentru securitatea europeană”, într-o versiune adusă la zi, live, de cantautor.

Doru IONESCU

unor tineri din Botoșani. În 12 martie am participat la sărbătoarea lor, într-un club înțesat de mai multe generații de spectatori. Ziarul printat lunar, canalul Youtube Televiziunea adolescenților spun multe despre nivelul atins de elevi (de școală generală și liceu) și explică popularitatea lor dincolo de granițele județului. Din ianuarie, am pornit împreună un site ambițios, dedicat diasporei culturale, care face deja valuri: Romaniadepretutindeni...

Personal, am propus asistenței o prelegere (însoțită de proiecții)

“Tinerețea romanței”

La ediția 54-a a Festivalului național “Crizantema de aur” de la Târgoviște, din octombrie 2021, directoarea artistică a acestuia, reputata interpretă Alina Mavrodin Vasiliu, anunța programul național “Tinerețea Romanței”, aflat în plină desfășurare. Astfel, în cursul anului trecut au avut loc, ca evenimente asociate festivalului “Crizantema de aur”, concerte realizate în colaborare cu Opera Română din Craiova, cu Teatrul Național de Operă și Balet “Oleg Danovski” din Constanța, cu Opera din Brașov, cu Centrul de cultură “Drăgan Muntean” din Deva, cu Filarmonica Națională “Serghei Lunchevici” din Chișinău. Iar remarcabilul spectacol din luna martie, de pe scena Sălii de

dar și ceilalți șapte laureați au în palmare distincții strălucitoare, nemaivorbind că sunt, toți, promotori ai romanței în întreaga lor activitate. Este vorba de Bogdan Hrestic, Ana Maria Racu, Georgeta Plută, Ana Maria Donosă, Ionuț Daniel Pop, Andrei Cocârlea și Cristina Beldean Moșușan. Atmosfera familiară a fost întregită de moderatoarea plină de farmec, actrița Miruna Ionescu, nelipsită an de an pe scena “Crizantemei de aur”, unde i-a prezentat de fiecare dată pe acești interpreți de mare valoare. Și mai ales, desigur, de faptul că asupra lor a vegheat ca o mamă bună și iubitoare cea care le-a fost alături în devenirea lor artistică, Alina Mavrodin Vasiliu. Microrecitalul splendid al acesteia a inclus binecunoscutele titluri “În chioșc fanfara cântă” de Aurel Giroveanu și “Anii vin, anii trec” de Paraschiv Oprea. De notat că toate orchestrațiile pentru concert au fost asigurate de Centrul Cultural pentru UNESCO “Cetatea Romanței” Târgoviște. Programul a fost extrem de echilibrat și de atractiv, alăturând unor titluri celebre ale genului melodii lansate în deceniile din urmă în cadrul concursului de Creație de la Festivalul “Crizantema de aur”. Din prima categorie fac parte “Să-mi cânti cobzar” (de Eugen Seno Ionescu), “Aș vrea iar anii tinereții” (Henry Mălineanu), “Frumoasa mea cu ochii verzi” (Ion Mânzatu), “Inimă, de ce nu vrei să-mbătrânești?” (Nicolae Kirculescu), “Vioara” (Mia Braia), “În cârciumioara unde cântă un cobzar” (Gherase Dendrino), “Din cioburi de iubire” (Emanuel Ionescu), ca și romanțele populare “De ce m-ați dus de lângă voi?”, “De ce oare eu te-am cunoscut?”, “Bătrâne sat” (ultimele două incluse într-un colaj închinat Ilenei Sărăroiu). Iar din cea

Aurel Grigoraș, Alina Mavrodin Vasiliu

concerte “Mihail Jora” a Radiodifuziunii Române, de care ne ocupăm în rândurile de față, a venit în continuarea și în completarea acestei serii excepționale de promovare a unui gen muzical de patrimoniu.

Concertul a fost organizat de Radio România în colaborare cu Centrul Național de Artă “Tinerețea Română” (managerul acestuia, muzicianul Marin Cazacu, a sprijinit consistent manifestarea) și cu Centrul Cultural pentru UNESCO “Cetatea Romanței” Târgoviște. Aspect foarte important – partenerii de promovare Radio România “Antena Satelor” și Favorit TV au difuzat integral spectacolul, “teleportându-l” în casele tuturor iubitorilor de romanță, extrem de numeroși în întreaga țară. Iar artiștii care au venit la microfon au demonstrat la rândul lor răspândirea romanței pe harta României, ei venind de la București, Târgoviște, Brăila, Iași, Alba-Iulia, Craiova, Dej, Bistrița, Cluj sau Botoșani – o performanță în egală măsură organizatorică, să recunoaștem. Este vorba de tineri laureați ai Festivalului național “Crizantema de aur”, între care nu mai puțin de șase deținători ai prestigiosului Trofeu de Interpretare. Aceștia au fost Elena Dincă (triumfătoare în 2011), Zorina Bălan (2016), Nicoleta Vasile (2018), Samuel Barani (2019), Alina Huțu (2020) și Cristina Bugnar (2021),

Ana Maria Donosă

de-a doua, între altele – “Icoana amintirii tale” (Titel Popovici), “Inimă” (Temistocle Popa), “Ce știți voi, strunelor?” (Paraschiv Oprea), “Nu mai veni dacă nu rămâi” (Constantin Bardan – compozitorul ieșean părăsind această lume chiar în ziua concertului...). În tradiția de acum împământenită a marilor concerte ale romanței, finalul i-a adus în scenă pe toți participanții, dând viață

într-un glas, alături de orchestră, celebrului "Ciobănaș cu 300 de oi" de Mihai Lydie.

Acompaniamentul a fost asigurat de Orchestra de muzică populară a Radiodifuziunii Române, dirijor Aurel Grigoraș. A fost un eveniment mai mult decât reușit, datorat în egală măsură Violetei Ianculescu – realizatoare de concerte și Ancăi Negrescu – producătoare, ambele din

Alina Huțu

Samuel Barani

Dâmbovița, UCMR, Teatrul "Tony Bulandra" Târgoviște, precum și Comisia Națională a României pentru UNESCO, sub patronajul de onoare al căreia au loc atât festivalul, cât și evenimentele asociate acestuia. (Foto: Camelia Florescu)

Dorin MANEA

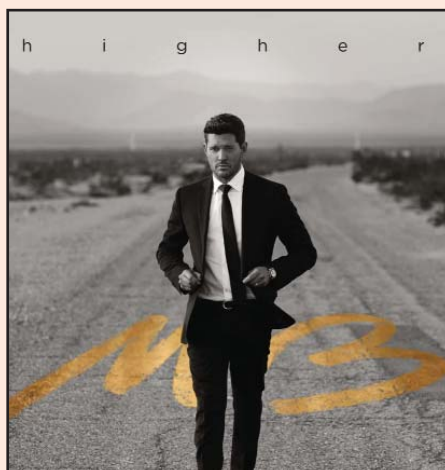
partea Radio România. Și pentru că lumea romanței este una mică, dar extrem de unită, fotografiile alăturate aparțin cunoscutei interprete și poete, în egală măsură compozitoare premiate la "Crizantema de aur", Camelia Florescu. Așa cum publicul a aplaudat cu căldură pe organizatorii și partenerii Festivalului național de la Târgoviște, care pregătesc ediția a 55-a, care cu siguranță va fi una de excepție – Primăria și Consiliul local Târgoviște, Consilul județean

Michael Bublé - „Higher”

Michael Bublé a lansat pe 25 martie albumul de studio cu numărul 11. După o pauză de trei ani, Bublé revine în atenția publicului cu un nou album prin care afirmă faptul că, în ciuda statutului său de star internațional, este în aceeași măsură și un fan al muzicii de calitate. Vom vedea pe parcursul albumului numeroase reinterpretări ale unor piese pe care Michael Bublé le admiră în mod special. Albumul include 13

cântece, printre care „My Valentine”, compus de Paul McCartney, „Make

You Feel My Love” semnat de Bob Dylan, „Bring It On Home To Me”, un clasic din repertoriul lui Sam Cooke și, nu în ultimul rând, regăsim pe albumul „Higher” un duet inedit între Bublé și Willie Nelson pe piesa „Crazy”. „Higher” conține și trei cântece originale marca Bublé, inclusiv noul său single „I’ll Never Not Leave You”.

Produs de Greg Wells și Bob Rock în colaborare cu Alan Chang, Jason Goldman și Paul McCartney, „Higher” reprezintă una dintre cele mai importante apariții discografice ale acestui an.

David LAPADAT

Protocoalele succesului (5)

Concursul "Șlagăre în devenire" este cu siguranță regretat de toți compozitorii de muzică ușoară. Dacă personalitățile genului au cucerit aici premii, având și alte rampe de lansare a melodiilor proprii (festivalurile "Melodii" și cel de la Mamaia, de pildă), cei tineri au pierdut tocmai șansa de a se înfrunta cu acești corifei, ceea ce însemna imens pentru cariera lor incipientă. Iar atunci când reușeau să-i și devanseze în ierarhia finală, satisfacția

Aurel Moga

era uriașă, chiar dacă întotdeauna a domnit o colegialitate exemplară, un "fair play" pe care la alte competiții nu l-am întâlnit mereu.

Pe 4 mai 1985 s-a desfășurat ediția a 17-a a concursului. Poate că această cifră nu pare una deosebită unui observator superficial, mai ales că nu a existat o regularitate de metronom a desfășurării. Nu era puțin lucru, însă, când atâtea inițiative bune s-au stins peste noapte, menținerea interesului specialiștilor și al publicului timp de mai bine de 4 ani. Pentru că un asemenea interes major a existat: de fiecare dată Studioul de concerte Radio din str. Nuferilor era arhiplin, iar pentru cele 10 locuri din finală, atât de râvnite și de invidiate, își disputau de fiecare dată calificarea 70-80 de creații aparținând compozitorilor de toate vârstele, stimulând o concurență benefică, în care Aurel Giroveanu, de pildă, nu se

Marina Florea

safia să stea alături de elevul brașovean Ciprian Ghiban... Primele 16 ediții au stat sub semnul pasiunii inițiatorului, remarcabilul realizator TV Titus Munteanu, care i-a predat "ștafeta" la a 17-a ediție kolegi sale Mariana Șoitu, care însă a preluat un mecanism "bine uns", având-o alături pe neobosita regizoare de montaj Doina Anastasiu. Episodul debutului pe micul ecran al Mirabelei Dauer, într-o emisiune realizată de Alexandru Bocăneț și Titus Munteanu, este antologic, deoarece Bocăneț i-a pus solistei, foarte mică de statură, după cum se știe, condiția... să se tundă. Eu însă am cunoscut-o pe Mirabela, ca adolescent, cu coștele lungi pe spate, căci "pe umeri pletele-i curgeau râu"! Începuse să cânte ca amatoare, auzisem toți de pe stradă de ea, așa încât ne uitam vrăjiți toți băieții din cartier când trecea în viteza motoretei, ținându-și strâns de mijloc

Carmen Rădulescu

Remember

soțul, un băiat blond, căruia noi îi spuneam "Nebunică". Acesta i-a dat numele de artistă, ca fată se numea Bela Scorțaru. Nu întâmplător o vedeam atât de des, fiindcă Mirabela locuia atunci la doi pași de mine, pe Intrarea Diacului, care se face din str. Prof. Ion Ursu - îngustă, cu case deoparte și de alta. Apoi soarta a făcut să fim mereu vecini (eu am rămas în căsuța părintească), când locuia pe Calea Moșilor (faceam regulat schimb de casete video cu filme), apoi pe str. Toamnei, unde mă întâmpinau veseli cei doi câini ai ei. Din păcate a fost nevoită să se mute din cuibușorul plin de caldură și de suflet din cauza unei vecine din curte, care am înțeles că-i făcea probleme, părăsind pentru prima dată "mahalaua" noastră, cum îi spuneam. A ales confortul din comuna Chiajna, unde mă tot invită și n-am ajuns încă, deși primarul de acolo, un gospodar de toată isprava, Mircea Minea, mi-e amic. Introducerea aceasta se leagă de faptul ca Mirabela Dauer a revenit la ediția a 17-a a concursului "Șlagăre în devenire" în postura cu care a fost obișnuită, cea de învingătoare: melodia cântată de ea, "Și

pentru "Azi vine primăvara", interpreți soții Silvia și Mircea Dumitrescu, el din păcate plecat tânăr dintre noi. Au aspirat îndreptățit la premii, prin prisma punctajului, melodiile "Să regăsim iubirea" de Dani Constantin (cu Dorin Anastasiu) și "Doar o vorbă" de Ionel Tudor (solist Cornel Constantiniu), în timp ce recordmanul Ion Cristinoiu a fost nevoit să se mulțumească cu 65 de puncte pentru "Parcă te-aș cunoaște de un veac" (solistă Marina Florea). Alți trei "grei" n-au reușit nici ei să-și înscrie

Mirabela Dauer

Marina Scupra

numele între laureați, semn că linia de exigență și corectitudine era respectată. Este vorba de Temistocle Popa ("Tu, iubire, unde ești?", cu Aurel Moga), Cornel Fugaru ("Te-am așteptat mereu" - Mirela Voiculescu) și Dan Stoian ("Grea e dragostea", piesă devenită șlagăr - solistă Stela Enache). Au mai debutat Petre Magdin și Dida Drăgan, iar în afară de concurs a fost audiată piesa "Când primăvara va veni" - muzica și interpretare Dan Creimerman.

Nu o dată mă amuzam, întrebându-mă ce se va întâmpla dacă toți membrii juriului de specialitate acordă nota maximă mai multor cântece. S-a petrecut asta doar cu două melodii, cu alte ocazii, dar la ediția a 18-a a fost fără precedent: nu mai puțin de patru piese și-au împărțit Premiul Juriului, acumulând maximul de 70 de puncte! Toți învingătorii erau "recidiviști", așa încât nu e de mirare că au știut cum să-și conceapă lucrările și cui să le încredințeze. Ion Cristinoiu, se vede treaba, se... odihnișe cu folos, înscriindu-și în palmares încă un Trofeu, cu "Îmi amintești de prima dragoste", ce i-a prilejuit Corinei Chirac și apariția în postură de textieră. Cornel Fugaru a emoționat cu piesa "Nu plânge, dragul meu", în care viitoarea sa soție Mirela Voiculescu l-a avut alături pe puștiul Mihai Melinescu. Dan Dimitriu s-a numărat și el între "maximali", cu "Să nu spui nimănui", solistă Marina Scupra, pe atunci pe cale să-i devină soție, dar adevăratul performer al ediției, cu toate premiile la activ, a fost Dan Stoian, acesta plecând acasă, pe

voi uita" de Vasile V. Vasilache, orchestrată de Dan Dimitriu, a întrunit 68 de puncte, devansând trei piese cu 66 și cucerind Premiul Juriului. Curios însă, doar una din cele trei a reușit să intre în palmares, dar aici intrau în joc alte jurii, după cum se știe, cu alte gusturi. Este vorba de creația debutantului (de fiecare dată când folosesc acest termen mă refer, firește, la "Șlagăre în devenire") Șerban Georgescu, "Același vis", interpretată de Carmen Rădulescu și distinsă cu Premiul Tinereții. A fost la un pas să-l dobândească și pe cel de Popularitate, de care a despărțit-o doar 1 punct, premiul fiind acordat altui "debutant", Mircea Drăgan,

lângă Premiul Juriului, și cu Premiul de Popularitate (tot cu punctaj maxim!) și cel al Tinereții. Când Charlie Chaplin a compus neuitata tema muzicală "Love, this is my song" pentru filmul "Prințesa din Hong-Kong", toată lumea s-a mirat, uitând că în fiecare actor comic se ascunde un suflet sensibil, delicat de poet. La noi situația este ilustrată de Ciupi Rădulescu: câți știu, de pildă, că actorul care ne-a amuzat inclusiv sub cupola Circului semnează emoționantele versuri ale șlagărului "Soția prietenului meu", pe care Alexandru Jula l-a preluat de la Enrico Macias, cântându-l cu imens succes cinci decenii? Același Ciupi Rădulescu a fost co-autor la cele trei premii cucerite de piesa lui Dan Stoian "Cele mai frumoase flori", la care a semnat textul. Iar "cele mai frumoase flori" au fost copiii din Ansamblul de estradă al Casei pionierilor și șoimilor patriei din sectorul 4, instruit de profesoara Lăcrămioara Mitroaica, soliști fiind Anamaria Aconstantinesei și Mircea Ciurez. A fost o ediție cu multe debuturi. La un pas de trofeu, de care l-a despărțit doar un punct, a fost cântecul "Soare", al compozitorului Valențiu Grigorescu, trompetist și dirijor la Teatrul "Ion Vasilescu", solistă Eva Kiss. Punctaje notabile au mai primit Mihai Constantinescu (muzică, text, interpretare) cu "De ce?", orchestrația Ilie Vorvoreanu, Dumitru Lupu (cu "Valsul iubirii a-nceput" - Mihaela Runceanu și Vasile Filipescu) sau Gheorghe E. Marian. Cunoscut drept textier și realizator TV, acesta, absolvent de Conservator, a semnat muzica la câteva cântece de succes, cum a fost și acest "Cine râde-n soare", orchestrat de Corneliu Meraru și interpretat de Otilia Bărbulescu. Au mai debutat Zoltan Boroș ("Noi doi" - Doina Limbășanu) și Mihai Grigoriu, fiul textierului Angel Grigoriu, student la Conservator, la clasa de pian - cu melodia "Sunt tânăr și-mi place să dansez", orchestrația Ionel Tudor, solist Mircea Dumitrescu. Au fost prezentate

și două lucrări în afară de concurs aparținând unor compozitori cunoscuți. Titel Popovici a venit de la Iași cu piesa "Al nopții cer senin", interpretată de un trio feminin alcătuit ad-hoc, Ritmic 85, iar Dinu Giurgiu, cu "Dacă ai să treci pe strada mea", a apelat la formația Ionel Tudor și la tânăra solistă Simona Gabriela Florescu. Ediția 18-a (15 iunie 1985) a fost deschisă de un micro-recital al Orchestrei de estradă a Radioteleviziunii Române. Sub bagheta dirijorului Cornel Popescu am admirat din nou siguranța

Temistocle Popa

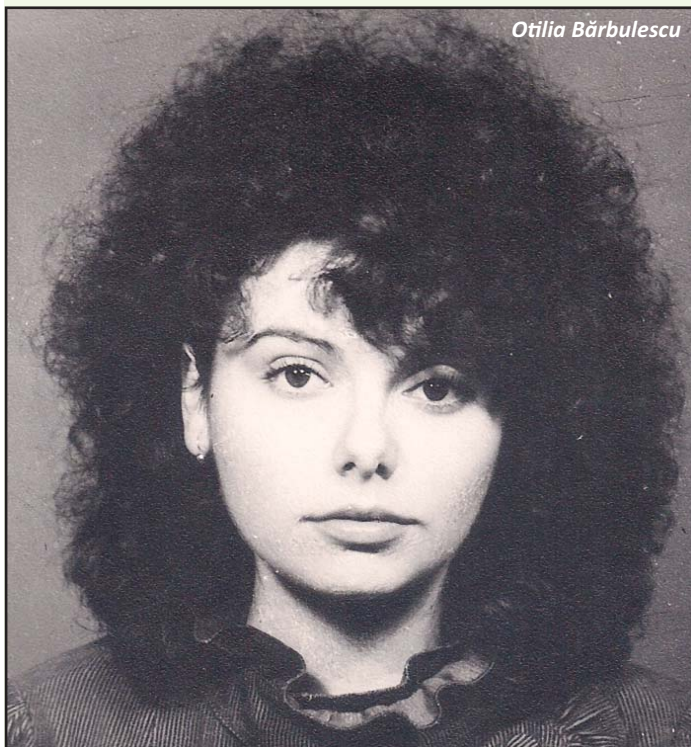
Stela Enache

execuției, precizia intervențiilor instrumentale, sound-ul dens al acestui ansamblu de elită. Notabil este faptul că dintre cele trei lucrări executate una aparținea (muzica, dar și aranjamentul orchestral) lui Dan Dimitriu, chitarist-bas în orchestră, iar celelalte două, "Glasul roților de tren" și "Fetițele din București", ambele de Ion Vasilescu, au fost orchestrate tot de componenți ai orchestrei, trombonistul Corneliu Meraru, respectiv saxofonistul Dan Mândrilă. Se evidențiază faptul că din acest colectiv se ridicau neîncetat compozitori și aranžori de excepție, mulți dintre ei fiind și soliști-instrumentiști reductabili: Alexandru Avramovici - chitară, Dan Mândrilă - saxofon, Ionel Marinescu - trompetă, Nicolae Farcaș și Corneliu Meraru - trombon, Marian Toroimac - baterie, Ionel Tudor - pian.

În aceste 18 ediții, fără a lua în considerare piesele înafară de concurs, au fost lansate nu mai puțin de 180 de lucrări în primă audiție, dintre care jumătate au devenit într-adevăr șlagăre autentice ale genului, unele de mare calibrul. Între acestea: *Pentru tot ce-a fost, Taina nopții, Am ales nemărginirea, Haideți la joacă, Nu știu cine ți-a spus, Darul copiilor, Voi râde iar, Brad bătrân, Ne cunoaștem din vedere, Vis de pace, Jocul până la stele, Adu-mi clipa de lumină, Ce vrei tu, mare albastră?, Lasă lumea să vorbească, Inima ta, Numai lângă tine, În zori, Copii, voi sunteți primăvara, Toți copiii României, Ce mică e vacanța mare!, Trenul galben fără cai, Vis de iarnă,*

Remember

Să-mi vorbești de primăvară, Marea mea iubire, tinerețea mea, Unde mi-ai fost?, Concert pentru soare și cer albastru, în do major, Vara în țara mea, Un buchet de crizanteme, Într-un oraș, într-un tramvai, Și voi uita, Azi vine primăvara, Același vis – pentru a cita cu parcimonie. Câteva ediții au avut o tematică anume, impunând un util exercițiu de stil compozitorilor și textierilor. Unul din principalele merite ale acestui concurs a constat, reamintesc, dincolo de impunerea unor noi melodii inspirate, ce îmbogățeau repertoriul de gen, în lansarea în circuitul valorilor a unor tineri autori, a căror confruntare cu “monștrii sacri” ai genului a fost benefică. Unii dintre ei, în cei mai bine de 5 ani de existență a competiției, au devenit binecunoscuți, neuitând însă că la “Șlagăre în devenire” au făcut primii pași Ionel Tudor,

Otilia Bărbulescu

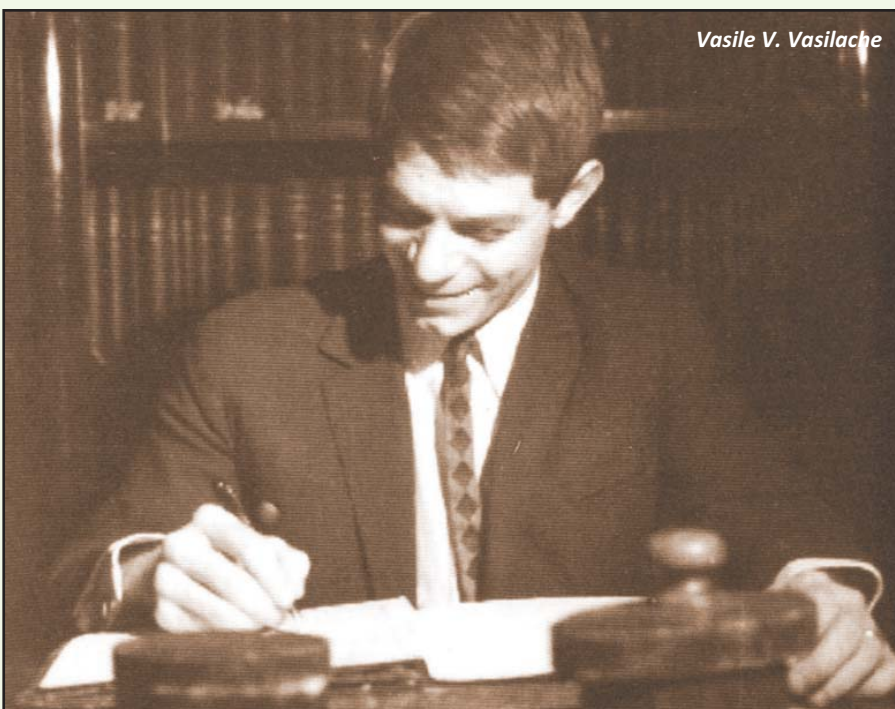

Valențiu Grigorescu

publicul a fost probată convingător în cazul unor compozitori demult consacrați, adevărați campioni ai succesului, care nu s-ar fi putut spune că aveau nevoie de o confirmare a talentului prin laurii cucerțiți la “Șlagăre în devenire”. Este vorba de Ion Cristinoiu, Horia Moculescu, Marcel Dragomir, Conel Fugaru, Marius Țicu sau Vasile V. Vasilache, prezențe constante și, conform principiului “numai cine joacă va câștiga!”, adeseori premiați. Ca să nu mai vorbim cât de binefacător a influențat concursul repertoriul unor interpreți: în recitalurile susținute de Angela Similea, Corina Chiriac, Mirabela Dauer, Marina Florea sau Marina Scupra piesele lansate la “Șlagăre în devenire” au figurat mereu la loc de frunte, ceea ce se va vedea și în ultimul episod al acestui serial. (Va urma)

U. OCTAVIAN

Mircea Romcescu, Dan Dimitriu, Dumitru Lupu, Dan Pavelescu, Ionel Bratu Voicescu (fost baterist al formației Sincron), alături de Mircea Drăgan, Dani Constantin, Corina Chiriac, Dinu Giurgiu, Mihai Grigoriu, Dan Creimerman, Alexandru Simu, Silviu Hera, Claudia Daniela Nacu, Marcela Frățilă, Elena Cârstea, Decebal Gașpar, mulți dintre ei devenind ulterior membri ai UCMR. În aceste condiții se cere subliniată apasat poziția unor compozitori de frunte, care n-au ezitat să se alinieze “la start” alături de confrăți mult mai tineri, fără carte de vizită, unii aflați la început de drum. Mă refer aici la Henry Mălineanu, Aurel Giroveanu, Temistocle Popa, George Grigoriu, Camelia Dăscălescu, Radu Șerban, Edmond Deda, Dan Stoian sau Jolt Kerestely, care au încredințat concursului lucrări de valoare, ce au oferit spectacolului o dimensiune aparte, chiar dacă nu întotdeauna ele au fost laureate, premiile nefiind evident un scop în sine. Utilitatea neocolirii participării și a confruntării deschise cu juriile și cu

Vasile V. Vasilache

A fost cândva Mamaia... (2)

Vom insista în materialul de față îndeosebi asupra edițiilor vechi ale festivalului de la Mamaia, practic necunoscute celor tineri sau puțin cunoscute chiar și celor mai vârstnici. Până în 1989 festivalul a fost o manifestare emblematică, așteptată cu sufletul la gură de toți iubitorii

Nicolae Kirculescu

genului, fiind, dacă vrei, premiile noastre Oscar sau Grammy! Nu lipsea niciun compozitor de vază (ceea ce nu s-a mai întâmplat începând cu sfârșitul anilor '90, când, așa cum am scris, deteriorarea festivalului, din punct de vedere artistic, a căpătat note alarmante și i-a îndepărtat pe creatori), de asemenea pentru interpretă era un titlu de glorie să conducă spre premii piese care apoi aveau să devină șlagăre naționale, fredonate de melomani de toate vârstele.

Inclusiv la nivelul organizatorilor acest interes uriaș a condus la permanenta modificare a regulamentului, a sistemului de desfășurare, acest lucru petrecându-se pentru prima dată la ediția a IV-a, în 1966, care a durat nu mai puțin de o săptămână, între

8 și 14 august. Inovațiile au constat în selecționarea a 22 de cântece de succes lansate în ultimul an, acestea, plus cele 32 în primă audiere, fiind prezentate în trei etape distincte (e clar, cei de la Sanremo ne-au copiat, peste ani!). În prima etapă au fost prezentate toate cele 54 de melodii, în a doua juriul a operat o selecție, cele reținute fiind interpretate în al treilea concert, care s-a identificat de fapt cu Gala laureaților. De asemenea, s-a renunțat la formula cu dublă interpretare, piesele având doar câte o versiune. A fost ediția în care s-au remarcat interpreți care apoi au devenit vedete autentice - Luminița Dobrescu, Pompilia Stoian, Dan Spătaru, Anda Călugăreanu, Sergiu Cioiu, Frații Menzel - precum și alții cu succes în acea perioadă, cum ar fi Trio Do-Re-Mi, Elena Neagu sau Denise Constantinescu (protejată lui Nicolae Kirculescu). Într-o emisiune TV, cu ani în urmă ("Duminică în familie", la Antena 1), Marina Voica a oferit o înregistrare cu ea acompaniată la pian de compozitorul Radu Șerban, care îi încredințase melodia "Prieten drag". Dar cum artista, venită din URSS, intrase într-o perioadă de interdicție politică (a avut mai multe de-a lungul carierei...), compozitorul a decis, pe drept cuvânt, că era păcat să se piardă un asemenea cântec superb, ales într-o anchetă a Radio România la granița dintre milenii drept "Șlagăru' secolului XX". A fost șansa studentei la Filologie la Universitatea din București (facultatea de Engleză-Franceză) Pompilia Stoian, care a dat viață cu multă sensibilitate melodiei distinse la respectiva ediție cu Marele Premiu al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă. Tot revelația Pompilia Stoian a adus la rampă alte două melodii laureate: "Prima chemare" de Paul Urmuzescu (Mențiune) și "Visul meu, viața mea" de Aurel Giroveanu (Premiul juriului). Au trecut atâtea decenii de atunci, dar, incredibil, refrenele multora din piesele premiate ne vin automat pe buze! Astfel, premiul U.C.M.R. a fost acordat compoziției lui Nicolae Kirculescu "Culori, culori" (solist Constantin Drăghici), în timp ce premiul Uniunii scriitorilor a revenit piesei semnate de Vasile Veselovski pe versurile poetului Ion Minulescu "Cânta un matelot" (Doina Badea). Au rămas în conștiința marelui public, peste ani, și alte cântece din palmares, cum ar fi "Nu te supăra" de Paul Ghențer, cu Anda Călugăreanu și Mihai

Dan Spătaru

Stelele litoralului

Dumbravă, acesta din urmă semnând și versurile (Premiul Comitetului Central al UTC) sau "Cântecul vântului" de Alexandru Mandy, cu actorul-cântăreț Sergiu Cioiu (Premiul Comitetului executiv al Sfatului popular al orașului Constanța). Alte distincții au mers către titluri cum ar fi "De-ar fi să mă mai nasc o dată" de George Grigoriu, solist Gică Petrescu, încă de atunci veteran (Premiul Radioteleviziunii Române), "Mamaia, au revoir" de Noru Demetriad, solistă Ilinca Cerbacev (Premiul Oficiului

precum și Televiziunea Română, se implicau în organizarea primei ediții a Festivalului internațional "Cerbul de aur" de la Brașov - pariu pe care conducerea politică trebuia neapărat să-l câștige și a reușit (bănuim că din același motiv a fost "sărită" și ediția 1970, când a avut loc totuși la București un concurs asupra căruia firește vom insista). Așadar, iată-ne în 1969. Ediția a V-a (25-27 iulie) marchează introducerea competiției de Interpretare și de asemenea mutarea forțată la Teatrul Dramatic din Constanța, datorită

Sergiu Cioiu, Alexandru Mandy

vremii nefavorabile (Teatrul de vară din Mamaia nu era acoperit și așa a rămas, în ciuda unor încercări de montare a unei prelate, peste câțiva ani). Ca și în 1966 au fost luate în considerare și piesele de succes lansate în anul anterior, dar de această dată au existat clasamente separate. Au confirmat unii dintre soliștii tineri afirmați la ediția precedentă (Anca Agemolu, Dan Spătaru - ambii reprezentaseră România la primul "Cerb de aur" de la Brașov, în 1968, Sergiu Cioiu, dar au apărut și alții care în anii ce vor veni vor însemna mult în economia genului, cum

Național de Turism "Carpați"), "Olimpiada tinereții" de Temistocle Popa, solist Dan Spătaru (Premiul Uniunii de Cultură Fizică și Sport). Se înțelege, distincțiile erau stabilite tot de juriu, doar că o serie de organisme oficiale erau incluse la nivel organizatoric în palmares. Au fost acordate trei Premii de interpretare - Doina Badea, Constantin Drăghici, Gelu Solomonescu (dirijor al orchestrei "București", care de fapt era a Teatrului satiric-muzical "Constatin Tănase"), în vreme ce Mențiunile de interpretare au ajuns la Pompilia Stoian, Ilinca Cerbacev (pe atunci se pare că nu deranja pe nimeni cacofonia evidentă...), Anda Călugăreanu (ea a fost mai norocoasă: în buletin era Anca și cineva s-a sesizat și i-a modificat o consoană!), Dan Spătaru, Sergiu Cioiu, Alexandru Imre (dirijorul orchestrei casei de discuri Electrecord). După cum se poate constata, nu se introdusese concursul separat de interpretare, deschis tinerilor aspiranți la glorie, însă artiștii merituosi erau evidențiați în palmaresul final. Iar adevărații maestri nu erau niciodată uitați, dovadă că în 1966 lui Gică Petrescu i-a fost înmănată o Diplomă de onoare, iar cunoscutei interprete de romanțe Mia Braia i-a fost conferit "Premiul discului" pe anul 1965.

Din motive obscure, edițiile din 1967 și 1968 n-au avut loc, probabil, așa cum am mai scris, datorită faptului că toate forțele artistice,

Doina Badea

ar fi Angela Similea, Doina Spătaru, Aura Urziceanu – cu o carieră fulminantă în jazz, Dorin Anastasiu, Acvilina Severin. La secțiunea Creație-Lucrări în primă audiție, premiul I a fost acordat melodiei “Nu se poate!” de Henry

de Temistocle Popa, cântate de Doina Badea, ideală pentru acest gen de melodii (interpreta a pierit dramatic la cutremurul din 1977). Excepționalul compozitor, pianist și regizor muzical Florin Bogardo n-a fost niciodată creditat

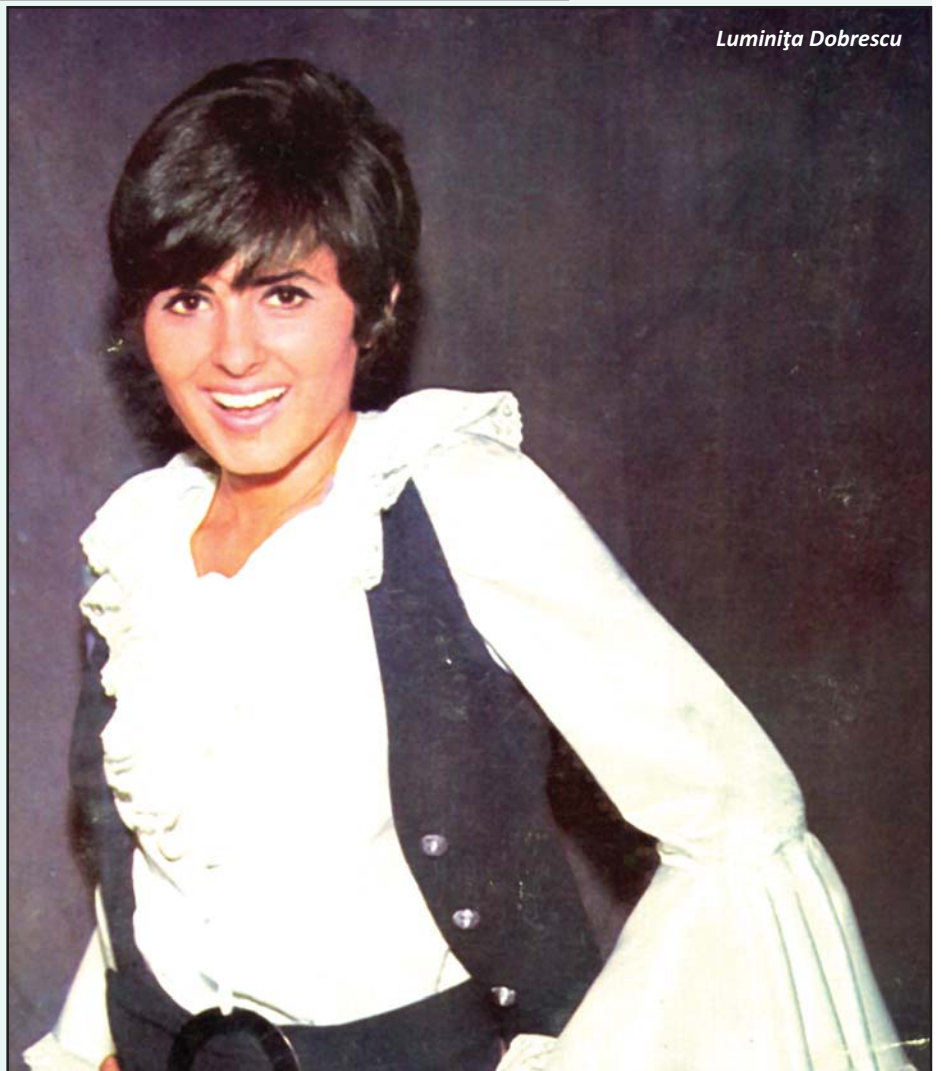
Frații Menzel

cu Trofeul sau cu premiul I, dar în 1969 două creații ale sale au câștigat premiul II: “Să nu uităm să iubim trandafirii” (Margareta Pâslaru) și “Ora cântecului” (Mihaela Mihai). Una din piesele distinse, tot ex aequo, cu premiul III a fost “De ieri până azi” de Laurențiu Profeta (Aurelian Andreescu), iar cea de-a doua ne face să trimitem un zâmbet, dar și un reproș către juriul ediției respective, fiind vorba de “Of, inimioară!” de Edmond Deda, cu care Luminița Dobrescu cucerise “Cerbul de aur” la Brașov cu câteva luni mai devreme – prima victorie românească la marele festival! Cele trei Mențiuni au fost direcționate către compoziția lui Constantin Drăghici, cântată firește tot de el, “N-ar trebui”, către creația unui veteran al

Mălineanu, cu marea doamnă a romanței românești Ioana Radu (de altfel, cântecul este nelipsit, an de an, de la manifestările consacrate acestui gen atât de românesc, cum ar fi “Crizantema de aur” de la Târgoviște). Premiul II a revenit compoziției lui Vasile V. Vasilache “Vechiul pian”, piesă amplă, care va avea și o notabilă carieră internațională, punând în valoare ambitusul vocal al solistei Doina Badea. Pe poziția a treia au fost așezate, la egalitate, două piese al căror titlu se... completează: “N-am știut” de Mișu Iancu (Doina Badea) și... “Știu” de Nicolae Kirculescu (Constantin Drăghici). Cele trei mențiuni au fost direcționate către compozițiile bateristului frenetic Sergiu Malagamba - “Cu ochii închiși” (Doina Badea), hit-maker-ului George Grigoriu (“E vârsta întrebărilor” - Mihaela Mihai) și dirijorului Gelu Solomonescu (“Măinile tale” - Luigi Ionescu, solist aflat sub bagheta sa la Teatrul de music-hall “Constantin Tănase”). Cu mare interes, firește, a fost așteptată înfruntarea melodiilor deja cunoscute marelui public, lansate în intervalul aprilie 1968-aprilie 1969. Deja se simțea “adierea” lucrărilor “tematice”, premiul I revenind piesei “Dintotdeauna pe acest pământ”

Luminița Dobrescu

Dorin Anastasiu

dintre laureați erau deja binecunoscuți, dovadă că premiul I a fost împărțit de Dan Spătaru și Dorin Anastasiu, premiul II de Aura Urziceanu și Anca Agemolu, în timp ce Sergiu Cioiu a cucerit premiul III. Dintre cei cinci tineri distinși cu Mențiuni cea mai cunoscută azi este de departe Doina Spătaru; cu succese în epocă erau Acvilina Severin și Gabriela Teodorescu, iar despre Valentina Popescu nu se știe mare lucru. Al cincilea "menționat" are o poveste interesantă. Cu câțiva ani în urmă a venit la festivalul de romane "Te aștept pe același drum" de la Zlatna un interpret în vârstă, despre care însăși fosta sa colegă de scenă de la Cluj-Napoca, din vremea studenției, Stela Enache (aflată în juriu), a spus că nu e cazul să fie admis în concurs. Era vorba de Octavian Cadia, stabilit mult timp în SUA, unde își încercase norocul și ca actor de film, celebritatea aducându-i-o rolul din filmul "Dracula" al lui Francis Ford Coppola, cel al nebunului înghițitor de păianjeni ce-și aștepta dincolo de gratii stăpânul adorat, rol încredințat lui probabil și datorită originii românești. Cadia, mențione în 1969, s-a stins din viață în urmă cu ceva vreme. Ce ni se pare interesant, dacă informațiile lui Mircea Nicolau sunt corecte și într-adevăr au concurat, este faptul că n-au intrat în palmares soliști cum ar fi Angela Similea, Alexandru Jula, Puica Igiroșanu, Elena Constantinescu, chiar George Răpcău, dar ascensiunea acestora era abia la început... (Va urma)

Octavian URSULESCU

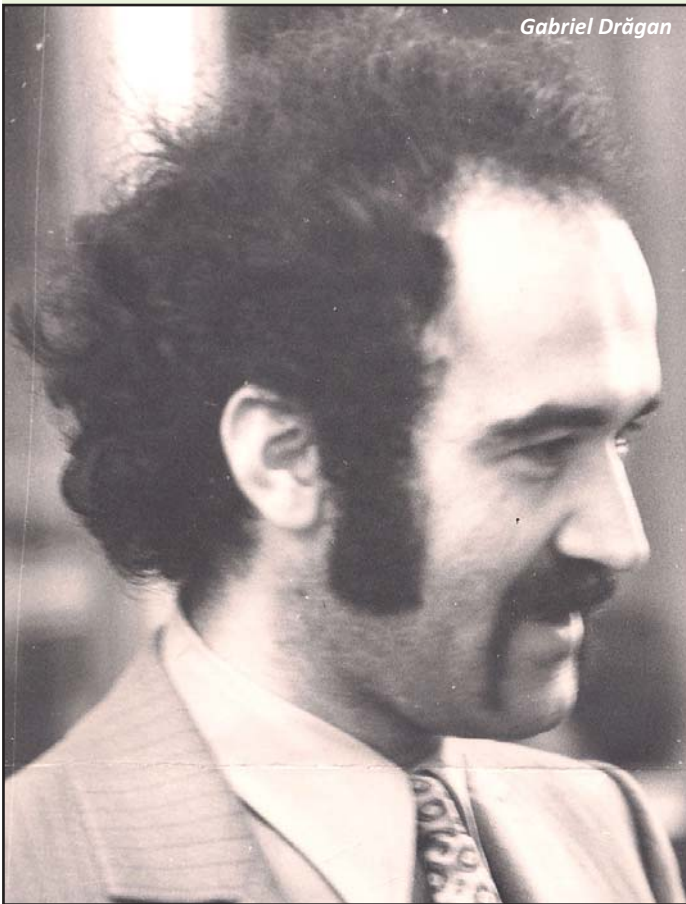

Pompilia Stoian

genului, Elly Roman ("Te strâng la piept, dragostea mea", pe versurile poetului Victor Eftimiu - solist Luigi Ionescu) și către piesa lui Petre Mihăescu "Ai plecat răsând", încredințată vedetei momentului, Luminița Dobrescu. Întotdeauna juriile, nu numai la Mamaia, sunt puse în încurcătură atunci când au de-a face cu un mare șlagăr, așa cum devenise încă de la lansare "Trecea fanfara militară", interpret Dan Spătaru. Dar cum lui Temistocle Popa i se acordase deja premiul I, s-a recurs la o formulă de compromis: doar o... Mențiune de popularitate. Dar ce mai contează, cu siguranță diploma zace, îngălbenită de vreme, prin vreun pod, însă lumea fredonează și acum simpaticul marș inspirat autorului de fanfara Galașilor copilăriei sale... Gică Petrescu a câștigat "Premiul discului" pe anul 1968 - există oare vreo familie în vârstă care să nu aibă și azi câteva discuri vinil, editate de casa Electrecord, cu legendarul interpret, chiar dacă pick-up-urile au cam dispărut? Cel puțin două melodii remarcabile n-au intrat în palmares, dar de atunci se cântă mult, ceea ce spune totul: "După noapte vine zi" de Aurel Giroveanu, pe versuri de Tudor Mușatescu (Margareta Pâslaru) și "Dacă nu iubești" de George Grigoriu (Luminița Dobrescu), deși în mod normal ele trebuiau premiate. După cum se poate constata, cu rare excepții compozitorii mizau pe vocile consacrate, neavând mare încredere în tineri, poate tocmai de aceea s-a hotărât introducerea unei competiții de interpretare, chiar dacă unii

Albumul cu amintiri

• Puțini știu, probabil, cum arăta posesorul vocii minunate din cântecele de neuitat compuse de Romeo Vanica pe versurile lui Mihai Eminescu și Ion Minulescu.

Gabriel Drăgan

Gabriel Drăgan, solistul formației Mondial, a plecat dintre noi încă tânăr, fiind între primele dispariții importante din perimetrul pop-rock autohton. Dar, de atunci, nu există meloman care să nu fi fredonat măcar o dată "Atât de fragedă..." sau "Iubire, bibelou de porțelan..." în clipele de nostalgică reverie...

• O fotografie din studioul de înregistrări, din colecția personală a celor doi cunoscuți artiști, din 1994,

Mircea Romcescu, Olimpia Panciu

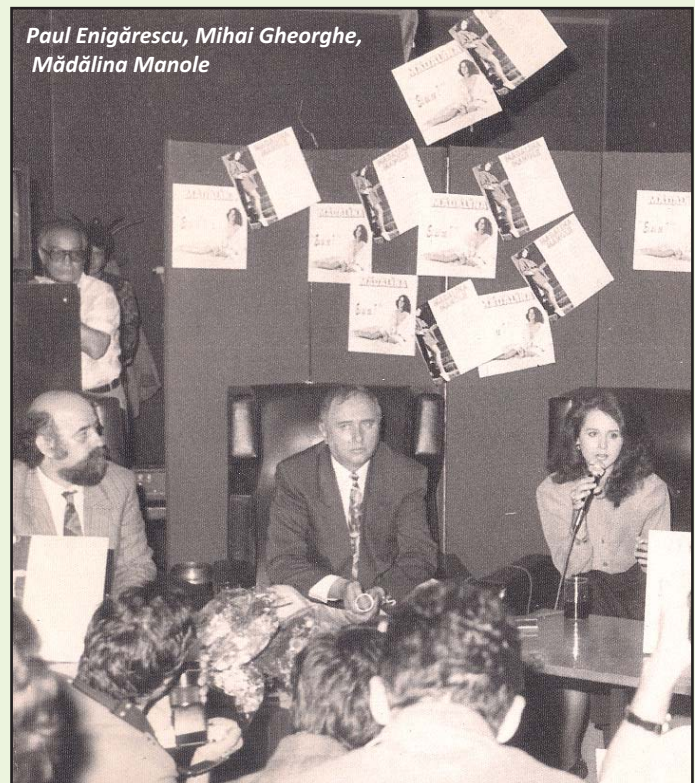
perioadă când se aflau încă în Danemarca, unde se stabiliseră. Compozitorul Mircea Romcescu a fost foarte apreciat și în această țară, o performanță fiind aceea că una din creațiile sale a reprezentat Danemarca în marea finală Eurovision. Iar soția sa Olimpia Panciu, "Pia" pentru cunoscuți, s-a bucurat și acolo de aprecieri în concerte, pentru înzestrările sale muzicale. Puțini știu că Olimpia Panciu are un excepțional talent de graficiană-desenatoare, numeroși fiind colegii ei care au pe perete portrete semnate de ea.

• Pentru amatorii de istorie muzicală, așa arăta invitația adresată presei la lansarea unuia din primele albume ale lui Fuego (încă nu revenise și la numele real, Paul Surugiu), intitulat "Olé, ola". Acesta era look-ul lui pe

vremea respectivă, avea și trupă de dans, iar stilul era în întregime latino. Casa de discuri Alpha Sound nu mai există, în schimb Fuego a devenit, în cursul celor două decenii scurse de atunci, un campion al popularității.

• În trecut, lansările de discuri de la magazinul "Muzica" de pe Calea Victoriei aveau loc în sala special amenajată de la subsol, luată de fiecare dată cu asalt de jurnaliști (culmea, mult mai mulți cu preocupări muzicale

Paul Enigărescu, Mihai Gheorghe, Mădălina Manole

pe atunci!), dar și de public. Amfitrion era de fiecare dată directorul magazinului, Mihai Gheorghe, aflat aici în centrul imaginii, alături de Paul Enigărescu. Afluența la lansare era absolut justificată, fiind vorba de un disc LP (vinilul era încă la modă) al popularei Mădălina Manole.

Memoria discului

● La magazinul "Muzica" din Capitală, Gabriel Dorobanțu și-a lansat un album apărut sub egida casei de discuri Roton, de această dată pe scena amenajată la parter, subsolul fiind deja abandonat. De la stânga la dreapta: Gabriel Dorobanțu, compozitorul marelui șlagăr

"Niciodată", Viorel Gavrilă, directorul casei Roton, Cătălin Muraru, Mirabela Dauer, Titus Andrei.

● Originară din Pucioasa, jud. Dâmbovița, frumoasa **Alina Mavrodin** a absolvit facultatea de matematică la Iași și a predat un timp într-un sat din jud. Covasna, unde fusese repartizată. Era încă la catedră în momentul când a triumfat, în 1987, la festivalul de la Mamaia. Vă dați seama ce mândrie pe elevi când îi scotea la tablă câștigătoarea

Trofeului, care-i devansase pe Cătălin Crișan și Daniel Iordăchioae (a fost o ediție extrem de puternică)! În prezent, Alina Mavrodin este directoare artistică a Festivalului

național al romanței, "Crizantema de aur" de la Târgoviște, și promoțora nr. 1 a acestui gen muzical străvechi, atât în țară, cât și peste hotare.

● Formația **Supermarket** s-a afirmat încă de pe vremea când membrii ei erau foarte tineri. Între timp componența s-a tot schimbat, dar liderul a rămas același, chitaristul și compozitorul Vlad Crețu (în centrul imaginii). Acesta poate fi văzut în fiecare duminică, cu formația sa, în

emisiunea lui Paul Surugiu-Fuego "Drag de România mea" de pe TVR2, dar este alături și de Sergiu Cioiu în concertele acestuia.

● Compozitorul George Grigoriu a fost recunoscut drept cel mai mare descoperitor și șlefuitor de talente din muzica ușoară românească. Biroul său de lucru, din locuința situată pe str. Galați (Vasile Lascăr), aproape de Piața Gemeni, era de altfel plin, pe pereți, cu fotografii și

coperti de discuri ale artiștilor cărora le deschisese drumul către glorie. Una din descoperirile în care a crezut mult, dar care n-a confirmat, în ciuda calităților vocale reale, a fost **Doina Stănescu**, surprinsă aici la o filmare la Praga, în Cehoslovacia. (D. M.)

Revistă lunară de informare, opinie și dezbateri editată de
UNIUNEA COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA
și finanțată cu sprijinul MINISTERULUI CULTURII

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactor șef:

Mihai COSMA

Redactori: Octavian URSULESCU

Norela-Liviana COSTEA

Secretar de redacție: Costin ASLAM

Corespondenți naționali:

Sanda HÂRLAV MAISTOROVICI, Mariana POPESCU,
Vasilica STOICIU-FRUNZĂ, Cristina ȘUTEU, Alex VASILIU,
Petre-Marcel VÂRLAN

Semnează în acest număr:

Dumitru AVAKIAN, Dan BUCIU, Corina BURA, Nicolae BRÂNDUȘ,
Lavinia COMAN, Teodora CONSTANTINESCU, Dan DEDIU,
Răzvan GEORGESCU, Doru IONESCU, David LAPADAT,
Florian LUNGU, Doina MOGA, Costin POPA, Cosmin PLEȘA,
Mădălin Alexandru STĂNESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Ecaterina Teodoroiu nr. 19, sect. 1,
010971, România. Tel./Fax: +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - INTERSIGMA-ERICOM SRL

TEL: 021-242.30.32

ISSN: 1220-742X